

Národný plán zavedenia eura v SR

časť II: úlohy jednotlivých sektorov hospodárstva

Obsah

1.	Zavedenie eura do hotovostného obehu	2
2.	Zavedenie eura do bezhotovostného obehu	10
3.	Zavedenie eura vo verejnej správe a samospráve	19
4.	Ochrana spotrebiteľov pri zavedení eura a dopad na občanov.....	23
5.	Zavedenie eura v podnikateľskej sfére.....	29
6.	Legislatívne potreby zavedenia eura	33
7.	Zdroje informácií a komunikácia o zavedení eura	41
8.	Podpora zavedenia eura informačnými a štatistickými systémami.....	49
9.	Odporúčania Národného koordinátora	52
10.	Príloha 1: Inflačné riziká menovej konverzie a ako im čeliť	57
11.	Príloha 2: Spoločné symboly informačnej kampane.....	70
12.	Príloha 3: Glosár.....	71
13.	Príloha 4: Zoznam skratiek	73

1. Zavedenie eura do hotovostného obehu

1.1) Opis najdôležitejších úloh

1.1.1) Zabezpečenie eurových bankoviek a eurových mincí

K stanovenému termínu zavedenia novej menovej jednotky euro je potrebné zabezpečiť dostatok eurových bankoviek a eurových mincí v požadovanej štruktúre tak pre obeh, ako aj pre zásoby NBS.

Zabezpečenie eura si bude vyžadovať:

Zabezpečenie eurových bankoviek:

- Najpravdepodobnejšia z možností je zapožičať si bankovky zo zásob eurozóny na celú potrebu predzásobenia a celého roku 2009. Bankovky by NBS vrátila v roku 2010, prípadne aj neskôr. Vracat' sa budú iba nové (neemitované) bankovky v jednej nominálnej hodnote tak, aby podľa ekvivalentného kľúča¹ ECB zodpovedali požičaným bankovkám.
- V súčasnosti sa výroba bankoviek v eurozóne uskutočňuje podľa výrobného tzv. „pooling scenára“. Jednotlivé krajiny musia zabezpečiť výrobu určitého množstva bankoviek určenej nominálnej hodnoty. Tieto bankovky sa následne distribuujú podľa požiadaviek jednotlivých centrálnych bánk a do strategických zásob eurozóny. Druhou možnosťou teda je, aby si Slovensko nechalo vyrobiť bankovky v rámci tohto scenára. Ani jedna z týchto možností ešte nie je na úrovni eurozóny vyriešená.

S touto úlohou je úzko spojená úloha zabezpečiť dovoz eurových bankoviek do NBS.

Zabezpečenie eurových mincí:

1. Výber národnej strany mincí. Tento proces sa už začal realizovať a ukončí sa v decembri 2005.
2. Výber mincovne (formou užšej súťaže) alebo zadaním Mincovni Kremnica š.p. (ak bude mať akreditáciu na razbu slovenských eurových mincí) na výrobu mincí jednotlivých nominálnych hodnôt zo slovenskou stranou.
3. Uzatvorenie zmlúv na razbu mincí s mincovňami, resp. s mincovňou.
4. Produkcia mincí. Ide o časovo a technicky náročný proces. Prípravné kroky vrátane výroby skúšobnej série mincí a ich testovania je možné uskutočniť ešte pred rozhodnutím Rady EÚ o zrušení výnimky pre SR. Po rozhodnutí Rady EÚ o prijatí SR do eurozóny sa môže uskutočniť masová produkcia eurových mincí.

V prípade, že nebude možné zabezpečiť výrobu eurových mincí so slovenskou stranou, zabezpečí NBS odkúpenie alebo zapožičanie potrebného množstva mincí alebo časti mincí od niektorej z centrálnych bánk eurozóny.

1.1.2) Predzásobenie bánk eurovými bankovkami a eurovými mincami (frontloading)

V súčasnosti je ťažké stanoviť konkrétny postup predzásobenia eurovými bankovkami a eurovými mincami pre banky pred 1. 1. 2009 vzhľadom na to, že NBS nemôže pred dňom zavedenia eura emitovať cudziu menu. Túto problematiku bude možné definitívne riešiť až na základe rozhodnutia ECB. V súčasnosti existujú dve alternatívy.

¹ Ekvivalentný kľúč ECB určuje, aké množstvo bankoviek jednej denominácie (hodnoty) je ekvivalentné inej denominácii pre potreby výmeny bankoviek medzi centrálnymi bankami eurosystému. Napríklad bankovka v hodnote 500 EUR je ekvivalentná cca. dvom bankovkám v hodnote 20 EUR. Ekvivalentný kľúč je stanovený podľa priemerných nákladov na tlač bankoviek.

Prvou je predzásobenie bánk eurom prostredníctvom NBS pred 1. januárom 2009 podobným spôsobom, aký bol realizovaný v krajinách eurozóny. Táto alternatíva sa javí ako najlepšia.

Komerčné banky v predstihu odhadnú svoje požiadavky na bankovky a mince jednotlivých nominálnych hodnôt už pri riešení plánovania potreby eurových bankoviek a eurových mincí v SR (do konca obdobia duálneho obehu – 16. 1. 2009). Do konca marca 2008 by mali zaslať banky svoje objednávky na požiadavky eurových bankoviek a mincí podľa jednotlivých nominálnych hodnôt pre potreby predzásobenia a na prvé dva týždne roku 2009. Objednávky budú záväzne spresnené v júli 2008. Na základe týchto objednávok by si už od septembra 2008 mohli banky prebrať dotácie eurových mincí a od polovice novembra prebrať dotácie eurových bankoviek v rámci predzásobovania. Dotácia peňazí z NBS bude zabezpečená zárukou (cenné papiere ap.).

Náklady na prevoz hotovosti budú znášať banky. Bude potrebné doriešiť, ako bude pohyb eurovej hotovosti účtovne zachytený pred dňom zavedenia eura.

Druhá alternatíva nepredpokladá možnosť predzásobenia eurom pred 1. januárom, pričom banky budú môcť na dobrovoľnom základe získať euro zo zahraničia cez devízové operácie. Banky budú môcť prevziať do úschovy od NBS obaly so zásobami eurových bankoviek a mincí, ale nebudú s nimi môcť nakladať pred stanoveným termínom (tieto obaly budú napr. zapečatené).

Ako pravdepodobnejšia sa javí prvá alternatíva, avšak vzhľadom na to, že zo strany ECB zatiaľ nie je známe stanovisko, je potrebné brať do úvahy obe možnosti.

1.1.3) Sekundárne predzásobenie (sub-frontloading)

Sekundárne predzásobenie obsahuje predzásobenie obchodov a podnikov eurom a zabezpečenie včasnej distribúcie hotovosti obyvateľstvu, hlavne prostredníctvom bankomatov, hotovostných výberov a pôšt. Realizácia tejto úlohy nadväzuje na úspešné predzásobenie bánk eurovými bankovkami a eurovými mincami.

V zásade sa tu javia dva základné spôsoby.

Prvý spôsob je podobný tomu, ktorý bol realizovaný v krajinách eurozóny. Zabezpečenie týchto úloh je plne v kompetencii bánk. Banky na základe vlastných analýz a po usmernení NBS určia koľko a v akej štruktúre budú potrebovať eurovú hotovosť (predzásobenie) pre svojich klientov zo sféry obchodu a podnikov. Tiež určia potrebu hotovosti pre obyvateľstvo, ktoré bude distribuované prostredníctvom bankomatov, hotovostných výberov a pôšt (pre banky ktoré majú ako klienta poštu). Z hľadiska celkovej potreby hotovosti v eurách konkrétnej banky je irelevantné či ho potrebuje pre obchod, podniky, obyvateľstvo (bankomaty), hotovostné výbery alebo pre ďalších svojich klientov. Komerčné banky zistia svoju celkovú (globálnu) potrebu eurových bankoviek a eurových mincí podľa nominálnych hodnôt v termíne zavedenia novej meny do obehu a v stanovenom termíne ju oznámia Národnej banke Slovenska.

Druhý spôsob, ktorý vychádza z predpokladu, že predzásobiť obchody a podniky eurovou hotovosťou pred dňom zavedenia eura do obehu nebude možné. Zásoby peňazí v eurách Národná banka Slovenska z bezpečnostných dôvodov do obchodov a podnikov do depozitu dať nemôže a tiež ich nemôže emitovať pred zákonom stanoveným dňom. Komerčné banky v tomto prípade predzásobenie eurom pre podniky a obchody môžu riešiť ako devízové obchody.

Zabezpečenie eurovej hotovosti pre klientov bánk

1. Komerčné banky aj NBS na základe svojich analýz určia celkovú potrebu hotovosti v eurách.
2. Komerčné banky si objednávajú potrebné množstvo hotovosti v eurách v požadovanej štruktúre v NBS zaužívaným a zmluvne dohodnutým spôsobom.

3. Národná banka Slovenska zabezpečí pre banky hotovosť v eurách v požadovanom množstve a štruktúre.

1.1.4) Zásobovanie bankomatov eurom

V súčasnosti sa v SR nachádza cca 1700 bankomatov (ročne banky nainštalujú cca 200 nových bankomatov) a všetky sú nastavené na slovenské koruny (veľkosť kaziet v bankomatoch, účtovanie, nastavenia obrazoviek atď.). Do 31. 12. 2008 musia byť bankomaty schopné vydávať koruny, od 1. 1. 2009 musia byť bankomaty schopné vydávať eurá. Od stanovenia konverzného kurzu by mali byť potvrdenky aj obrazovky nastavené duálne. V bankomatoch by sa nachádzali na prelome roka bankovky najčastejšie vybraných nominálnych hodnôt slovenských korún (do 31. 12. 2008) a najnižších nominálnych hodnôt eura (od 1. 1. 2009).

Vzhľadom na technologickú náročnosť bankomatov a zúčtovacie procesy sa uskutoční úprava softvéru tak, aby sa vydávali bankovky v korunách do konca roka 2008 a od 1. 1. 2009 sa spustí vydávanie bankoviek v eurách.

Nakoľko je pri zmene bankomatov potrebný fyzický zásah do bankomatu, je potrebné upraviť bankomaty na vydávanie eurových bankoviek. Presný harmonogram konverzie bankomatov na euro bude stanovený do konca roka 2007. Cieľom je, aby čo najväčší počet bankomatov (ideálne všetky) vydával eurové bankovky už od začiatku roka 2009. Banky budú navzájom konverziu bankomatov koordinovať tak, aby v jednotlivých obciach a mestách zostala zachovaná dostupnosť bankomatových služieb. Bankomaty budú zo začiatku nadotované nízkymi nominálnymi hodnotami eurových bankoviek.

1.1.5) Nastavenie POS terminálov

POS terminál je platobný terminál, prostredníctvom ktorého je možné realizovať platby debetnými alebo kreditnými platobnými kartami. Väčšinou sú vlastníctvom bánk. POS terminály sú prostredníctvom telekomunikačnej siete napojené na autorizačné centrum. V súčasnosti sú všetky POS terminály nastavené na SKK a aktualizácia softvéru všetkých POS terminálov je možné postupne uskutočniť diaľkovo. K 1. 1. 2009 je možné zabezpečiť zúčtovanie v eurách nastavením v autorizačnom centre bez ohľadu na nastavenie softvéru v POS termináli. Od stanovenia konverzného kurzu by mali byť potvrdenky aj zobrazovacie jednotky (display) terminálov nastavené duálne.

Okrem POS terminálov, je možné prijímať platobné karty aj prostredníctvom imprinterov - mechanických zariadení na odtláčanie údajov z platobných kariet. V tomto prípade spočíva úprava pri prechode na euro vo výmene predtlačených predajných blokov a distribúcií nových manuálov a príručiek, ktoré je možné zabezpečiť v predstihu ku 1. 1. 2009.

Otvorené prechodné nevyplatené záväzky voči obchodníkom cez prechod roka budú od 1. 1. 2009 vysporiadané v eure fixným konverzným kurzom.

1.1.6) Sťahovanie slovenských korún z obehu

Sťahovanie slovenských korún z obehu možno rozdeliť na dve oblasti, a to na ich sťahovanie:

- od právnických osôb (okrem bánk), fyzických osôb podnikateľov a fyzických osôb nepodnikateľov,
- od bánk.

Charakteristika sťahovania slovenských korún z obehu

1. Duálny obeh bude trvať do 16. januára 2009.
2. Počas duálneho obehu a po jeho skončení bude možné vymieňať:
 - v bankách bankovky do konca roka 2009 a mince do konca júna 2009,
 - v NBS bankovky neobmedzene a mince do konca roka 2014.

3. V priebehu roku 2009 musia banky vymeniť občanom:
 - pri jednej výmene bezplatne² mince do 50 ks,
 - pri jednej výmene bezplatne bankovky do 50 ks.
4. Minimálne počas duálneho obehu³ budú banky vymieňať svojim klientom, najmä podnikateľským subjektom korunové bankovky a mince, ak budú spočítané a roztriedené, do hodnoty stanovenej NBS, nie však viac ako 15 000 eur. Táto výmena bude môcť byť uskutočnená aj formou vkladu hotovosti na účet. Pri vkladoch alebo výberoch hotovosti na účet, ktoré nemajú charakter výmeny hotovosti, sa budú uplatňovať platné pravidlá pre tieto bankové operácie.

Pri výmene korunových bankoviek a mincí za eurá sa bude postupovať v zmysle platných právnych predpisov (hlavne zákon č. 483/2001 o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákon č. 367/2000 Z. z. o ochrane pred legalizáciou príjmov z trestnej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Plán na stiahnutie korunových mincí a bankoviek z obehu a ich likvidáciu pripraví NBS do konca roku 2007.

1.1.7) Preprava a ochrana hotovosti

Realizácia tejto úlohy závisí od rozhodnutia, či Národná banka Slovenska umiestni svoje zásoby potrebné pre banky, pred dňom zavedenia eura do obehu, v ich priestoroch do depozitu, alebo ich bude len vydávať zo svojich zásob bankám v termíne zavedenia eura do obehu. Prevoz a ochranu obeživa do bánk zabezpečia banky podľa súčasných postupov. NBS bude celý proces koordinovať.

Zabezpečenie prepravy a ochrany prepravy hotovosti

1. Rozhodnutie o umiestnení zásob peňazí v eure potrebných pre jednotlivé banky v ich priestoroch do depozitu.
2. Prerokovanie ochrany prevozov zásob peňazí do depozitu s Ministerstvom vnútra SR v prípadoch ak prevoz peňazí nebude realizovaný prepravnými čatami NBS.
3. Prerokovať s Ministerstvom vnútra potrebu zabezpečovania ochrany budov NBS v čase dovozu eurovej hotovosti a v čase realizácie výmen slovenských korún za eurá pre jednotlivé subjekty peňažného obehu.

1.1.8) Vzdelávanie bankových a iných pracovníkov

Úspešný prechod na euro bude závisieť od toho, ako bankový sektor ako celok zvládne prípravu a samotnú realizáciu zavedenia spoločnej meny. K dôležitým faktorom úspechu patrí zainteresovanie zamestnancov bánk na všetkých úrovniach riadenia.

Predpokladá sa nasledovný systém vzdelávania v bankovom sektore:

Základná téma	Organizátor
1. Právny rámec zavedenia eura v legislatíve EÚ a súvisiace zmeny v slovenskom právnom systéme.	NBS
2. Zmeny v bezhotovostnom platobnom styku a konverzia SIPS	NBS

² Na základe §17c zákona o NBS musia NBS a banky bezodplatne vymeniť bankovky a mince vyhlásené za neplatné za platné bankovky a mince s rovnakým úhrnom nominálnych hodnôt. Toto ustanovenie sa bude primerane vzťahovať aj na výmenu korunových bankoviek a mincí za euro po skončení duálneho obehu. Súčasná prax je však taká, že hoci banky vymieňajú bankovky a mince formálne bezplatne, účtujú si v niektorých prípadoch poplatok za spracovanie. Navrhuje sa, aby banky a NBS do určeného limitu neúčtovali poplatky za žiadne činnosti, ktoré sú spojené s výmenou korunových bankoviek a mincí za euro.

³ Banky by mali preberať korunové bankovky a mince od podnikateľských subjektov za rovnakých podmienok ako pred zavedením eura. Banky takto budú postupovať počas duálneho obehu a ešte aspoň jeden pracovný deň – teda do 19. 1. 2009.

3. Funkčný a právny rámec prechodu na európsky platobný systém TARGET 2 a súvisiace zmeny v systéme zúčtovania veľkoobjemových platieb	NBS
4. Ochranné prvky eurovej hotovosti a nakladanie s ňou – školenie inštruktorov bankovej a obchodnej siete. ⁴ Špecifické školenia budú tiež pre príslušníkov Policajného zboru SR	NBS v spolupráci s AB (banková sieť) a SOPK (obchodná sieť)

Doplňkovou formou vzdelávania bude konferencia o podmienkach zavedenia eura v SR, ktorú usporiadajú NBS a Asociácia bánk (AB).

⁴ Takto vyškolení inštruktori v druhom stupni uskutočnia školenia pre bankových pracovníkov (inštruktori určení AB) a obchodníkov a pokladníkov (inštruktori určení SOPK).

1.2) Zoznam úloh

Úloha	Zodpovednosť	Väzba na iné úlohy	Časová náročnosť	Termín splnenia	Termín začiatku	Kontrolné termíny	Náklady
1.1.1) Zabezpečenie eurových bankoviek a eurových mincí							
1. Určenie množstva eurového obeživa	NBS	Novela zákona o NBS		december 2007			Prevádzkové náklady NBS
2. Výber tlačiarne a mincovne	NBS			december 2007			Prevádzkové náklady NBS
3. Razba mincí				december 2008	jún 2008		Znáša NBS
4. Dovoz a distribúcia hotovosti v eurách do NBS	NBS	Novela zákona o NBS		december 2008			Znáša NBS
1.1.2) Predzásobenie bánk eurovými bankovkami a eurovými mincami (frontloading)							
1. Určenie množstva hotovosti v eurách pre banky a úhrada za eurovú hotovosť	banky + NBS	bod 1.1.1)		Určenie množstva bankoviek marec 2008	jún 2006	Polročná aktualizácia	Prevádzkové náklady NBS
2. Distribúcia bankám	banky	bod 1.1.1)		december 2008			Znášajú banky
3. Zabezpečenie obalov na pre euro	NBS			30.6.2008			Znáša NBS a banky

Úloha	Zodpovednosť	Väzba na iné úlohy	Časová náročnosť	Termín splnenia	Termín začiatku	Kontrolné termíny	Náklady
1.1.3) Sekundárne predzásobenie (sub-frontloading)							
1. Určenie potreby hotovosti a jeho obstaranie od NBS	banky	body 1.1.1) a 1.1.2)		30.9.2006	30.6.2006	Polročná aktualizácia, konečné určenie do 30.9.2008	Prevádzkové náklady bánk
2. Vyhláška NBS o vydaní obehiva v eurách	NBS			30.6.2008		marec 2008	Prevádzkové náklady NBS
3. Zabezpečenie hotovosti pre banky	NBS			31.12.2008			Prevádzkové náklady NBS a bánk
1.1.4) Zásobovanie bankomatov eurom							
1. Softvérové úpravy: banky a autorizačné centrá	banky a autorizačné centrá		2 roky	september 2008	január 2007 január 2008 jún 2008	Polročná kontrola	Znášajú banky
2. Preprava hotovosti do bankomatov	banky	bod 1.1.2)	Príprava 1 rok, uskutočnenie približne 1 týždeň	31.12. 2008	január 2008		Znášajú banky
1.1.5) Nastavenie POS terminálov							
1. Softvérové úpravy: banky a autorizačné centrá	banky a autorizačné centrá		1-2 roky	september 2008	január 2007	september 2008	Znášajú banky
2. Distribúcia tlačív, manuálov atď.	banky		1 rok	september 2008	jún 2008	september 2008	Znášajú banky

Úloha	Zodpovednosť	Väzba na iné úlohy	Časová náročnosť	Termín splnenia	Termín začiatku	Kontrolné termíny	Náklady
1.1.6) Sťahovanie slovenských korún z obehu							
1. Vyhláska NBS o zneplatnení slov. meny a jej výmena za eurá	NBS	Legislatívne úpravy		jún 2008		marec 2008	Prevádzkové náklady NBS
1.1.7) Preprava a ochrana hotovosti							
1. Umiestnenie zásob peňazí	NBS			december 2008		december 2005	Znáša NBS
2. Ochrana objektov a transportov	NBS			december 2007			Znáša NBS
1.1.8) Vzdelávanie bankových a iných pracovníkov							
1. Špecifikácia spôsobu a potreby vzdelávania	NBS a AB		2-3 roky	december 2008	január 2006	december 2007 december 2008	Prevádzkové náklady NBS + AB

2. Zavedenie eura do bezhotovostného obehu

2.1) Opis najdôležitejších úloh

2.1.1) Zmeny v tuzemskom medzibankovom platobnom systéme SIPS

Platobný systém SIPS je jediný medzibankový platobný systém Slovenskej republiky, prostredníctvom ktorého sa realizujú všetky bezhotovostné platby v slovenských korunách. Do systému SIPS je zapojených 27 bankových a finančných inštitúcií. Prevádzkovateľom systému SIPS a zúčtovacím agentom pre účastníkov systému je NBS. Po zavedení eura budú domáce platby naďalej spracovávané v systéme SIPS. Aktualizácia programového vybavenia platobného systému SIPS sa bude vykonávať v priebehu rokov 2007 – 2008. Konverzia SIPS-u je nevyhnutnou podmienkou na bezhotovostný obeh eura v SR. Časový harmonogram súvisiaci so spracovaním a zúčtovaním platieb na prelome rokov 2008/2009 bude Národná banka Slovenska konkretizovať v priebehu roka 2008.

Aktualizácia systému SIPS zahŕňa:

1. implementáciu novej meny euro,
2. implementáciu zaokrúhľovania eura,
3. implementáciu meny euro do klíringovej vety (národný štandard SR),
4. implementáciu meny do kontrolných mechanizmov systému SIPS,
5. implementáciu meny euro do štatistiky a výkazníctva systému SIPS,

Na aktualizáciu systému SIPS sa nevzťahuje duálne oceňovanie bankových služieb a generovanie duálnych výpisov pre účastníkov systému SIPS podľa bodu 2.1.12).

Aktualizácia SIPS si bude vyžadovať aj zmeny a doplnenia zmluvy o platobnom systéme SIPS.

2.1.2) Napojenie sa na európsky platobný systém TARGET 2

TARGET (Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System, t. j. Transeurópsky expresný automatizovaný systém hrubého zúčtovania v reálnom čase) je systém zúčtovania platieb v eurách v reálnom čase, pokrývajúci európske teritórium. Súčasný TARGET využíva existujúcu infraštruktúru členských štátov. V súčasnosti prebiehajú projektové práce na novom systéme TARGET označovanom ako TARGET 2. TARGET 2 bude umožňovať priame napojenie sa okrem centrálnych bánk a finančných inštitúcií aj pridružených systémov (napr. systémov zúčtovania cenných papierov). Spustenie systému TARGET 2 do prevádzky je plánované k 2. 1. 2007. V rokoch 2005 – 2006 bude v rámci projektu zabezpečovaný najmä vývoj samotného systému, jeho testovanie interné ako aj užívateľmi.

Koordináciu pripojenia do systému TARGET v rámci Slovenska zabezpečí NBS. V máji 2004 NBS rozhodla, že pripojenie SR do systému TARGET bude najneskôr v čase prijatia eura. Nakoľko čas potrebný na pripojenie sa do systému TARGET 2 je približne dva roky, prípravy sa začnú po vstupe SR do ERM II. Ukončenie prác na napojení sa SR na TARGET 2 sa predpokladá v auguste 2008.

Podmienkou napojenia sa na TARGET 2 pre každého priameho účastníka (t. j. rovnako pre centrálnu banku, finančné inštitúcie i pridružené systémy) bude podrobiť sa testovaniu, ktoré overí spôsobilosť, resp. splnenie požiadaviek pre účasť v systéme zo strany účastníkov z prevádzkového i technického hľadiska. Konkrétny obsah týchto testovaní ešte v súčasnosti nie je známy.

Vzhľadom na skutočnosť, že centrálna banka zostane naďalej zodpovedná za poskytovanie vnútrodenného úveru, ktorý musí byť zabezpečený kolaterálom – cennými papiermi, bude

potrebné podrobiť Register krátkodobých cenných papierov analýze, či cenné papiere tu evidované budú zodpovedať kritériám stanoveným ECB pre akceptovateľnosť kolaterálu.

2.1.3) Konverzia klientskych účtov a úverových produktov, akreditívov, záruk a šekov v bankách

Konverzia klientskych účtov a úverových produktov vedených v korunách na eurá prebehne presne podľa fixne stanoveného konverzného kurzu. Banky ich skonvertujú automaticky 1. 1. 2009, bez akýchkoľvek s tým spojených poplatkov pre klientov. O tejto operácii banky klientov vopred vhodným spôsobom informujú.

Zodpovedajúce úlohy:

1. Usmerniť proces konverzie (koordinácia na úrovni Asociácie bánk).
2. Vykonať kroky k zachovaniu pôvodných čísiel účtov klientov vedených v korunách po konverzii na euro.

Pri úverových produktoch, akreditívoch a zárukách bude potrebné riešiť tiež:

- konverziu opravných položiek,
- prepočet poisťného,
- konverziu prijatých zabezpečení v korunách.

Zavedenie eura nemôže byť dôvodom pre zmenu úverových podmienok a revíziu kontraktov; zásada kontinuity kontraktov sa musí dodržiavať.

2.1.4) Zmeny platobných kariet

Platobné karty (debetné alebo kreditné karty) sú karty vydávané spravidla bankami, resp. nebankovými kartovými spoločnosťami alebo môže ísť tiež v určitých prípadoch o iné finančné inštitúcie. Zmena platobných kariet sa týka kariet vydaných k účtom vedeným v korunách, ktoré budú musieť byť k 1. 1. 2009 prepočítané fixným konverzným kurzom na eurá. Platnosť platobných kariet môže byť rôzna, v súčasnosti majú platobné karty väčšinou platnosť 2 roky. Nebude potrebná výmena platobných kariet, ktorých platnosť bude trvať počas prelomu rokov 2008/2009 (t. j. vydané zhruba v období január 2007 až december 2008). Vydavatelia v oblasti čipových kariet technologicky budú musieť zabezpečiť v rámci prechodu na euro správne nastavenie parametrov v čipe.

Pri prechode na euro sa využijú skúsenosti a odporúčania medzinárodných kartových spoločností (VISA, MasterCard), resp. aj dodávateľov čipových aplikácií a kariet, ktorí už touto zmenou prešli v rámci vzniku eurozóny. Na úrovni Združenia pre bankové karty SR (ZBK) budú dohodnuté spoločné zásady a pravidlá pri prechode na euro s cieľom zjednotiť postup jednotlivých členských bánk a to najmä v oblasti prijímania platobných kariet.

2.1.5) Konverzia menovitých hodnôt cenných papierov a základných imaní

V dôsledku zavedenia eura bude potrebné prepočítať na eurá menovitou hodnotu všetkých cenných papierov znejúcich na koruny. Pri majetkových cenných papieroch sa bude postupovať v súlade s pravidlami z časti 5.1.6), dlhové cenné papiere sa prepočítajú podľa konverzného kurzu 1. 1. 2009, so štandardným zaokrúhlením na dve desatinné miesta.

Osobitným prípadom sú niektoré finančné inštitúcie, ktoré majú osobitne stanovenú minimálnu hodnotu základného imania. Po prepočítaní na eurá musia tieto hodnoty zodpovedať smerniciam EÚ.

V zákone o cenných papieroch sa v niektorej z nadchádzajúcich novelizácií s účinnosťou od 1. 1. 2009 uskutoční zmena minimálnej výšky základného imania obchodníka s cennými papiermi najmenej na sumy určené smernicou 93/6/ES. V zákone o poisťovníctve sa obdobne vykoná úprava do súladu s príslušnými smernicami v oblasti životného a neživotného

poistenia. V zákone o bankách sa vykoná zmena najmenej na sumu určenú smernicou 2000/12/ES.

Zmeny bude možné vykonať i vo vzťahu k iným finančným inštitúciám, u ktorých minimálna kapitálová požiadavka nevyplýva z európskych smerníc (pre burzu cenných papierov v zákone o burze cenných papierov, pre centrálny depozitár v zákone o cenných papieroch, pre dôchodkové správcovské spoločnosti v zákone o starobnom dôchodkovom sporení, pre doplnkové dôchodkové spoločnosti v zákone o doplnkovom dôchodkovom sporení, príp. pre sprostredkovateľské subjekty v oblasti investičných služieb a poisťovníctva).

2.1.6) Precenenie cenných papierov a duálne výpisy

Finančné inštitúcie, ktoré spravujú majetok klientov a jeho hodnota je daná hodnotou spravovaných cenných papierov, budú musieť v súvislosti so zavedením eura preceniť tieto cenné papiere a informovať klientov o novej hodnote ich investície.

Pokiaľ neexistujú iné mechanizmy zverejnenia tejto informácie (napr. správcovské spoločnosti zverejňujú hodnotu podielu a dôchodkové správcovské spoločnosti zverejňujú hodnotu dôchodkových jednotiek), je žiaduce, aby tieto finančné inštitúcie v primeranom čase po zavedení eura informovali klientov o novej hodnote ich aktív.

Finančné inštitúcie budú povinné najmenej raz v druhom polroku 2008 zaslať klientom informáciu o hodnote investície, ktorá bude zahŕňať prepočet jej hodnoty na eurá konverzným kurzom. Súčasne určiť povinnosť vyjadrenia hodnoty cenných papierov, kde bolo dohodnuté jej vyjadrovanie v korunách, k 1. 1. 2009 v eure a zaslanie tejto informácie klientovi v prvom štvrtroku 2009.

NBS presne špecifikuje rozsah finančných inštitúcií a prípady, na ktoré sa táto povinnosť bude vzťahovať.

2.1.7) Zaokrúhľovanie hodnoty dôchodkových jednotiek a podielov v kolektívnom investovaní

Hodnota investície klienta v systémoch kolektívneho investovania (v povinnej forme starobné dôchodkové sporenie, v dobrovoľnej forme kolektívne investovanie a doplnkové dôchodkové poistenie) je vyjadrovaná prostredníctvom jednotiek, ktoré sa pravidelne oceňujú. Dôchodková jednotka sa podľa zákona o starobnom dôchodkovom sporení v súčasnosti počíta s presnosťou na 4 desatinné miesta, presnosť výpočtu hodnoty podielu (v podielovom fonde) v súčasnosti stanovená nie je. Ich hodnota sa štandardne pohybuje vo výške 1 – 2 Sk, čo po prepočítaní konverzným kurzom bude zodpovedať cca 3 – 4 centom. Pri takejto sume bude znamenať zaokrúhľovanie na celé centy vzhľadom na rádovú zmenu hodnoty veľkú relatívnu chybu a môže spôsobiť významné nepresnosti a poškodenie práv sporiteľov a podielnikov.

V zákone o starobnom dôchodkovom sporení sa zmení presnosť výpočtu dôchodkovej jednotky na 5 – 6 desatinných miest. V zákone o kolektívnom investovaní sa ustanoví povinnosť výpočtu aktuálnej hodnoty podielu (príp. s obmedzením na prípady, ak hodnota podielu je nižšia ako určitá hranica, napr. 5 EUR) s presnosťou na 3 – 4 desatinné miesta.

S rovnakou presnosťou sa prepočítajú počiatkové hodnoty podielov podielových fondov vytvorených pred rokom 2009.

Celková hodnota majetku, resp. investície klienta, sa bude zaokrúhľovať štandardne, na celé centy.

2.1.8) Vykazovanie historickej výkonnosti v kolektívnom investovaní

Subjekty kolektívneho investovania (v širšom ponímaní) štandardne vykazujú historickú výkonnosť svojich produktov za obdobie niekoľkých mesiacov až rokov. Keďže ich portfóliá mohli v minulosti obsahovať aktíva v cudzích menách (najmä v eurách), ktoré boli v tom čase ocenené aktuálnym devízovým kurzom, môžu vzniknúť pochybnosti, či sa za základ výpočtu

historickej výkonnosti bude brať vypočítaná minulé hodnota v korunách, ktorá sa spätne bude prepočítavať konverzným kurzom, alebo budú mať tieto subjekty možnosť vypočítať minulé hodnotu v eurách pre aktíva, ktoré boli denominované v eurách.

Za účelom kontinuity a porovnateľnosti vykazovaných historických výkonností sa za základ ich výpočtu vezme minulé korunová hodnota investície tak, ako bola vtedy stanovená a táto sa vyjadrí v eurách prepočtom konverzným kurzom.

Takýmto spôsobom by mohla byť duálne vykazovaná hodnota jednotiek a historickej výkonnosti už v priebehu roku 2008, keď bude určený konverzný kurz.

2.1.9) Obchodovanie s cennými papiermi

Pre zabezpečenie pokračovania obchodovania s cennými papiermi a inými inštrumentmi na regulovanom trhu zmení burza cenných papierov vo svojich systémoch informácie o menovitých hodnotách obchodovaných nástrojov, prepočíta ich kurzy na eurá a upraví hodnotu ticku (najmenšiu jednotku, o ktorú sa môžu hodnoty na burze meniť). Systém zúčtovania a vyrovnania bude taktiež technicky upravený.

Zmeny systémov sa uskutočnia počas štandardnej technologickej prestávky na prelome kalendárnych rokov 2008 a 2009 tak, aby bolo možné pokračovať v obchodovaní na regulovanom trhu.

2.1.10) Prepočítanie a nahradenie trhových indexov

Zavedenie eura nemôže mať žiadny vplyv na ďalšiu platnosť existujúcich zmlúv. Platnú zmluvu nie je možné z dôvodu prechodu na spoločnú menu v žiadnom prípade vypovedať, a to ani s odvolaním sa na zánik právneho podkladu pre uzatvorenie obchodného vzťahu alebo na zánik iných právnych nástrojov, pokiaľ v zmysle zmluvnej voľnosti nebolo dohodnuté inak. Tento princíp zmluvnej kontinuity je stanovený v Nariadení Rady (ES) č. 1103/97.

Za účelom dosahovania maximálnych výhod zavedenia eura je žiaduce podporovať určitý stupeň harmonizácie eurových trhov prostredníctvom spoločných charakteristík trhov s euro menou, ktoré sú uplatňované vo všetkých krajinách eurozóny.

Pre prípady transakcií a zmlúv viazaných na cenové zdroje je potrebné vykonať transformáciu korunových cenových zdrojov na eurové. V generálnom zákone budú pravidlá o:

1. zániku referenčnej úrokovej sadzby BRIBOR a jej nahradení sadzbou EURIBOR,
2. zániku referenčnej úrokovej sadzby SKONIA a jej nahradení sadzbou EONIA,
3. zániku základnej/limitnej úrokovej sadzby NBS a jej nahradení MRO (main refinancing operation) sadzbou ECB.

V súvislosti s harmonizáciou trhových konvencií na finančnom trhu a smerovaním k transparentným obchodným praktikám a k zamedzeniu prípadných sporov určí NBS:

1. obchodné dni pre výplatu peňažných tokov (úroky, splátky istín),
2. bázy pre konvencie o počte dní (skutočný počet/360).

2.1.11) Elektronické bankovníctvo

Elektronické bankovníctvo pokrýva elektronické distribučné kanály, elektronické peniaze a elektronickú peňaženku, elektronický podpis.

Elektronické distribučné kanály

V rámci elektronických distribučných kanálov je potrebné urobiť softvérové úpravy na stranách dodávateľov softvéru, používateľov softvéru (klienti bánk) a spracovateľov (banky). V rámci dosiahnutia optimalizácie nákladov je potrebné zosúladiť, resp. konzultovať technologické úpravy medzi bankami, dodávateľmi softvéru elektronického bankovníctva a dodávateľmi účtovného softvéru pre klientov. Najneskôr začiatkom roka 2008 je potrebné

začať s aktívnym oslovovaním klientov a upozorňovaním na zmeny. Od stanovenia konverzného kurzu by mali byť všetky čiastky uvádzané duálne.

Elektronické peniaze a elektronická peňaženka

Elektronická peňaženka je čipová karta, ktorá slúži na platenie tovaru a služieb a ktorú je možno nabíjať prostredníctvom nabíjajúcich terminálov. V SR v súčasnosti elektronickú peňaženku nevydáva žiadna inštitúcia, takže nie je potrebné robiť v závislosti so zmenou meny žiadne úpravy. V prípade, že by sa elektronická peňaženka začala vydávať, navrhujeme, aby pri jej zavedení bol vytváraný softvér tak, aby plne podporoval okamžitú zmenu z korún na eurá ku 31. 12. 2008.

Elektronický podpis nie je závislý od zmeny koruny na euro.

2.1.12) Duálne výpisy, duálne oceňovanie bankových služieb

Duálne oceňovanie bankových služieb bude súlade so všeobecnými pravidlami duálneho oceňovania, ktoré sú stanovené v časti 4.1.2)

Špecificky v bankovom sektore bude otázka duálneho oceňovania riešená úpravami:

1. vo výpisoch z účtov,
2. v cenníkoch bankových služieb,
3. vo (všeobecných) obchodných podmienkach banky.

Výpisy z bankových účtov musia obsahovať pevný výmenný kurz, na základe ktorého boli prepočty súm uskutočnené a zároveň:

1. počas obdobia pred zavedením eura budú výpisy z účtov v slovenských korunách zahŕňať zobrazovanie konečného zostatku účtov aj v eurách len pre informáciu ako minimálnu požiadavku; je však možné pristúpiť aj k zobrazovaniu všetkých vstupov (a stavov po každej položke, ak sa používa napr. na lora účtoch) v eurách,
2. po zavedení eura, keď účty budú prevedené na eurá, sa budú zobrazovať konečné zostatky aj v slovenských korunách pre informáciu ako minimálna požiadavka a vstupy na účty a medzisúčty je možné uvádzať informatívne aj v slovenských korunách.

Je potrebné riešiť špecifický prípad výpisov k 31. 12. 2008 vystavených s periodicitou jedenkrát ročne. Výpis v roku 2009 (za rok 2008) bude aj v korunách aj v eurách, klientov však bude potrebné vopred informovať ešte v roku 2008.

Cenníky bankových služieb je nutné vydávať v oboch menách počas celého obdobia povinného duálneho oceňovania.

Rozhodnutia bánk o ich zvolenom prístupe k duálnemu oceňovaniu upravia banky vo svojich obchodných podmienkach a informujú o všetkých zmenách klientov vhodnou formou, napr. poučením na zadných stranách výpisov, informačnými letákmi a pod.

Existuje možnosť prijať odporúčanie Asociácie bánk o duálnom oceňovaní nad rámec zákonných povinností alebo na harmonizáciu postupov medzi bankami, ktoré všetky členské banky premietnu do výpisov z bankových účtov.

2.1.13) Novela zákona o NBS

Novelizovať zákon o NBS je nevyhnutné pre splnenie inštitucionálnych podmienok vstupu Slovenska do eurozóny. Súlad zákona o NBS so Zmluvou o založení Európskeho spoločenstva a Štatútom ECB bude hodnotený v Konvergenčnej správe rovnako ako splnenie maastrichtských kritérií. Bez pozitívneho hodnotenia právneho rámca pripojenia Slovenska k eurozóne, ktorého hlavnú časť tvorí zákon o NBS, nebudú ECB a Európska komisia odporúčať zrušiť výnimku (derogáciu) pre Slovensko.

Okrem toho, že novela zákona o NBS je nevyhnutná pre priaznivé konvergenčné správy, je takisto nutná aj pre zabezpečenie hladkého prechodu menovej politiky na ECB a prenos ďalších kompetencií.

Novela zákona o NBS bude musieť ošetriť hlavne integráciu NBS do ECB:

- podriadenie sa právnym aktom ECB,
- preniesť výkon menovej politiky na ECB v súlade so Štatútom ECB (§2, 4, 6 a 18 zákona),
- zmena výkonu devízových operácií a devízovej politiky, resp. správy devízových rezerv (§28),
- právo vydávať bankovky a mince (§2, 6 a 15 až 17h zákona),
- definícia menovej jednotky (euro),
- funkcie, operácie a nástroje Európskeho systému centrálnych bánk (§18, 20, 21, 23, 24 a 27).

Tiež bude potrebné zmeniť menovanie audítora NBS (v súčasnosti ho menuje Najvyšší kontrolný úrad) tak, aby ho menovala Rada EÚ na návrh Rady guvernérov ECB.

Novela zákona o NBS musí byť platná najneskôr v čase hodnotenia konvergencie, teda na jar 2008. Účinnosť častí, ktoré prenášajú kompetencie na ECB, bude podmienená nadobudnutím účinnosti zrušenia výnimky (derogácie) a vstupom Slovenska do eurozóny.

Novela zákona o NBS bude pripravená a predložená na diskusiu v apríli 2006. Výhodou tohto riešenia je, že súlad novelizovaného zákona o NBS so Zmluvou a Štatútom ECB môže byť hodnotený už v pravidelnej konvergenčnej správe v roku 2006. Získa sa tým podstatne väčšia istota pozitívneho hodnotenia v roku 2008.

Zmeny ďalších zákonov budú pripravené v súlade s plánom určeným v kapitole 6.

2.2) Zoznam úloh

Úlohy pre banky sa v primeranom rozsahu dotýkajú aj Štátnej pokladnice

Úloha	Zodpovednosť	Väzba na iné úlohy	Časová náročnosť	Termín splnenia	Termín začiatku	Kontrolné termíny	Náklady
2.1.1) Zmeny v tuzemskom medzibankovom platobnom systéme SIPS							
1. Aktualizácia	NBS + účastníci (testovanie)	Zákony o platobnom styku, o NBS, o bankách	26 mesiacov	august 2008	jún 2006	september 2007 júl 2008	Znášajú NBS a účastníci SIPS
2. Aktualizácia zmluvy o platobnom systéme SIPS	NBS		7 mesiacov	august 2008	január 2008	marec 2008 júl 2008	Prevádzkové náklady NBS a účastníkov SIPS
3. Rozhodnutie o využívaní formátu IBAN	NBS			jún 2006			Prevádzkové náklady NBS
4. Ultimatum roka 2008	banky			10.12.2008			Prevádzkové náklady bánk
5. Novela zákona o platobnom styku	NBS			jún 2008	január 2007	december 2007	Znáša NBS
2.1.2) Napojenie sa na európsky platobný systém TARGET 2	NBS		26 mesiacov	august 2008	jún 2006	december 2006 jún 2007 január 2008 júl 2008	NBS a bankový sektor
2.1.3) Konverzia klientskych účtov a úverových produktov, akreditívov, záruk a šekov v bankách							
1. Konverzia účtov a úverových produktov	banky	Legislatívne zmeny, úpravy bankových informačných systémov	26 mesiacov	31.12.2008			Znášajú banky

Úloha	Zodpovednosť	Väzba na iné úlohy	Časová náročnosť	Termín splnenia	Termín začiatku	Kontrolné termíny	Náklady
2. Čísla účtov po konverzii	banky			31.12.2008			Znášajú banky
2.1.4) Zmeny platobných kariet	banky, autorizačné a spracovateľské centrá, NBS, ZBK	bod 2.1.1)	2 roky banky 2 roky autori-začné centrum 1 rok - organizačné dohovory so servisnými spoločnosťami	1.1.2009	január 2007	január 2008 jún 2008 september 2008	Znášajú banky a NBS
2.1.5) Konverzia menovitých hodnôt cenných papierov a základných imaní	MF – zákony finančného trhu		Doba na uskutočnenie legislatívneho procesu	september 2008			Prevádzkové náklady MF a MS
2.1.6) Precenenie cenných papierov a duálne výpisy	NBS - usmernenie			koniec 2007 – NBS a začiatok 2009 – finančné inštitúcie			Prevádzkové náklady NBS
2.1.7) Zaokrúhľovanie hodnoty dôchodkových jednotiek a podielov v kolektívnom investovaní	MPSVaR – novela zákona o starobnom dôchodkovom poistení MF – novela zákona o kolektívnom investovaní		Doba na uskutočnenie legislatívneho procesu	koniec 2007			Prevádzkové náklady MPSVaR a MF

Úloha	Zodpovednosť	Väzba na iné úlohy	Časová náročnosť	Termín splnenia	Termín začiatku	Kontrolné termíny	Náklady
2.1.8) Vykazovanie historickej výkonnosti v kolektívnom investovaní	NBS – metodické usmernenie			september 2008			Prevádzkové náklady NBS
2.1.9) Obchodovanie s cennými papiermi	Burza cenných papierov – obchodovací systém CDCP – systém zúčtovania a vyrovnaní	bod 5.1.6) Prepočítavanie základných imaní a podielov na majetku		test – september 2008 ostrá prevádzka – január 2009			Znáša CDCP a burza cenných papierov
2.1.10) Prepočítanie a nahradenie trhových indexov	NBS a AB	zmluvná kontinuita a zmluvy s pevnými úrokovými sadzbami	18 mesiacov	september 2008	marec 2007	jún 2007 september 2007 marec 2008 september 2008	Prevádzkové náklady NBS a AB
2.1.11) Elektronické bankovníctvo	banky	bod 2.1.12) a 2.1.3)	2 roky	september 2008	jún 2006	január 2007 jún 2008	Znášajú banky
2.1.12) Duálne výpisy, duálne oceňovanie bankových služieb	banky	zákon o zavedení eura, stanovenie obdobia duálneho oceňovania	6 mesiacov	júl 2008 a 1.1.2009	január 2008	marec 2008 jún 2008 resp. december 2008 marec 2009	Znášajú banky
2.1.13) Novela zákona o NBS	NBS a MF			platnosť najneskôr 1.1.2008	júl 2005	prvý pracovný návrh apríl 2006	Prevádzkové náklady NBS a MF

3. Zavedenie eura vo verejnej správe a samospráve

3.1) Opis najdôležitejších úloh

3.1.1) Konverzia finančných informačných systémov

Pôjde predovšetkým o identifikáciu potreby technickej konverzie finančných informačných systémov v subjektoch verejnej správy za všetky oblasti verejnej správy definované zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a to konkrétne:

1. ústredná správa,
2. územná samospráva,
3. fondy sociálneho a zdravotného poistenia.

Jednotlivé inštitúcie musia zabezpečiť prechod svojich účtovných a iných finančných systémov na podmienky ich fungovania v eure. Ministerstvo financií ako nositeľ rozpočtovej politiky zabezpečí konverziu Rozpočtového informačného systému (RIS) a informačného systému Štátnej pokladnice. Osobitnú pozornosť je nutné venovať fungovaniu systému Štátnej pokladnice v procese realizácie rozpočtu v eurách a Agentúre pre riadenie dlhu a likvidity.

3.1.2) Účtovníctvo, výkazníctvo, dane, mzdy

Pre potreby účtovníctva bude plne postačovať, keď sa údaje vykázané v účtovnej závierke prepočítajú ku koncu účtovného obdobia konverzným kurzom. Nakoľko sa účtovné výkazy vypracúvajú na dve porovnateľné obdobia, plánuje sa, že účtovné jednotky budú mať povinnosť vykázať účtovnú závierku v eurách za rok 2008. Na základe tejto skutočnosti sa budú daňové priznania podávať v roku 2009 už v eurách.

V roku 2008 sa bude viesť účtovníctvo v slovenských korunách, takisto nezdaniateľné časti základu dane, daňové bonusy a pod. budú stanovené v slovenských korunách. Preto sa daňové priznania k dani z príjmu za rok 2008, ktoré sa budú podávať v roku 2009, budú vykazovať v slovenských korunách. Výsledný nedoplatok/preplatok sa prepočíta na eurá konverzným kurzom a daňovník/daňový úrad ho bude povinný uhradiť v eurách.

V oblasti odmeňovania zamestnancov vo verejnej správe zabezpečí ministerstvo financií realizáciu prepočtu tarifných platov a miezd konverzným kurzom v rámci rozpočtového procesu.

V zmysle zásady nepoškodiť občana sa bude postupovať aj v oblasti daní, poplatkov, dávok, dôchodkov a ďalších platieb vo vzťahu občan – štát. V prípadoch, ak je beneficiantom týchto platieb občan, použije sa zaokrúhľovanie na 10 eurocentov smerom nahor. Pri platbe, ktorej beneficiantom je štát, sa naopak suma zaokrúhli na 10 eurocentov nadol.⁵

3.1.3) Legislatívna stránka zavedenia eura vo verejnej správe

Z inštitucionálneho obsadenia subjektov verejnej správy je zrejmé, že sa jedná o oblasť s veľmi širokým záberom. Zavedenie eura ako zákonného platidla zasahuje do pôsobenia veľmi rozsiahleho súboru inštitúcií, úradov. Tieto vykonávajú svoje činnosti na základe legislatívnych predpisov, ktoré bude nutné pripraviť a nastaviť na používanie eura. V procese adoptovania právnych predpisov zohrávajú kľúčovú úlohu príslušné rezorty a je v ich

⁵ Tento postup nebude platiť v prípadoch, pri platbách a pohľadávkach v prospech štátu, ktoré vznikajú z titulu porušenia všeobecne platných právnych predpisov (pokuty, penále, a iné platby sankčného charakteru). V týchto prípadoch sa bude postupovať podľa štandardných pravidiel zaokrúhľovania (časť I. materiálu, bod B.1) Základné zásady).

kompetencii na základe všeobecných pokynov podľa kapitoly 6 pripraviť adekvátne podmienky pre prijatie eura.

Legislatívne zmeny sa z pohľadu verejnej správy budú týkať najmä sociálnej oblasti a rozpočtu verejnej správy.

3.2) Zoznam úloh

Na základe vyššie uvedených zásad a odporúčaní je potrebné aby jednotlivé subjekty verejnej správy vykonali konkrétne kroky na zabezpečenie podmienok pre prijatie eura vo verejnej správe. V členení podľa zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy a na základe zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov vykonajú jednotlivé subjekty verejnej správy nasledovné kroky.

3.2.1) Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy

V oblasti legislatívy

- vykonajú v termíne do 15. novembra 2005 revíziu existujúcich právnych predpisov vo svojej pôsobnosti s cieľom identifikácie tých, ktoré je potrebné pre prijatie eura v SR novelizovať v rámci II. skupiny legislatívnych opatrení (pozri kapitola 6),
- po vykonanej revízii v termíne do 31. januára 2006 vypracujú harmonogram úpravy legislatívnych predpisov vo svojej pôsobnosti, harmonogram každého subjektu bude odlišný, nakoľko bude rešpektovať vlastnú špecifickú oblasť, ktorej sa bude týkať,
- poskytnú MF SR, MS SR, NBS a MH SR plnú súčinnosť tak, aby mohol byť „generálny zákon“, ktorého účinnosť bude od 1. januára 2008, predložený vláde Slovenskej republiky a Legislatívnej rade vlády Slovenskej republiky najneskôr do 30. júna 2007,
- predložia v súlade so svojím harmonogramom návrhy zákonov v rámci II. skupiny vláde Slovenskej republiky a Legislatívnej rade vlády Slovenskej republiky najneskôr do 31. decembra 2007,
- na základe vypracovaného harmonogramu zabezpečia v súlade so stanovenými postupmi z kapitoly 6 novelizáciu potrebných právnych predpisov tak, aby právny systém v SR bol pripravený na zavedenie eura ako zákonného platidla od 1. januára 2009.

V oblasti informačných systémov

- vykonajú v termíne do 15. novembra 2005 revíziu existujúcich finančných informačných systémov vo svojej pôsobnosti, ktoré je potrebné pre prijatie eura prispôbiť,
- po vykonanej revízii v termíne do 30. apríla 2006 vypracujú plán konverzie a úpravy finančných informačných systémov, ktorý obsahne potrebné kroky na zabezpečenie konverzie finančných údajov obsiahnutých v informačných systémoch a prípadné samotné prispôbenie fungovania informačných systémov,
- na základe plánu konverzie a úpravy finančných informačných systémov v termíne do 30. apríla 2007 v súlade s odporúčaniami podľa kapitoly 8 vykonajú samotnú konverziu finančných informačných systémov,
- fáza testovania potrvá do 31. decembra 2007. Počas tejto fázy sa informačné systémy doladia a odstránia sa nedostatky zistené počas testovacej prevádzky,
- spustenie informačných systémov, ktoré budú pripravené na podmienky eura ako zákonného platidla od 1. januára 2009.

Ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, ktoré sú akcionárom alebo zakladateľom právnických osôb, v rámci svojej pôsobnosti dohliadnu na to, aby tieto spoločnosti boli pripravené na nové podmienky vyplývajúce zo zavedenia eura.

3.2.2) Subjekty územnej samosprávy

V oblasti legislatívy

- vykonajú v termíne do 15. novembra 2005 revíziu existujúcich právnych predpisov a interných predpisov vo svojej pôsobnosti s cieľom identifikácie tých, ktoré je potrebné pre prejatie eura v SR novelizovať,
- na základe vykonanej revízie zabezpečia novelizáciu potrebných právnych predpisov v súlade s harmonogramami, ktoré vypracujú ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy, tak aby boli účinné ku dňu zavedenia eura t. j. 1. januára 2009.

V oblasti informačných systémov

- vykonajú v termíne do 15. novembra 2005 revíziu existujúcich finančných informačných systémov vo svojej pôsobnosti, ktoré je potrebné pre prijatie eura prispôsobiť,
- po vykonanej revízii v termíne do 30. apríla 2006 vypracujú plán konverzie a úpravy finančných informačných systémov, ktorý obsahne potrebné kroky na zabezpečenie konverzie finančných údajov obsiahnutých v informačných systémoch a prípadné samotné prispôsobenie fungovania informačných systémov,
- na základe plánu konverzie a úpravy finančných informačných systémov v termíne do 30. apríla 2007 v súlade s odporúčaniami z kapitoly 8 vykonajú samotnú konverziu finančných informačných systémov,
- fáza testovania potrvá do 31. decembra 2007. Počas tejto fázy sa informačné systémy doladia a odstránia sa nedostatky zistené počas testovacej prevádzky,
- spustenie informačných systémov, ktoré budú pripravené na podmienky eura ako zákonného platidla od 1. januára 2009.

3.2.3) Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne

- vykonajú v termíne do 15. novembra 2005 revíziu existujúcich finančných informačných systémov vo svojej pôsobnosti, ktoré je potrebné pre zavedenie eura prispôsobiť,
- po vykonanej revízii v termíne do 30. apríla 2006 vypracujú plán konverzie a úpravy finančných informačných systémov, ktorý obsahne potrebné kroky na zabezpečenie konverzie finančných údajov obsiahnutých v informačných systémoch a prípadné samotné prispôsobenie fungovania informačných systémov,
- na základe plánu konverzie a úpravy finančných informačných systémov v termíne do 30. apríla 2007 v súlade s odporúčaniami z kapitoly 8 vykonajú samotnú konverziu finančných informačných systémov,
- fáza testovania potrvá do 31. decembra 2007. Počas tejto fázy sa informačné systémy doladia a odstránia sa nedostatky zistené počas testovacej prevádzky,
- spustenie informačných systémov, ktoré budú pripravené na podmienky eura ako zákonného platidla od 1. januára 2009.

3.2.4) Všetky subjekty verejnej správy

- vo svojej pôsobnosti zabezpečia konverziu tlačív, formulárov, cenín:
 - požívaných všetkými úradmi a inštitúciami vo verejnej správe (daňové úrady, colné úrady, tlačivá zastupiteľstiev miestnych samospráv atď.). Za oblasti verejnej správy definované zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy č. 523/2004 Z. z.:
 1. ústredná správa – gestor MF SR + príslušný rezort
 2. územná samospráva – MV SR
 3. Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne – príslušná inštitúcia
 4. podniky s majetkovou účasťou štátu – gestor MH SR + príslušný rezort

- akýchkoľvek ďalších tlačív, v ktorých sa uvádzajú finančné hodnoty, inštrumentov používaných v poštovom platobnom styku (príslušný rezort) zabezpečiť stiahnutie už vydaných tlačív, formulárov a najmä cenín z obehu.

Jednotlivé subjekty sektora verejnej správy zabezpečia krytie výdavkov spojených so zavedením eura v rámci limitov výdavkov schválených rozpočtom na roky 2005 až 2007. V roku 2008 budú výdavky pre zavedenie eura kryté v rámci limitov stanovených rozpočtom verejnej správy na roky 2006 až 2008.

4. Ochrana spotrebiteľov pri zavedení eura a dopad na občanov

4.1) Opis najdôležitejších úloh

4.1.1) Ochrana spotrebiteľa pred neodôvodnenými cenovými dôsledkami menovej konverzie vrátane pravidiel konverzie cien na eurá a duálneho oceňovania

S cieľom uľahčiť a zjednodušiť občanom prechod na euro, ako aj chrániť spotrebiteľov pred neodôvodnenými cenovými dôsledkami konverzie cien na eurá, vypracuje MH SR do 31. 12. 2006 „Konceptiu ochrany spotrebiteľov pri zavedení eura v SR“. Táto bude vychádzať zo základných zásad zavedenia eura v SR a bude formulovať nástroje riešenia na ochranu občanov pri zavádzaní eura, vrátane návrhov na legislatívnu úpravu.

Pri spracovaní koncepcie sa využijú praktické skúsenosti z iných členských krajín a na jej vypracovaní sa budú podieľať i spotrebiteľské združenia, aby zohľadňovala požiadavky a podnety spotrebiteľskej verejnosti. V súlade so scenárom súčasného zavedenia eura v hotovostnom i bezhotovostnom styku, bez prechodného obdobia, je nevyhnutné stanoviť v procese konverzie jednoznačné pravidlá na zabezpečenie dostatočnej ochrany spotrebiteľa. Cez legislatívny rámec pravidiel sa upevní najmä dôvera a istota u občanov. Mimoriadne citlivou je aj príprava občanov na túto závažnú udalosť.

4.1.2) Duálne oceňovanie

Duálne oceňovanie znamená vyjadrenie peňažných hodnôt v korunách aj v eure, alebo vykazovanie peňažných čiastok paralelne v oboch menách. Duálne oceňovanie patrí k pilierom, na ktorých môžeme budovať istotu u občanov. Pre obchodníkov (v sektore maloobchodu a veľkoobchodu) a poskytovateľov služieb bude duálne oceňovanie znamenať dobrú prípravu na novú menu a súčasne občanom uľahčí prispôsobenie sa novej situácii. Praktické aspekty duálneho oceňovania budú občanom vysvetľované v rámci informačnej kampane. Pre riadne zavedenie systému do praxe sa zákonom upraví nasledovné :

- **povinnosť duálne oceňovať a označovať a trvanie tejto povinnosti**

Duálne oceňovanie a označovanie sa povinne zavedie najneskôr 1 mesiac po určení konverzného kurzu. Táto povinnosť bude pretrvávajúť do 12 mesiacov po zavedení eura.⁶

Duálne oceňovanie sa bude vyžadovať všade tam, kde sa občanovi uvádza peňažná čiastka, cena alebo hodnota v domácej mene. Bude sa týkať všetkých cien tovarov a služieb, hodnoty peňažných čiastok na účtoch, faktúr, bankových služieb, rozpočtovaných nákladov, spotrebiteľských úverov, rôznych platieb, výplat, sociálnych dávok, výpisov z účtov občanov a pod. Rovnako sa bude týkať aj všetkých prípadov, kde je vystavený tovar, cenových ponúk, katalógov, reklamy, ponúkaných služieb a pod. Povinnosť duálne oceňovať budú mať tak právnické ako i fyzické osoby.

S duálnym oceňovaním úzko súvisí duálne označovanie, ktoré predstavuje poskytovanie informácie občanovi, pričom spôsob duálneho označovania v jednotlivých konkrétnych prípadoch bude rozdielny v závislosti od druhu tovaru alebo poskytovanej služby. Pri duálnom označovaní bude údaj v eure do 1. 1. 2009 len informatívny. Táto požiadavka vyplýva z nevyhnutnosti pripraviť občanov – spotrebiteľov na postupnú preorientáciu „myslenia v eurách“. Po zavedení eura bude označenie v slovenských korunách iba

⁶ Po ukončení povinného duálneho oceňovania a označovania sa podnikateľom odporučí dobrovoľne pokračovať v tomto systéme ešte ďalších 6 mesiacov.

informačný údaj. Dôvodom je rýchlejšia a efektívnejšia kontrola možného neopodstatneného zvyšovania cien. Povinné duálne označovanie pre všetky prípady uplatňovania sa bude uskutočňovať v jednotnom termíne začiatku a ukončenia.

- **spôsob duálneho označovania**

Spôsob duálneho označovania v jednotlivých prípadoch bude volený tak, aby sa z duálne uvádzaných údajov dalo jednoducho rozlíšiť, ktorý údaj je len informatívny a v ktorej mene sa očakáva platba. Cieľom je poskytnúť občanovi informácie prehľadne, aby pre množstvo poskytovaných údajov nedošlo k zmäteniu občanov resp. k dezinformácii o cene alebo platbe, ale tiež aj preto, aby sa občan ľahšie vizuálne orientoval v informáciách. (Např. cenovky na pultoch budú uvádzať obe meny. Pred zavedením eura bude výraznejšie uvedená cena v korunách a popri nej ako informačná cena v eure. Po zavedení eura to bude naopak.).

Dôležité je, aby požiadavka duálneho označovania nevyvolala značné náklady v podnikateľskej sfére a aby splnila očakávania smerom k občanom. Je preto potrebné zabezpečiť návrhy na zjednodušené spoločné formáty, vzory a usmernenie jednotlivých subjektov pre uvádzanie duálnych cenových údajov. V zákone budú všetky spôsoby duálneho označovania explicitne uvedené, vrátane tých, ktoré budú podliehať osobitným pravidlám.

- **osobitné pravidlá v duálnom označovaní pre sektorovo a profesijne špecifické zvláštnosti**

Vzhľadom na rôznorodosť ekonomických aktivít a tiež vychádzajúc z praktických možností pre duálne označovanie sa v niektorých prípadoch uplatnia osobitné pravidlá. Ide najmä o predaje niektorých druhov tovarov (knihy), predaje vo forme obsluhy (čerpacie stanice pohonných hmôt) alebo niektoré služby (taxislužba, služby v cestovnom ruchu a v pohostinstve a pod.), profesionálne služby (platby u lekára, notára a pod.), poštové známky, kolky, predaje katalógovým systémom, predajné automaty, výčapy, elektronické registračné pokladnice, výpisy z účtov, doklady v platobnom styku, cestovné lístky, poplatky a pod. Tieto prípady budú v zákone konkretizované vrátane určenia spôsobu pre duálne označovanie (např. že musia mať povinne na zreteľne viditeľných miestach pre zákazníkov informáciu o prevode meny, alebo vyvesené prevodové tabuľky s duálnymi cenami – např. cena benzínu za liter v eure alebo pri registračných pokladniciach jasne uvedený prevod jednej meny na druhú – alebo priamo na dokladoch uvedený údaj o prevode). Elektronické registračné pokladnice budú povinne uvádzať duálne ocenenie pri výslednej sume, avšak predajcovia môžu na dobrovoľnej báze duálne uvádzať aj jednotlivé položky.

- **prepočet cien**

V zákone sa zabezpečí, aby pri prepočte jednotlivých cenových údajov podľa konverzného kurzu a následne pri zaokrúhľovaní na najbližší cent, v súlade s usmernením, bola podnikateľom daná možnosť na dobrovoľnej báze zaokrúhľovať údaje v prospech občana.

- **monitoring vývoja cien a kontrolná činnosť**

Monitoring vývoja cien a kontrolná činnosť majú za cieľ zamedziť najmä v začiatkoch uplatňovania eura, aby sa z dôvodu zmeny meny zvyšovali ceny tovarov a služieb. K monitoringu vývoja cien je žiaduce stanoviť v zákone kompetencie pre vykonávanie monitoringu, preverovanie skladby ceny u podnikateľských subjektov, na základe návrhov spotrebiteľov či z dôvodu prechodu meny nie je cena zvýšená a či je zachovaná spravodlivá hospodárska súťaž, ako aj určiť kompetencie pre rýchlu nápravu vrátane možnosti sankcií a prijatia opatrení. Cieľom je zabezpečiť počas duálneho oceňovania zjednanie nápravy, ak sa zistený stav nedá odstrániť trhovými opatreniami (např. zavedenie hospodársky vyhovujúcej ceny). K zabezpečeniu monitoringu a kontroly budú

v zákone stanovené povinnosti pre podnikateľov a profesijné organizácie poskytovať relevantné informácie.

Požiadavky na ochranu spotrebiteľov budú súčasťou generálneho zákona. Zákon bude účinný najneskôr od 1. 1. 2008, aby mala podnikateľská sféra dostatok času na prípravu.

Kontrolné povinnosti ako aj sankčné postihy a monitoring zameraný na vývoj cien v súvislosti so zavedením eura ošetrí rovnako zmieny zákon, takže nebude potrebné novelizovať ďalšie zákony (napr. zákon č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa). Prijatie jedného súhrnného generálneho zákona umožní, efektívne riešenie tak pre spotrebiteľov ako aj podnikateľov.

V nadväznosti na kompetencie dané v uvedenom zákone spracuje príslušný orgán dozoru metodické pokyny pre výkon kontroly a zabezpečí školenia svojich regionálnych inšpektorov. V období od 1. 1. 2008 do 31. 6. 2008 bude Ministerstvo hospodárstva SR v spolupráci s Ministerstvom vnútra SR a Ministerstvom financií SR organizovať školenia o duálnom oceňovaní a o podmienkach zavádzania eura z pohľadu ochrany spotrebiteľa pre miestnu samosprávu. Cieľom je zabezpečiť účinnú kontrolu pri predaji na trhoviskách a pri poskytovaní miestnych služieb. V tomto období zorganizuje Ministerstvo hospodárstva SR i školenia pre združenia spotrebiteľov a v spolupráci s Ministerstvom spravodlivosti SR i školenia pre mediátorov.

- **duálny obeh**

Po zavedení eura k 1. 1. 2009 zostane v krátkom období duálneho obehu možnosť platiť v obchodoch korunovými bankovkami a mincami. Obchodníci a poskytovatelia služieb budú povinní v tomto období prijímať platby v oboch menách, avšak slovenská koruna sa bude sťahovať a vydávanie bude už len v eurách. Bude preto potrebné vydať usmernenie pre toto obdobie, aby sa z obchodov nestali zmenárne.

4.1.3) Faktúry a účty

Vyššie uvedeným spôsobom sa ošetrí duálne menové označovanie, týkajúce sa aj faktúr a účtov pre spotrebiteľov (napr. za energie, vodu, plyn, nájomné a pod.) a príjmovej časti rovnako ako aj spotrebiteľských úverov. Zabezpečeným jednotným systémom občan dostane informácie v duálnom režime tak o výdavkoch, ako aj o príjmoch a to v rovnakom termíne začiatku a konca poskytovania duálnych informácií. Dôležitým bude v kontexte na uvedené upriamiť informačnú kampaň tak, aby sa nesústredila len na výdavkovú oblasť, ale aj na príjmovú, z dôvodu preorientácie myslenia v eurách tak v príjmovej ako vo výdavkovej časti. Preto sú rovnaké požiadavky na duálne oceňovanie kladené aj v príjmovej časti občanov (ako sú výplatné pásky zamestnancov, výplaty dôchodkov, sociálne dávky, bankové výpisy a pod.)

4.1.4) Riešenie sporov

Po schválení Národného plánu vládou SR bude zriadený Pracovný výbor pre nefinančný sektor a na ochranu spotrebiteľa pod vedením MH SR. Výbor na základe výsledkov kontrolných orgánov, monitoringu vývoja cien ako aj sťažností a podnetov občanov bude dozeráť na ochranu spotrebiteľa z hľadiska dodržiavania zákona o zavedení eura. Bude tiež pripravovať pre ministra a Národný koordinačný výbor návrhy potrebných realizačných opatrení pre dosiahnutie cieľov zákona, stabilného cenového vývoja a vypracuje odporúčania s cieľom odstránenia nedorozumení, na ktoré poukážu sťažnosti občanov. Tento výbor si na plnenie úloh bude môcť prizývať kompetentných zástupcov ako aj znalcov. Výbor nebude prešetrovať spory spojené so zavádzaním eura. Na samostatne zriadenom pracovisku budú prijímané a administrované sťažnosti občanov a poskytované poradenské služby a informácie občanom z pohľadu ochrany spotrebiteľa. Poskytovanie informácií bude bezplatné. Bude sa postupovať v súlade s kompetenciami danými k problematike v generálnom zákone.

Jednotlivé spory pri zavádzaní eura bude môcť občan riešiť mimosúdnou cestou v súlade s platnou legislatívou predovšetkým v zmysle zákona č. 420/2004 Z. z. o mediáciách a zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Bez ohľadu na toto má možnosť riešiť spor aj súdnou cestou. Spotrebiteľské združenia v zmysle zákona č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa môžu sprostredkovať riešenie sporu pri reklamáciách.

4.1.5) Kontrola

Zákonom sa upravujú kontrolné povinnosti jednotlivých orgánov dozoru vykonávať dohľad nad dodržiavaním duálneho oceňovania a označenia, informačných povinností a požiadaviek na zavedenie eura, vrátane pokút a sankcií. V cenovej oblasti bude zákonom ošetrovaná aj kontrola a monitoring cenového vývoja, zverejňovanie cenovej hladiny v období od začiatku roku 2008 až do ukončenia povinného duálneho oceňovania. Podľa technických možností bude zabezpečený monitoring cenového vývoja s využitím zúženého spotrebného koša (najčastejšie spotrebiteľské nákupy), v spolupráci so Štatistickým úradom SR (ŠÚ SR) a s NBS a pravidelné publikovanie výsledkov kontroly. Podrobnosti budú stanovené v predmetnom zákone. Do procesu monitorovania úrovne cien a cenového vývoja budú na dobrovoľnej báze zainteresované aj občianske a spotrebiteľské združenia.

Orgány dozoru poverené výkonom kontroly spracujú minimálne 6 mesiacov pred zavedením eura metodické príručky pre svojich inšpektorov a plány kontrol. Pre spracovanie príručiek a plánov kontrol musia byť zodpovední pracovníci (metodici) jednotlivých kontrolných orgánov zaškolení tvorcami zákona minimálne 9 mesiacov pred zavedením eura. Kontrolné orgány vymedzené generálnym zákonom zriadia tesne pred začiatkom povinného duálneho oceňovania telefónnu linku a elektronickú adresu, na ktorú budú môcť občania oznamovať všetky prípady porušenia svojich práv pri zavádzaní eura. Kontrolné orgány na svojej webovej stránke uvedú telefónne čísla a elektronickú adresu ostatných kontrolných orgánov tak, aby spotrebiteľ vedel, na ktorý orgán sa so svojím podaním má obrátiť. O výsledkoch kontroly dotknuté kontrolné orgány v druhom polroku 2009 predložia správy Pracovnému výboru pre nefinančné organizácie a ochranu spotrebiteľa. Spoločnú správu vláde SR predloží MH SR, gestorom za spracovanie správy bude pracovný výbor. Po prerokovaní vo vláde budú informácie prístupné verejnosti jednak na webovej stránke i v masovokomunikačných prostriedkoch. V období povinného duálneho oceňovania budú priebežne upovedomovaní o výsledkoch kontrol i všetci zainteresovaní, čo by ich malo nabádať k dodržiavaniu požiadaviek daných zákonom, aby neutrpeli ujmu negatívnou reklamou po zverejnení výsledkov.

4.2) Postup pri ochrane spotrebiteľov a občanov pri zavedení eura

1. Poskytnutie relevantných informácií spotrebiteľom

- **rok 2008:**

zabezpečenie informačných vývesiek v obchodoch, trhovách miestach, u poskytovateľov služieb, poštách, bankách, informačných miestach miestnej samosprávy, ambulanciách lekárov, lekárnach.

- **rok 2007 - 2008:**

priebežné školenia a poskytovanie aktuálnych informácií pre združenia spotrebiteľov, miestnu samosprávu o požiadavkách duálneho oceňovania a podmienkach zavádzania eura (predaj na trhoviskách a miestne služby).

- **do 31.12.2008:**

školenia pre kontrolórov, poskytovateľov informácií pre riešenie sporov týkajúcich sa ochrany práv spotrebiteľov pri zavádzaní eura mimosúdnou cestou.

- **rok 2008 – 2009:**

zverejňovanie výsledkov kontrol dodržiavania pravidiel pre zavedenie eura, cenový monitoring - výsledky sledovania cien pravidelne uverejňované v tlači a na internetových stránkach.

2. Ochrana ekonomických záujmov spotrebiteľov pri zavádzaní eura

Z hľadiska ochrany ekonomických záujmov spotrebiteľov je potrebné zamerať sa na:

- obchodné služby a všetky formy predaja,
- finančné služby,
- iné služby (telekomunikácie, internet, predaj na diaľku, osobné a remeselné služby...),
- mzdy, dôchodky, sociálne dávky,
- služby vo verejnom záujme (doprava, teplo, energia, voda, kanalizácia),
- lieky, zdravotná starostlivosť,
- plnenie zásad prepočtu pre duálne oceňovanie a zaokrúhľovanie prepočtu.

3. Kontrola dodržiavania požiadaviek ochrany spotrebiteľa pri zavádzaní eura

- Pracovný výbor pre nefinančný sektor a ochranu spotrebiteľa bude dohliadať nad plnením požiadaviek ochrany spotrebiteľa a navrhovať potrebné opatrenia na riešenie.
- Kontrolná činnosť bude realizovaná v súlade s kompetenciami, ktoré upraví generálny zákon o zavedení eura v SR (kontrolné povinnosti jednotlivých orgánov dozoru vykonávať dohľad nad dodržiavaním označenia, informačných povinností, duálneho oceňovania a požiadaviek na zavedenie eura, vrátane pokút a sankcií).
- Zriadi sa e-mailové adresy a telefonické linky na kontrolných orgánoch pre hlásenia spotrebiteľov o porušovaní ich práv.
- Správa o výsledku kontrol a prijatých opatreniach bude predložená vláde SR.

4. Riešenie sporov

- Mimosúdny vyrovnaním.
- Mediátori v zmysle zákona č. 420/2004 Z. z. o mediáciách osobami vyškolenými na túto činnosť.
- Súdnou cestou.
- Spotrebiteľské združenia v zmysle zákona č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa môžu sprostredkovať riešenie sporov.

4.3) Zoznam úloh

Úloha	Zodpovednosť	Časová náročnosť	Termín splnenia	Termín začiatku
4.1.1) Ochrana spotrebiteľa pred neodôvodnenými cenovými dôsledkami menovej konverzie vrátane pravidiel konverzie cien na eurá a duálneho oceňovania				
1. Vypracovanie koncepcie	MH SR	18 mesiacov	december 2006	júl 2005
2. Vypracovanie generálneho zákona o zavedení eura	MF SR a NBS v spolupráci s MH SR		december 2007	júl 2005
Zdroje informácií				
1. Zabezpečenie informačných vývesiek o požiadavkách na duálne oceňovanie	MH SR, asociácie a združenia	6 mesiacov	jún 2008	január 2008
2. Školenia združení spotrebiteľov, miestnej samosprávy a mediátorov	MH SR, profesionálne asociácie a združenia	12 mesiacov	december 2008	január 2008
4.1.2) Duálne oceňovanie				
1. Školenia personálu v obchodoch, službách na identifikáciu pravosti bankoviek a mincí	NBS a banky	6 mesiacov	december 2008	júl 2008
2. Zriadenie telefónnej linky a e-mailovej adresy na sťažnosti spotrebiteľov	kontrolné orgány, úrad vlády SR / MH SR	4 mesiace	august 2008	máj 2008
3. Kontrola dodržiavania podmienok duálneho oceňovania	kontrolné orgány	18 mesiacov	december 2009	júl 2008
4.1.5) Kontrola				
1. Školenie pracovníkov kontrolných orgánov k zákonu o zavedení eura	MH SR, MS SR	3 mesiace	marec 2008	január 2008
2. Spracovanie metodických príručiek pre výkon kontroly a školenia inšpektorov	kontrolné organizácie uvedené v zákone	6 mesiacov	jún 2008	január 2008
3. Správy z kontroly dodržiavania podmienok duálneho oceňovania	MH SR v spolupráci s kontrolnými orgánmi,	24 mesiacov	august 2010	august 2008

5. Zavedenie eura v podnikateľskej sfére

5.1) Opis najdôležitejších úloh

5.1.1) Ceny tovaru a služieb a duálny obeh

V dôsledku zavedenia eura bude potrebné prepočítať z korún na eurá maloobchodné ceny všetkého tovaru a ceny všetkých služieb na trhu Slovenskej republiky v termíne jeden mesiac po vyhlásení konverzného kurzu. Po zavedení eura bude nutné prepočítavať ceny z eura na slovenské koruny po dobu povinného duálneho oceňovania. Predajcovia a poskytovatelia služieb musia byť pripravení na povinné duálne oceňovanie a označovanie. Od 1. 1. 2009 musia byť pripravení v rámci duálneho obehu prijímať slovenské koruny a vydávať eurá.

Podnikateľským subjektom v obchode a službách sa odporúča postupne sa pripravovať na plnenie uvedených povinností. V rámci podpory prechodu na euro je vhodné zabezpečiť roz distribuovanie prepočítavacích kalkulačiek a poskytnúť odbornú pomoc pri zabezpečovaní úloh pre zavedenie eura vyplývajúcich zo zákona.

5.1.2) Duálne oceňovanie a označovanie

V časti 4.1.2) popísaný systém je relevantný z hľadiska podnikateľskej sféry ako aj ochrany spotrebiteľa.

Pre zabezpečenie systému bude žiaduce pripraviť v podnikateľskej sfére technické vybavenie na dané povinnosti. Tak napr. mnohé registračné pokladnice inštalované najmä v malých prevádzkach, sú technicky zastarané bude ich potrebné vymeniť. Bude potrebné zabezpečiť i softvérové vybavenie elektronických registračných pokladníc na prepočet cien a celkových súm a zaokrúhľovanie a na vystavenie dokladu pre spotrebiteľa. Pre duálne označovanie bude potrebné pripraviť podmienky v jednotlivých prevádzkach.

Roz distribuovanie malých kalkulačiek prepočítavajúcich ceny, resp. hodnoty na eurá a z eur na koruny malým obchodníkom je jedna z možností ako podnikateľskej sfére uľahčiť zvládanie tohto procesu. Distribúcia kalkulačiek je možná napr. tým, že pri uskutočňovaní vzdelávacích aktivít sa takéto kalkulačky účastníkom školenia budú dávať zdarma, pričom finančné krytie na ich zakúpenie sa zabezpečí z rozpočtovej kapitoly príslušného rezortu.

5.1.3) Vzdelávacie aktivity

Úspešný prechod na euro bude závisieť od toho, ako podnikateľské subjekty v obchode a v službách ale i v rámci dodávateľsko-odberateľských vzťahov zvládnu úlohy spojené so zavedením eura, najmä konverziu maloobchodných cien, duálne oceňovanie a označovanie a informačnú stratégiu a cenovú stabilitu atď. K dôležitým faktorom úspechu patrí zainteresovanie zamestnancov na všetkých úrovniach riadenia v rámci podnikateľských aktivít.

Systém vzdelávania so zameraním sa na právny rámec prijatia eura bude prispievať k zvýšeniu angažovanosti v prospech novej meny. Doplnkovou formou vzdelávania bude priebežné poskytovanie aktuálnych informácií zo strany Ministerstva hospodárstva SR a prostredníctvom profesijných organizácií. V záujme predchádzať poškodzovaniu meny bude potrebné vyškoliť personál predajní, manipulujúci s platidlom, v oblasti identifikovania falošných eur.

5.1.4) Vymedziť rozsah a potreby technickej konverzie informačných systémov v sektore nefinančných organizácií

Integrovanou súčasťou riadenia podnikov sú informačné systémy, ktoré majú podpornú funkciu pre väčšinu procesov prebiehajúcich v podnikoch. V súvislosti so zavedením eura je potrebné identifikovať (otestovať), naplánovať a implementovať všetky zmeny informačných technológií podniku. Technická redenominácia slovenských korún na eurá sa dotkne:

- zhodnotenia použiteľnosti softvéru,
- preverenie kapacity hardvéru,
- prispôsobenie a nákup softvéru.

Vecne ide najmä o účtovné a analytické softvéry.

Uvedené zmeny musia zohľadniť požiadavky vyplývajúce zo zmien v procesoch finančného riadenia podnikov, odbytu, nákupu a práva. V platobnom styku sa zmeny týkajú účtovania faktúr, ako aj obehu hotovosti vo väzbe na elektronické registračné pokladnice, pričom rozsah zmien bude úmerný veľkosti, organizačnej štruktúry a existujúceho rozsahu podpory informačných technológií procesom firmy.

5.1.5) Pravidlá prepočítavania a zaokrúhľovania cien a položiek v účtovníctve

Účtovníctvo a účtovné závierky musia byť v korunách za rok 2008 a v eurách za rok 2009. Aby bolo možné porovnávať účtovné výkazy, účtovné závierky za rok 2008 sa musia prepočítať na eurá podľa oficiálneho konverzného kurzu. Túto povinnosť ustanoví generálny zákon o zavedení eura v SR. Pravidlá sú bližšie opísané v časti 3.1.2).

5.1.6) Prepočítavanie základných imaní a podielov na majetku

V súčasnosti je základné imanie veľkej väčšiny obchodných spoločností v SR denominované v korunách. Základné imanie ako aj jednotlivé podiely (akcie, obchodné podiely s. r. o., majetkové podiely družstiev) budú musieť byť prepočítané na eurá. V súlade s nadobudnutím účinnosti relevantných nariadení Rady EÚ na území Slovenskej republiky sa hodnoty základného imania a podielov budú pokladať za hodnoty v eure.

Najvýznamnejší problém predstavuje prepočet v prípade majetkových cenných papierov, ak je samostatne stanovená hodnota jedného podielu (napr. akcia) i celková hodnota podielov (napr. základné imanie). V prípade samostatného prepočtu a zaokrúhľovania hodnoty základného imania a hodnôt jednotlivých podielov by sa tak mohla konvertovaná hodnota základného imania odlišovať od súčtu zaokrúhlených konvertovaných hodnôt jednotlivých podielov.⁷ Pri prepočte jednotlivých podielov je možné zaokrúhľovanie s vyššou presnosťou, až na 4 – 6 desatinných miest, aby prepočítaná hodnota základného imania bola rovná súčtu prepočítaných hodnôt jednotlivých podielov.

Ďalším problémom je úprava minimálnej výšky základného imania a hodnoty akcií a obchodných podielov v eure. Tieto hodnoty sú v súčasnosti „okružle“ čísla v korunách (napr. hodnota vkladu spoločníka s. r. o. musí byť deliteľná tisícom), čo však pri prepočítaní podľa konverzného kurzu už nebude platiť. Hraničné hodnoty v eurách budú stanovené nanovo, podobne ako už teraz Obchodný zákonník stanovuje minimálne základné imanie pre akciové spoločnosti vo výške 20 000 EUR, čo nie celkom presne zodpovedá miliónu korún pre spoločnosti so základným imaním stanoveným v korunách.

⁷ Tento problém je tým výraznejší, čím nižšia je menovitá hodnota jedného podielu (akcie). Napríklad akcie s menovitou hodnotou 1 Sk môžu byť po prepočte v závislosti od hodnoty konverzného kurzu zaokrúhlené na 2 alebo 3 centy, pričom chyba zaokrúhľovania môže byť až 25 % celkovej hodnoty.

Pravidlá prepočtu základných imaní a podielov a postup pri ich prepočte a pri zmene zápisov v obchodnom registri stanoví Ministerstvo spravodlivosti SR v spolupráci s vecne príslušnými ministerstvami do 31. 12. 2005, rešpektujúc zásadu kontinuity kontraktov.

Vplyv zavedenia eura na účtovníctvo a výkazníctvo podnikov

Bezproblémový prechod na jednotnú menu si vyžaduje, aby firmy odo dňa zavedenia eura boli schopné fungovať v eure pre interné a externé účely. Podnikoví manažéri musia prispôbiť fungovanie svojich firiem zmeneným podmienkam, ktoré zavedenie eura vyvoláva.

Cieľom je minimalizovať riziko nepripravenosti podnikov na minimum, pretože nepripravené firmy po vstupe do eurozóny nebudú môcť zákonne obchodovať.

V uvedených súvislostiach zavedenie eura v podnikateľskej sfére si vyžiada:

- Prehodnotenie kľúčových procesov v jednotlivých firmách v podmienkach zmenenej stratégie v oblasti finančnej obsluhy, nákupu a predaja a identifikovanie zmien s tým spojených.
- Na základe konkrétnych zmien týkajúcich sa finančnej obsluhy, nákupu a predaja, vyšpecifikovanie potenciálnych rizík a navrhnutie (na princípe zachovania kontinuity) opatrení eliminujúc ich riziká:
 - obchodné, najmä úrokové, menové a tiež riziko likvidity a bonity vo vzťahu k zmenám finančnej obsluhy podniku,
 - technické a organizačné spojené s flexibilitou, s kapacitou a s chybami redenominácií,
 - strategické, najmä investičné, súvisiace s konkurencieschopnosťou a tiež s úpravou zmlúv a vzťahov kooperácií.
- Zmeny v procesoch finančnej obsluhy budú vyvolané zmenami v oblasti výmenného kurzu. Prispôsobenie sa týmto zmenám vo veľkej miere ovplyvní veľkosť, právna forma, oblasť ekonomickej činnosti firiem a miera ich kapitalizácie. Preto z procesného hľadiska musia byť tieto zmeny naplánované, realizovateľné a kontrolovateľné. Tieto zmeny sa dotknú činností realizovaných v rámci jednej účtovnej jednotky, konsolidácie účtov na cieľový účet a zúčtovania sáld účtovných jednotiek firmy, tzn. že sa dotknú vnútorných procesov podniku a jeho styku so zmluvnými partnermi.

V danom prípade ide o oblasť účtovníctva, kde procesy finančnej obsluhy musia byť naplánované tak na úrovni jednej účtovnej jednotky, ako aj viacerých účtovných jednotiek (v prípade pobočiek, dcérskych spoločností a joint ventures). Znamená to, že zmeny v účtovaní, konsolidácii a zúčtovaní musia prebiehať koordinovane.

Výsledky analýzy menového rizika vyvolávajú zmeny finančnej stratégie riadenia likvidity a investícií. Vo vzťahu efektov strategickej (aj technickej) redenominácie si to vyžiada úpravu, zrušenie alebo vznik nových zmluvných vzťahov medzi podnikom, a zmluvnými partnermi (bankou alebo inou finančnou inštitúciou). V praxi to znamená:

- redukcii korunových účtov,
- prehodnotenie menových operácií, tzn. zabezpečenie analýzy menového rizika,
- prehodnotenie cien dodávateľov,
- úprava, zrušenie, vytvorenie nových kooperácií - zmlúv,
- zhodnotenie výhod a nevýhod nákupu v euro,
- prehodnotenie predajných cien,
- prehodnotenie ponukových a reklamných materiálov, obaly a pod.

V oblasti technickej redenominácie, ktorá súvisí s výkonom činností týkajúcich sa prepočtu na fixný kurz vo vzťahu k účtovaniu, účtovným záznamom a formulárom, to bude:

- prehodnotenie vhodnosti používanej metodiky a postupov účtovania, tzn. prehodnotenie vhodnosti účtovníctva,
- prerátanie hodnoty majetku a záväzkov fixným kurzom na eurá,
- prehodnotenie vhodnosti tlačív a účtovných záznamov,
- zabezpečenie technickej stránky: prehodnotenia cien dodávateľov, predajných cien, ponukových a reklamných materiálov, obalov a pod.,
- fakturácia.

5.2) Zoznam úloh

1. Vypracovať informatívny formulár pre podnikateľské subjekty, vysvetľujúci problematiku eura v obchodných zmluvách, na základe ktorého sa na úrovni podnikateľskej sféry prijímú vhodné (reálne, optimálne) rozhodnutia nevyvolávajúce právnu neistotu.
Z: MH SR
T: 30. 6. 2006
2. Vypracovať analýzu o možnostiach a potrebe legislatívnej úpravy rámcovo zasahujúcej a zjednodušujúcej riešenie redenominácie akcií a tým aj postup akcionárov (spoločníkov) v smere zachovania právnej istoty a dosiahnutia zaokrúhlených redenominovaných nominálnych hodnôt akcií.
Z: MS SR v spolupráci s vecne príslušnými ministerstvami
T: 31. 12. 2005
3. Vypracovávanie správ o vplyve zavádzania jednotnej meny euro na vývoj konjunktúry slovenskej ekonomiky v rovine makroekonomických vzťahov (najmä konkurencieschopnosti) a mikroekonomických vzťahov (najmä riadenie firiem, udržania konkurenčnej pozície, resp. na fungovanie a existenciu života schopných podnikov).
Z: MH SR
T: 30. 9. 2009
4. Vypracovať analýzu dopadu zavedenia eura na vývoj spotrebiteľských cien v sektore maloobchodu a služieb.
Z: MH SR
T: 30. 9. 2009
5. Spracovať informáciu o dopadoch zavedenia eura na podnikateľské aktivity v obchode a službách.
Z: MH SR
T: 30. 9. 2009

6. Legislatívne potreby zavedenia eura

6.1) Opis najdôležitejších úloh

Cieľom legislatívy je zaviesť euro ako zákonné platidlo v Slovenskej republike a za tým účelom prijať ucelený systém všeobecne záväzných právnych predpisov v jednotlivých oblastiach právneho poriadku Slovenskej republiky. Pôjde predovšetkým o deklarovanie kontinuity práv a záväzkov po nahradení jednej meny menou inou s novým názvom. K menovej sukcesii v uvedenom zmysle došlo u nás v minulom storočí v demokratických pomeroch dvakrát. Prvýkrát v roku 1919 po menovej odluke koruny československej od koruny rakúsko-uhorskej a v roku 1993 po menovej odluke slovenskej koruny od koruny česko-slovenskej.

6.1.1) Spôsob harmonizácie legislatívy Európskeho spoločenstva o zavedení eura

Legislatívu ES/EÚ o zavedení eura tvoria predovšetkým tri nariadenia ES/EÚ vrátane ich noviel, ktoré patria medzi sekundárne pramene práva ES/EÚ a ktoré od zavedenia eura budú priamo účinné a záväzné aj na území Slovenskej republiky. Nie je preto potrebné priamo ich preberať do právneho poriadku Slovenskej republiky.

Ide konkrétne o tieto nariadenia:

1. Nariadenie Rady (ES) č. 1103/97 zo 17. júna 1997 o určitých ustanoveniach týkajúcich sa zavedenia eura v znení nariadenia Rady (ES) č. 2595/2000 z 27. novembra 2000.
Ú. v. ES L 162, 19/06/1997 s. 0001 – 0003
Ú. v. ES L 300, 29/11/2000 s. 0001 – 0001
2. Nariadenie Rady (ES) č. 974/98 z 3. mája 1998 o zavedení eura v znení nariadenia Rady (ES) č. 2596/2000 z 27. novembra 2000.
Ú. v. ES L 139, 11/05/1998 s. 0001 – 0005
Ú. v. ES L 300, 29/11/2000 s. 0002 – 0003
3. Nariadenie Rady (ES) č. 2866/98 z 31. decembra 1998 o výmenných kurzoch medzi eurom a menami členských štátov zavádzajúcich euro v znení nariadenia Rady (ES) č. 1478/2000 z 19. júna 2000.
Ú. v. ES L 359, 31/12/1998 s. 0001 – 0002
Ú. v. ES L 167, 07/07/2000 s. 0001 - 0001

Tieto nariadenia patria medzi všeobecne záväzné právne akty a sú záväzné vo všetkých častiach a tiež priamo aplikovateľné v Slovenskej republike. Z povahy tohto právneho aktu vyplýva zákaz doslovného preberania textu nariadenia do vnútroštátneho právneho poriadku, skúma sa len to aké implementačné opatrenia treba vykonať.

Nariadenie 1103/97 o určitých ustanoveniach týkajúcich sa zavedenia eura určuje, že vzťahovanie právnych nástrojov na Európsku menovú jednotku (ECU) sa chápe ako vzťahovanie na euro (čl. 2). Ďalej obsahuje toto nariadenie princíp kontinuity zmlúv a právnych nástrojov (čl. 3). Okrem toho sú v nariadení ustanovené modality pre prepočet z eura na národné meny a naopak, ako aj jednotlivé ustanovenia pre zaokrúhľovanie nahor a nadol (čl. 4 a 5).

Nariadenie 974/98 o zavedení eura obsahuje ďalšie, predovšetkým menovo-právne ustanovenia pre tie členské štáty, ktoré sú súčasťou menovej únie. Najprv sú tieto zúčastnené štáty vymenované. Následne Nariadenie (v čl. 2 až 4) upravuje náhradu mien zúčastnených štátov za eurá. V čl. 5 až 9 sú určené ďalšie prechodné ustanovenia pre obdobie od 1. januára 1999 do (najneskôr) 31. decembra 2001. Čl. 10 až 12 obsahujú právne základy pre vydanie eurových bankoviek a eurových mincí. Články 13 až 16 obsahujú opatrenia pre obdobie po ukončení prechodného obdobia.

Nariadenie 2866/98 obsahuje dva články a jeho podstatou je vyjadrenie konverzného kurzu jednotlivých členských štátov pristupujúcich k euru. Druhý článok vyjadruje účinnosť nariadenia.

Uvedené tri nariadenia ES/EÚ tvoria základnú legislatívu ES o zavedení eura. Súčasť legislatívy ES o mene euro však tvoria aj ďalšie všeobecne záväzné právne akty ES/EÚ, ktoré budú priamo aplikovateľné v Slovenskej republike a ktoré je nevyhnutné zohľadniť a rešpektovať pri príprave a realizácii implementačných opatrení, ktorými sa odstránia prípadné právne prekážky a vytvoria sa právne predpoklady na zavedenie eura v Slovenskej republike. Ide konkrétne o tieto ďalšie všeobecne záväzné právne akty ES/EÚ

1. Nariadenie Rady (ES) č. 975/98 z 3. mája 1998 o nominálnych hodnotách a technických špecifikáciách eurových mincí určených do obehu v znení nariadenia Rady (ES) č. 423/1999 z 22. februára 1999.
Ú. v. ES L 052, 27/02/1999 s. 0002 – 0003
Ú. v. ES L 181, 04/07/2001 s. 0006 - 0010
2. Nariadenie Rady (ES) 1338/2001 z 28 júna 2001 stanovujúce opatrenia nevyhnutné na ochranu eura proti falšovaniu.
Ú. v. ES L 181, 04/07/2001 s. 0006-0010
3. Rámcové rozhodnutie Rady z 29. mája 2000 o zvýšenej ochrane pred falšovaním prostredníctvom pokút a ďalších trestných sankcií v súvislosti so zavádzaním eura (2000/383/SVV) v znení rámcového rozhodnutia Rady zo 6. decembra 2001 (2001/888/SVV).
Ú. v. ES L 140, 14/06/2000 s. 0001 – 0003
Ú. v. ES L 329, 14/12/2001 s. 0003 - 0003
4. Rozhodnutie Komisie zo 6. decembra 2001 o ochrane eura proti falšovaniu (2001/887/SVV).
Ú. v. ES L 329, 14/12/2001 s. 0001 - 0002
5. Rozhodnutie Európskej centrálnej banky zo 6. decembra 2001 o vydaní eurových bankoviek (ECB/2001/15) (2001/913/ES) v znení rozhodnutia Európskej centrálnej banky z 18. decembra 2003 (ECB/2003/23) (2004/49/ES) a v znení rozhodnutia Európskej centrálnej banky z 22. apríla 2004 (ECB/2004/9) (2004/506/ES).
Ú. v. ES L 337, 20/12/2001 s. 0052 - 0054
Ú. v. ES L 009, 15/01/2004 s. 0040 – 0041
Ú. v. ES L 205, 09/06/2004 s. 0017 - 0018
6. Rozhodnutie Európskej centrálnej banky z 20. marca 2003 o nominálnych hodnotách, špecifikáciách, reprodukcii, výmene a sťahovaní eurových bankoviek z obehu (ECB/2003/4) (2003/205/ES).

Ú. v. ES L 078, 25/03/2003 s. 0016 - 0019

7. Rozhodnutie Európskej centrálnej banky zo 14. decembra 2004 o schválení objemu emisie mincí v roku 2005 (ECB/2004/19) (2004/899/ES).

Ú. v. ES L 379, 24/12/2004 s. 0107-0107

8. Rozhodnutie Európskej centrálnej banky z 8. novembra 2001 o niektorých podmienkach týkajúcich sa prístupu do systému monitorovania falzifikátov (CMS) (ECB/2001/11) (2001/912/ES).

Ú. v. ES L 337, 20/12/2001 s. 0049 - 0051

6.1.2) Spôsob harmonizácie odporúčaní Európskej komisie týkajúcich sa zavedenia eura

Problematiky zavedenia eura v členských štátoch sa ďalej týkajú odporúčania ES/EÚ, tieto však nemajú záväzný charakter (ani záväznú, ani normatívnu povahu) a nie je potrebná ich transpozícia do právneho poriadku Slovenskej republiky. Ich účelom je predovšetkým odporučiť adresátom určité správanie bez toho, aby ich právne zaväzovali. Nedajú sa súdne vynútiť.

Ide napr. o odporúčanie k duálnemu uvádzaniu cien a ostatných súm č. 287/98 Komisie z 23. apríla 1998, Abl. 1998 č. L 130.

6.1.3) Návrhy všeobecne záväzných právnych predpisov pre vybrané oblasti a ich identifikácia

Identifikácia problémov v právnom poriadku SR, ktoré súvisia so zavedením eura ako zákonného platidla v Slovenskej republike a ktoré je zároveň potrebné riešiť prostredníctvom legislatívy bude zahŕňať tri hlavné skupiny legislatívnych opatrení:

I. skupina

V tejto skupine sa budú riešiť legislatívne problémy všeobecného charakteru v právnom poriadku Slovenskej republiky, a to prostredníctvom tzv. generálneho (všeobecného) zákona s názvom „Zákon o niektorých opatreniach súvisiacich so zavedením eura ako zákonného platidla v Slovenskej republike“ vrátane súvisiacich noviel kľúčových zákonov týkajúcich sa zavedenia eura ako zákonného platidla v Slovenskej republike (napríklad prekonvertovanie peňažných prostriedkov na bankových účtoch zo slovenských korún na eurá, prekonvertovanie cenných papierov vydaných v slovenských korunách na cenné papiere v mene euro),

Generálny zákon bude obsahovať generálne ustanovenie o prechode slovenskej meny na euro. V zákone bude ďalej vyjadrený princíp zavedenia eura v SR, teda ustanovenie o nahradení slovenskej meny eurom.

Účelom generálneho zákona je tiež podporiť usporiadaný prechod pri zmene meny. Požiadavka usporiadaného prechodu pri zmene meny sa musí chápať v zmysle zabezpečenia právnej jasnosti a právnej istoty. Prechod meny má byť jednotný, prehľadný a transparentný, aby každý jeden občan mal možnosť získať potrebné informácie a aby mohol jednať s dôverou v túto informáciu.

Generálny zákon bude obsahovať najmä :

- generálne ustanovenie o prechode slovenskej meny na euro,
- spôsob prepočtu slovenskej meny na euro,
- pravidlá zaokrúhľovania,
- pravidlá duálneho oceňovania,
- prípadné splnomocňovacie ustanovenia,
- kontrolu a dozor napríklad v oblasti monitoringu cien a v oblasti duálneho oceňovania.

II. skupina

K termínu zavedenia eura v Slovenskej republike k 1. januáru 2009 bude potrebné riešiť aj ďalšie dôležité otázky v jednotlivých zákonoch Slovenskej republiky a v iných všeobecne záväzných právnych predpisoch Slovenskej republiky, a to prostredníctvom novej legislatívy alebo novelizáciou doterajšej legislatívy (napríklad identifikácia zákonov a iných právnych predpisov, ktorých rozhodujúcu časť tvoria sumy uvádzané v slovenských korunách), dôležitú časť týchto predpisov budú tvoriť zákony z oblasti finančného práva, novelizovať sa však budú aj kódexy ako Trestný zákon vzhľadom na ukládanie peňažných trestov, alebo Obchodný zákonník v súvislosti s právom obchodných spoločností (napríklad skonvertovanie do meny euro v prípade základného imania, podielov na základom imaní, finančných fondov, rezerv, opravných položiek, záväzkov, pohľadávok a iných majetkových hodnôt znejúcich na slovenské koruny). Dôležité budú tiež novelizácie v oblasti predpisov upravujúcich sociálne a pracovné vzťahy, napr. zákon o sociálnom poistení, Zákonník práce alebo zákon o cestovných náhradách

Po ukončení revízie existujúcich právnych predpisov (bod 3.2.1)) pripraví Ministerstvo spravodlivosti SR v spolupráci s Ministerstvom financií SR, Ministerstvom hospodárstva SR a NBS harmonogram postupu pri úprave týchto právnych predpisov.

III.skupina

Tretia skupina zákonov je vyjadrená iba podľa príkladov a bude pozostávať zo zákonov, ktoré budú novelizované priebežne po 1. januári 2009. Pôjde o právne predpisy, ktorých sa zmena meny dotkne iba okrajovo. Nie je teda nevyhnutné novelizovať ich ihneď pri zavedení eura ich úprava bude riešená v rámci iných novelizácií. Sú to napríklad právne predpisy, ktoré obsahujú iba menšiu časť ustanovení so zmienkou o slovenských korunách, pričom by v zásade išlo o problematiku riešenú všeobecnými ustanoveniami generálneho zákona.

V tejto skupine predpisov budú zahrnuté aj právne predpisy nižšej právnej sily napr.:

- nariadenia vlády,
- vyhlášky, výnosy a opatrenia ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy,
- právne predpisy vydávané na miestnej úrovni (všeobecne záväzná vyhláška miestnych orgánov štátnej správy a všeobecne záväzná nariadenia obcí, miest a vyšších územných celkov).

V súvislosti s problematikou zavedenia eura ako zákonného platidla v Slovenskej republike treba poznamenať, že viaceré členské štáty EÚ, ktoré zaviedli menu euro, majú hlavný (všeobecný) zákon o opatreniach súvisiacich so zavedením eura ako zákonného platidla v týchto členských štátoch, kým niektoré členské štáty EÚ, ktoré euro zaviedli, takýto hlavný (všeobecný) zákon nemajú.

Avšak generálny zákon o niektorých všeobecných opatreniach súvisiacich so zavedením eura ako zákonného platidla v Slovenskej republike je potrebný, pretože efektívne zavedie a upraví niektoré opatrenia všeobecného charakteru.

6.1.4) Harmonogram prijímania zákonov zavádzajúcich euro v SR

V súvislosti s určením termínov postupu prác je potrebné zohľadniť dĺžku legislatívneho procesu od vypracovania konkrétneho návrhu zákona až po schválenie tohto návrhu v zákonodarnom orgáne.

Na príprave zákonov sa budú podieľať vecné príslušné rezorty (ministerstvá, ostatné ústredné orgány štátnej správy alebo iné orgány verejnej moci). Generálny zákon (zákon o niektorých opatreniach súvisiacich so zavedením eura ako zákonného platidla v Slovenskej republike) pripraví Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Národná banka Slovenska a Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky ako

vecne príslušné inštitúcie podľa kompetenčného zákona a zákona o Národnej banke Slovenska. Zodpovednosť za vypracovanie ďalších zákonov bude na vecne príslušných ministerstvách, ostatných ústredných orgánoch štátnej správy, alebo iných orgánov verejnej moci.

V rámci legislatívneho procesu je potrebné počítať s týmto časovým harmonogramom predkladania zákonov na schválenie vláde Slovenskej republiky a na ďalšie ústavné prerokovanie:

1. Generálny zákon je treba upraviť tak, aby účinnosť nadobudol už k 1. januáru 2008 a časť ustanovení k 1. januáru 2009. Bude potrebné, aby tento návrh bol predložený vláde Slovenskej republiky a Legislatívnej rade vlády Slovenskej republiky najneskôr do 30. júna 2007.
2. Návrhy právnych úprav v druhej skupine musia nadobudnúť účinnosť k 1. januáru 2009, tzn., že vláde Slovenskej republiky a jej legislatívnej rade budú musieť byť predložené najneskôr 31. decembra 2007.
3. Návrhy úprav právnych predpisov v tretej skupine budú pripravované v ďalších časových obdobiach podľa potreby.

6.2) Zoznam úloh

Úlohy sa budú vykonávať v rámci jednotlivých rozpočtových kapitol ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy. Vzhľadom na to, že legislatívna činnosť má v tomto prípade prierezový charakter, týka sa takmer všetkých oblastí zainteresovaných na vypracovaní Národného plánu zavedenia eura v Slovenskej republike, budú sa jednotlivé úlohy vykonávať v rámci rozpočtových kapitol.

skupina	Názov zákona	Zodpovedná inštitúcia	Termín splnenia úlohy
I.	<p>Zákon o niektorých opatreniach súvisiacich so zavedením eura v Slovenskej republike (zákon o eure), súčasťou bude novelizovaný</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 566/1992 Zb. o Národnej banke Slovenska v znení neskorších predpisov • Zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov • Zákon č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov • Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 202/1995 Zb. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov • Zákon č. 429/2002 Z. z. o burze cenných papierov v znení neskorších predpisov • Zákon č. 530/1990 Zb. o dlhopisoch v znení neskorších predpisov • Zákon č. 566/2001 z. z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o cenných papieroch) • Zákon Slovenskej národnej rady č.310/1992 Zb. o stavebnom sporení • Zákon č. 80/1997 Z. z. o Exportno-importnej banke v znení neskorších predpisov • Zákon č. 747/2004 Z. z. o dohľade nad finančným trhom a o zmene a doplnení niektorých zákonov • Zákon č. 95/2002 Z. z. o poisťovníctve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov • Zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov 	MF SR, MS SR, NBS a MH SR	Platnosť a účinnosť k 1. januáru 2008, časť ustanovení k 1. januáru 2009

	<ul style="list-style-type: none"> • Zákon č. 549/2003 Z. z. o kolektívnom investovaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov • Zákon č. 18/1996 Z. z. o cenách v znení neskorších predpisov • Zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov 		
II.	Zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov	MF SR	Platnosť a účinnosť k 1. januáru 2009
	Zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov	MPSVaR SR	
	Zákon č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 369/2004 Z. z.		
	Zákon č. 90/1996 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov		
	Zákon č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení zákona č. 530/2004 Z. z.		
	Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov		
	Obchodný zákonník	MS SR	
	Zákon č. 530/2003 Z. z. o obchodnom registri a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov		
	Trestný zákon		
	Zákon o súdnych poplatkoch		
	Zákon o hazardných hrách	MF SR	
	Zákon o správe daní a poplatkov		
	Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 118/1996 Z. z. o ochrane vkladov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov		
	Zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov		
	Zákon č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov		
	Zákon č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní v znení neskorších predpisov	MV SR	
	Zákon č. 294/2002 Z. z. o Štátnej pokladnici a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	MF SR	
	Vykonávacia predpisy k zákonu o účtovníctve a zákonu o cenách		
	Vyhláška o zavedení eurových bankoviek a eurových mincí		
	Vyhláška o postupe pri prijímaní zákonných peňazí		

	Ďalšie vykonávacie predpisy k zákonom (vyhlášky a opatrenia)	príslušné orgány	
III.	Ostatné zákony. Ide napr. o:		Platnosť a účinnosť po 1. januári 2009
	Občiansky zákonník	MS SR	
	Zákon č. 95/2000 Z. z. o inšpekcii práce a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov	MPSVaR SR	
	Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení neskorších predpisov		
	Zákon č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov	MVRR SR	
	Zákon č. 254/1998 Z.z. o verejných prácach	MVRR SR	

7. Zdroje informácií a komunikácia o zavedení eura

7.1) Opis najdôležitejších úloh

Hlavným cieľom informačnej kampane bude prispieť k hladkému a bezproblémovému prechodu Slovenska na používanie spoločnej meny euro, tak aby každý občan bol včas, v dostatočnom rozsahu a primeranou formou informovaný o všetkých súvislostiach, ktoré pre neho zo zavedenia eura vyplynú, aby prechod na novú menu nespôsobil žiadne komplikácie a problémy predovšetkým obyvateľstvu.

Živnostníkom, malým a stredným podnikateľom informačná kampaň zabezpečí všetky informácie potrebné na to, aby mohli čo najjednoduchšie, čo najefektívnejšie a včas adaptovať svoje ekonomické aktivity na podmienky novej meny.

Mestám a obciam zabezpečiť dostatočné zdroje informácií potrebné na ich ďalšie šírenie obyvateľstvu v regiónoch.

Príslušníkom národnostných menšín zabezpečiť prístup k informáciám v ich jazyku.

Citlivým skupinám obyvateľstva venovať zvýšenú pozornosť zohľadňujúc ich špecifické postavenie voči iným cieľovým skupinám.

Veľkým podnikom poskytnúť potrebné informácie a nevyhnutnú mieru súčinnosti pri ich vlastných informačných aktivitách.

7.2) Komunikačná stratégia Národného koordinátora

7.2.1) Systém a princípy komunikácie

Systém komunikácie je založený na definovaní potreby a rozsahu informovanosti pre jednotlivé cieľové skupiny - od širokej verejnosti cez mládež, malých a stredných podnikateľov, mestá a obce až po citlivé skupiny obyvateľstva - s tým, že sa bude intenzívne využívať potenciál jednotlivých cieľových skupín šíriť získané informácie ďalej - smerom k iným skupinám. (časť 7.2.2))

Informačná kampaň bude vedená tak, aby adresáti nemuseli informácie spojené s prechodom na euro vyhľadávať sami, ale aby sa k nim cez vhodné komunikačné kanály včas dostávali do miesta bydliska, do domácností, do škôl, na pracoviská a pod.

Prioritným adresátom kampane bude obyvateľstvo ako celok a tiež jeho jednotlivé vytypované skupiny. Zvýšená pozornosť sa bude venovať potenciálne senzitívnym skupinám (dôchodcom, deťom, hendikepovaným a osamoteným občanom) a taktiež živnostníkom, malým a stredným podnikateľom, osobitne v ekonomicky slabších regiónoch Slovenska. Významnú úlohu v informačnej kampani smerom k občanom budú plniť aj mestá a obce ako sprostredkovatelia praktických informácií od ústredných orgánov ku konečným adresátom. Najmä menšie mestá a obce okrem šírenia všeobecných informácií poskytnú občanom aj konkrétne informácie miestneho charakteru. (Otváracie hodiny pracovísk miestnych bánk, pôšt a pod.)

Veľkým podnikom a inštitúciám verejnej správy budú v rámci komunikačnej kampane poskytnuté jasné a včasné informácie, ale tieto subjekty nebudú priamym adresátom (cieľovou skupinou) informačnej kampane. (Uvedené subjekty majú dostatočné zdroje i nástroje na to, aby svojich zamestnancov, klientov a partnerov v potrebnom rozsahu informovali samé.)

Najdôležitejším posolstvom kampane bude informácia, že euro bude v SR zavedené dňom 1. 1. 2009 (Deň €) a že všetci obyvatelia SR, všetky subjekty a inštitúcie so sídlom v SR a všetky systémy musia byť k tomuto dňu na používanie eura v hotovostnom i bezhotovostnom peňažnom styku pripravené.

Vecným obsahom kampane budú všetky ďalšie informácie a praktické rady, ktoré s prechodom na spoločnú menu súvisia.

Najintenzívnejšia časť kampane sa uskutoční počas tretej etapy procesu zavádzania eura, t. j. v období od rozhodnutia Rady EÚ o prijatí SR do eurozóny až po samotný vstup, teda pred zavedením eura a výmenou peňazí v obehu, t. j. v roku 2008.

Informačná kampaň nebude mať presvedčiací ale informačný a vzdelávací charakter, medzi jej najdôležitejšie úlohy bude patriť najmä:

- vysvetľovanie neopodstatnenosti očakávaní cenového rastu nad rámec bežnej inflácie spôsobeného zavedením eura. (Na dôležitosť tejto úlohy poukazujú skúsenosti z iných krajín používajúcich euro a potvrdili to aj výsledky prieskumu verejnej mienky ŠÚ SR z októbra 2004, v ktorom obavu z rastu cien kvôli zavedeniu eura vyjadrilo až 53 % respondentov.),
- zoznamovanie s opatreniami prijímanými na ochranu spotrebiteľa, so systémom duálneho oceňovania ako najspoľahlivejším a najzreteľnejším kontrolným mechanizmom zabráňujúcim skrytému zvyšovaniu cien. Vysvetľovanie, že počas duálneho oceňovania v roku 2008 bude cenový údaj v eurách iba informatívny, obchody nemusia platby v eurách prijať a eurá vydávať,
- zoznamovanie s konverzným kurzom, s mechanizmom prepočtu cien, miezd, dôchodkov a ďalších príjmov, výdavkov a záväzkov z korún na eurá,
- zoznamovanie s eurovými bankovkami a mincami, ich ochrannými prvkami, vysvetľovanie, že eurové bankovky sú rovnaké a spoločné pre všetky krajiny eurozóny a že eurové mince s národnými rubovými stranami sú rovnako platné vo všetkých krajinách eurozóny,
- oboznamovanie s tým, že v bezhotovostnom platobnom styku prestáva koruna existovať 1. januára 2009 (Deň €),
- vysvetľovanie, že hoci v hotovostnom platobnom styku od momentu prijatia eura sa korunové bankovky a mince stávajú iba denomináciou eura, počas celej doby duálneho obehu budú v hotovostných platbách prijímané bez obmedzenia ako zákonné platidlo. Postupne však budú sťahované z obehu. Po ukončení duálneho obehu už bude možné vymeniť korunové bankovky a mince za eurá iba v bankách,
- informovanie o jednotlivých etapách harmonogramu zavádzania, o možnostiach, miestach a postupe pri výmene slovenskej meny za euro, o otváracích hodinách bánk v prvých dňoch výmeny obeživa.

Dôležitosť, potrebu a aktuálnosť jednotlivých informácií ako aj prípadných ďalších tém bude Pracovný výbor pre komunikáciu (PVK) počas celej informačnej kampane trvalo konzultovať s Národným koordináčnym výborom (NKV), so všetkými ostatnými pracovnými výbormi, predovšetkým s pracovným výborom pre nefinančný sektor a ochranu spotrebiteľa.

Informačná kampaň bude flexibilne reagovať aj na výsledky prieskumov verejnej mienky.

7.2.2) Subjekty kampane

Hlavným koordinátorom komunikačných aktivít bude Pracovný výbor pre komunikáciu pod vedením Národnej banky Slovenska, ktorý bude intenzívne spolupracovať s Ministerstvom financií SR ako Národným koordinátorom, s Národným koordináčnym výborom, Úradom vlády SR, jednotlivými orgánmi štátnej správy, s komerčnou sférou, verejnoprávnymi médiami, Asociáciou bánk SR, VÚC, mestami a obcami, SOPK i s mimovládnyimi organizáciami. Komerčné subjekty a mimovládne organizácie môžu na komunikačných aktivitách spolupracovať v rámci Euro-partnerstva.

Komunikačné aktivity v rámci Euro-partnerstva

Tento spôsob uplatnila Európska centrálna banka spolu s 12 národnými centrálnymi bankami v Eurokampani 2002 a pri komunikácii s verejnosťou sa veľmi osvedčil. Oficiálnym Euro-Partnerom sa môže stať ľubovoľný komerčný alebo nekomerčný subjekt, ktorý sa zaviazal v rámci svojej bežnej činnosti v istom časovom období komunikovať otázky súvisiace so zavedením novej meny - ochranné znaky, podobu bankoviek a mincí, alebo len nejaký slogan hovoriaci o zavedení eura k istému termínu. Subjekt tieto aktivity vyvíja na vlastné náklady a získa tak právo používať oficiálne logo Euro-Partner v čase trvania komunikačnej kampane. Medzi Národným koordinátorom a subjektom komunikácie nevzniká Euro-partnerstvom žiaden obchodný vzťah.

Na medzinárodnej úrovni bude PVK spolupracovať s:

- DG ECFIN EK (Generálny direktoriát Európskej komisie pre ekonomické a finančné záležitosti) - v rámci programu partnerstva umožňujúceho využiť zdroje programu PRINCE na spolufinancovanie jednotlivých vybraných komunikačných projektov a bezplatné využitie audiovizuálnych a tlačných materiálov,
- Európskou centrálnou bankou – najmä formou intenzívnych konzultácií pri príprave a realizácii informačnej kampane a taktiež bezplatným využitím relevantných tlačných a audiovizuálnych materiálov, obsahujúcich predovšetkým informácie o podobe eurových bankoviek a mincí, ich ochranných prvkov ako aj o postupoch pri kontrole pravosti peňazí pri manipulácii s hotovosťou,
- Rakúskou národnou bankou (OeNB) v rámci programu Twinning-Partnership – formou konzultácií a preberania osvedčených skúseností z informačnej kampane OeNB pri zavádzaní eura v Rakúsku v rokoch 1999-2002. Gestorom tejto formy spolupráce je EK, ktorá napĺňanie tohto partnerstva financuje.

Uvedené tlačné a audiovizuálne materiály pripravené ECB a EK budú bezplatne distribuované sprostredkovateľom oslovujúcim jednotlivé cieľové skupiny (školy, mestá a obce, hendikepovaní občania....) a budú v informačnej kampani intenzívne využívané.

7.2.3) Cieľové skupiny

- **široká verejnosť** – hlavný adresát kampane, na túto cieľovú skupinu bude zameraná najvýraznejšia časť komunikačných aktivít,
- **deti, školopovinná mládež** – okrem informácií určených širokej verejnosti budú tejto skupine cielene adresované aj špecifické informácie pripravené a spracované adekvátne veku, v rámci možností sa využije potenciál tejto cieľovej skupiny byť aj šíriteľom informácií najmä k rodinným príslušníkom (starým rodičom, príbuzným a známym v mieste bydliska, v regiónoch),
- **stredoškolská a vysokoškolská mládež** – táto cieľová skupina bude oslovovaná ako adresát a súčasne aj ako sprostredkovateľ informácií ďalším skupinám obyvateľstva - najmä rodinným príslušníkom (starým rodičom, príbuzným a známym v mieste bydliska, v regiónoch),
- **citlivé skupiny (seniori, zdravotne postihnutí, osamelo žijúci)** – okrem informácií určených širokej verejnosti budú na informovanie tejto skupiny potrebné špecifické nástroje a komunikačné kanály,
- **VÚC, mestá a obce – samosprávy** (najmä v ekonomicky menej rozvinutých regiónoch) – táto cieľová skupina bude oslovovaná ako sprostredkovateľ informácií postupne na nižšiu úroveň v rámci štruktúr samosprávy. Samosprávy budú ľahko dostupným zdrojom informácií pre seniorov, osamelo žijúcich, hendikepovaných, bezdomovcov, národnostné menšiny,

- **živnostníci, malí a strední podnikatelia** – okrem informácií určených širokej verejnosti budú tejto skupine cielene adresované aj špecifické informácie súvisiace s ich ekonomickými aktivitami (zmeny v účtovníctve, softvéroch pokladní, pravidlá duálneho oceňovania, vývesky pre klientov ...) Táto cieľová skupina bude zároveň ďalším šíriteľom informácií svojim klientom a obchodným partnerom v okruhu svojej pôsobnosti,
- **národnostné menšiny** – informácie v jazyku menšiny (jazykové mutácie najdôležitejších informačných materiálov v maďarčine, rómštine, ukrajinčine, rusínštine, nemčine a poľštine).⁸

7.2.4) Komunikačné nástroje

Aplikovanie konkrétnych nástrojov pri jednotlivých formách komunikácie s konkrétnymi cieľovými skupinami bude možné spresniť až v priebehu realizácie samotnej kampane vychádzajúc zo sumy informácií dostupných v danom časovom období. Podľa skúseností z 12 krajín eurozóny ako aj podľa odporúčaní EK a ECB bude pri realizácii informačnej kampane nevyhnutné spolupracovať s profesionálnou komunikačnou agentúrou resp. agentúrami. Konkrétne nástroje a ich využívanie budú ovplyvnené vývojom oblasti komunikácie, výsledkami prieskumov verejnej mienky a rozpočtovými možnosťami. Napriek tomu je už v súčasnosti možné predpokladať využitie viacerých nástrojov:

- **informácie v médiách** – informácie priebežne poskytované v rámci bežného obsahu médií, najmä v spravodajstve a publicistike, resp. jednorazové alebo cyklické samostatné relácie v elektronických médiách a prílohy v tlačенých médiách na danú tému,
- **inzerca v médiách** – platený priestor v tlačенých a elektronických médiách,⁹
- **univerzálny tlačенý informačný materiál**¹⁰ doručený do každej domácnosti v SR prostredníctvom Slovenskej pošty,
- **internetová stránka** – samostatná špecializovaná stránka venovaná zavedeniu eura obsahujúca všetky dostupné informácie a linky na ich zdroje. Odkaz (link) na túto stránku budú obsahovať internetové stránky všetkých ústredných orgánov štátnej správy a podľa vlastného uváženia aj stránky ostatných organizácií a inštitúcií ktorých činnosti sa zavedenie eura dotýka,
- **samostatné tlačené materiály** – letáky, brožúry, plagáty,
- **audiovizuálne a multimediálne materiály** – videokazety, CD-ROM-y, DVD distribuované najmä školám a samosprávam,
- **vonkajšia reklama** – plagáty, billboardy, ústredný megabillboard (na budove NBS) a iné nosiče,
- **bezplatná telefonická linka** – poskytne žiadateľom všetky potrebné informácie týkajúce sa zavedenia eura. Na tento účel bude slúžiť už existujúca infolinka Úradu vlády SR (0800 103 104), ktorá je v súčasnosti venovaná otázkam európskej integrácie,
- **odborné konferencie, prednášky, školenia, semináre,**

⁸ Národnostné zloženie obyvateľstva SR: národnosť slovenská (85,8 %), maďarská (9,7 %), rómska (1,7 %), česká (0,8 %), rusínska, ukrajinská, ruská, nemecká, poľská a iné (2 %).

⁹ Na základe odporúčaní EK, ECB ako aj centrálnych bánk 12 krajín súčasnej eurozóny nie je možné plne sa spoliehať na informovanie verejnosti médiami len prostredníctvom štandardných spravodajských či publicistických materiálov. Záruku poskytnutia komplexnej, úplnej a presnej informácie zodpovedajúcej zámerom gestora môže poskytnúť len platená inzerca, za ktorej obsah ručí a ktorý môže plne ovplyvniť zadávateľ – komunikátor.

¹⁰ Všetky najdôležitejšie informácie, podoba bankoviek a mincí, ochranné prvky, najdôležitejšie dátumy...

- **Deň eura** - celonárodné podujatia pre širokú verejnosť (verejné podujatia, koncerty, happeningy, dni otvorených dverí, vo všetkých väčších mestách príp. i obciach adekvátne možnostiam) na začiatku najintenzívnejšej časti informačnej kampane - **100 dní pred zavedením eura** (24. 9. 2008, streda, - využiť pre toto podujatie najbližšiu sobotu 27. 9. 2008),
- **reklamné predmety** s motívom zavedenia eura.

Logo a slogan – spoločné logo Európskej centrálnej banky a všetkých krajín v národných jazykoch. Odporúča sa používanie ústredného loga a sloganu aj v rámci kampane v SR. (príloha č. 2). (V súčasnosti ECB a EK diskutujú o možnom novom logu a slogane, v prípade jeho schválenia by sa ústrednou symbolikou zavádzania eura stali nové symboly schválené európskymi inštitúciami.)

7.2.5) Časový harmonogram kampane

Komunikačná stratégia zavedenia eura v SR bude vychádzať z jednotlivých etáp prístupového procesu SR do eurozóny (časť I). Tak, ako je uvedené v bode 7.2.4), prílišná špecifikácia nástrojov v časovom harmonograme by mohla byť na úkor flexibility pri realizácii informačnej kampane. Preto časový harmonogram špecifikuje iba tie nástroje a témy, ktorých využitie je možné už vo fáze prípravy Národného plánu s vysokou mierou pravdepodobnosti predpokladať. Nástroje a témy sa budú priebežne upresňovať v aktualizovaných Národných plánoch.

Časový harmonogram informačnej kampane je podrobnejšie uvedený v tabuľkách

Rok 2005	termín	gestor
Prezentácia motívov národných eurových mincí – výstava Euro Coins Genesis, priestory ústredia NBS Bratislava	16.9.-15.10.	NBS, EK
Prezentácia motívov národných eurových mincí – výstava Euro Coins Genesis, priestory Domu techniky Košice	18.10. – 9.11.	NBS, EK
Deň otvorených dverí v Národnej banke Slovenska	17.9.2005 (alternatívne 24.9.)	NBS
Vyhlásenie verejnej ankety o výtvarných návrhoch na slovenské strany eurových mincí	11.11.2005	NBS
Verejná anketa občanov SR o výtvarných návrhoch na slovenské strany eurových mincí	14.-20.11.2005	NBS
Vyhlásenie výsledkov verejnej súťaže výtvarných návrhov na slovenské strany eurových mincí	20.12.2005	NBS
Prezentácia komunikačnej stratégie zavedenia eura v SR – tlačová konferencia	2. polrok	PVK

Rok 2006¹¹	termín	gestor
Uskutočnenie prieskumu verejnej mienky	1. a 2. polrok	ŠÚ SR
Národná konferencia pri príležitosti vstupu SR do ERM II.	do mesiaca po vstupe do ERM II	NBS, MF SR, ÚV SR
Výber komunikačnej agentúry	do 31.12.	NKV
Výber agentúry pre prípravu a prevádzkovanie internetovej stránky	do 31.12.	NKV
Aktivizácia mimovládneho sektora	2. polrok	PVK

Rok 2007¹²	termín	gestor
Uskutočnenie prieskumu verejnej mienky	1. a 2. polrok	ŠÚ SR
Príprava informačných materiálov a nosičov informácií	od januára	PVK
Aktivizácia mimovládneho sektora	od januára	PVK
Začatie prevádzky a verejná prezentácia internetovej stránky k zavedeniu eura	1. polrok	PVK

¹¹ Prípravná etapa kampane.

¹² Komunikačné aktivity v roku 2007 budú postupne zamerané na všetky cieľové skupiny, v druhom polroku 2007 zintenzívnenie kampane

Prepojenie internetových stránok ústredných orgánov štátnej správy na internetovú stránku k zavedeniu eura	1. polrok	ÚOŠS
Komunikácia dizajnu eurových bankoviek a mincí a ochranných prvkov bankoviek	2. polrok	PVK
Komunikácia harmonogramu zavedenia eura v SR (možnosti výmeny...)	2. polrok	PVK
Vyškoľenie operátorov infolinky a školiteľov (trénerov) pre vybrané cieľové skupiny (zdravotne postihnutí, menšiny, izolovane žijúci občania, seniori...)	2. polrok	PVK

Rok 2008¹³	termín	gestor
Komunikácia zameraná na všetky cieľové skupiny s využitím všetkých komunikačných nástrojov	od januára	PVK
Informovanie verejnosti prostredníctvom infolinky Úradu vlády SR	od januára	ÚV SR
Vysielanie samostatných relácií vo verejnoprávnych médiách (STV, SRo) venovaných zavedeniu eura v SR	od januára	STV, SRo
Uskutočnenie prieskumu verejnej mienky	1. a 2. polrok	ŠÚ SR
Deň eura – podujatia pre širokú verejnosť na začiatku najintenzívnejšej časti informačnej kampane - 100 dní pred zavedením eura	27.9. sobota	NKV
Umiestnenie ústredného megabillboardu na budovu NBS	24.9. (streda)	NBS

Rok 2009	termín	gestor
Uskutočnenie prieskumu verejnej mienky	1. a 2. polrok	ŠÚ SR
Vyhodnotenie informačnej kampane	2. polrok	PVK

¹³ Intenzívna informačná kampaň.

7.3) Zoznam úloh

1. Zahrnúť do plánu aktivít a uskutočniť prieskum verejnej mienky o názoroch občanov na zavádzanie eura, o miere ich informovanosti a o potrebe získať informácie. (2x ročne)
Z: ŠÚSR
T: 01/2006 – 12/2009
2. Výber a spolupráca s externou komunikačnou agentúrou
Z: NKV (výber) PVK (spolupráca)
T: 01/2006 – 12/2009
3. Výber a spolupráca s agentúrou na prípravu, realizáciu a aktualizáciu internetovej stránky k zavedeniu eura
Z: NKV (výber) PVK (spolupráca)
T:06/2006 – 12/2009
4. Pripraviť a odvysielat' samostatné relácie venované téme zavedenia eura v SR.
Z: STV, SRo
T: 01/2007 – 12/2009
5. Aktualizovať učebné osnovy a učebné pomôcky pre školy (v textoch nahradiť slovenské koruny eurami) a zaradiť do osnov informácie o zavedení eura.
Z: MŠ SR
T: priebežne
6. Pripraviť pre zamestnancov štátnej správy informácie o zavedení eura v SR.
Z: Ústredné orgány štátnej správy
T: 01/2008 – 12/2008
7. Aktívne sa podieľať na spolupráci s verejnoprávnymi médiami pri príprave relácií o zavedení eura (zabezpečiť účasť expertov)
Z: Ústredné orgány štátnej správy
T: priebežne
8. Aktívne spolupracovať s médiami na rôznych formách šírenia informácií o zavedení eura v SR
Z: Pracovné výbory + Ústredné orgány štátnej správy
T: priebežne
9. Aktívne spolupracovať s PVK pri distribúcii univerzálnych tlačených materiálov do každej domácnosti (direct mailing) prostredníctvom Slovenskej pošty, a.s. za najnižšie nevyhnutné náklady.
Z: MDPaT SR
T: II. polrok 2008
10. Zabezpečiť adekvátne personálne pokrytie informačnej telefonickkej linky Úradu vlády SR
Z: Úrad vlády SR
T: 01/2008 – 12/2009
11. Identifikovať potrebu a uskutočniť vyškolenie operátorov infolinky a školiteľov (trénerov) pre vybrané cieľové skupiny (zdravotne postihnutí, menšiny, izolovane žijúci občania, seniori, miestna a územná samospráva)
Z: PVK
T: 07/2007 – 12/2007

8. Podpora zavedenia eura informačnými a štatistickými systémami

8.1) Opis najdôležitejších úloh

Je nevyhnutné jednoznačne identifikovať, ktoré informačné systémy môžu byť dotknuté prechodom na euro. Spravidla by to mali byť len informačné systémy pracujúce s finančnými informáciami v slovenskej mene a to najmä:

- hlavná účtovná kniha,
- elektronické platobné systémy,
- účtovnícke a fakturačné systémy,
- systémy na spracovanie personálnej agendy,
- účtovné knihy obsahujúce záväzky a pohľadávky,
- účtovné knihy obsahujúce údaje o inventári a jeho hodnote,
- účtovné knihy obsahujúce informácie o nehnuteľnom majetku, jeho hodnote a odpisoch počas obdobia,
- riadiace systémy pre oblasť výroby pracujúce s finančnými ukazovateľmi,
- programy na finančné plánovanie,
- programy na sledovanie nákladov,
- komplexné systémy plánovania zdrojov podniku (ERP),
- informačné systémy štátnej pokladnice a ostatné aplikácie používané na riadenie verejných financií,
- bankové systémy, vrátane systémov NBS,
- právne databázy obsahujúce finančné kontrakty.

Ministerstvo financií a ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií vypracujú analýzu informačných systémov s potenciálnym dopadom prechodu na euro. Analýzu pripravia v širšej diskusii s kľúčovou skupinou používateľov tak, aby bolo možné pokryť prípadné rozšírené nároky na funkcionality týchto systémov v období po prechode s možnosťou spätnej väzby.

Pozornosť je potrebné venovať tiež technologickému vybaveniu, nakoľko v niektorých prípadoch je aj pri hardvéri možný negatívny dopad prechodu na euro hlavne jednoduchšie technické zariadenia.

Obzvlášť dôsledne treba odsledovať vzájomnú prepojenosť systémov (nielen internú, ale aj externú so zákazníkmi a dodávateľmi).

Je kľúčové definovať dotknuté systémy a ich kvalitu po stránke logickej a technologickej pre stratégiu prechodu na euro. V prípade nižšej kvality informačných systémov treba vykonať fundamentálne zmeny a nie iba čiastkové, ktoré by zakladali potenciál pre negatívne dopady.

Pri stanovovaní priorít je nevyhnutné brať do úvahy dôležitosť a komplexnosť informačných systémov, dôležité systémy pre chod organizácie majú vyššiu prioritu, komplexné systémy vyžadujú viac času na konverziu, preto potrebujú mať vyššiu prioritu.

Nakoľko pôjde o zmenu „Big Bang“ je nevyhnutné venovať pozornosť súbežným úpravám všetkých systémov v pevne stanovenom termíne, čo si vyžiada rozsiahlu koordinačnú aktivitu.

8.2) Postup pri konverzii štatistických databáz a informačných systémov

Je nevyhnutné identifikovať vecný rozsah technickej konverzie veľkých finančných a štatistických informačných systémov z hľadiska normatívov alebo legislatívnych úprav vydávaných orgánmi štátnej správy, napr. ŠÚ SR (zákon o štátnej štatistike, Program štátnych

štatistických zisťovaní, registre, klasifikácie, všeobecné smernice pre spravodajské jednotky, platné pokyny a metodické usmernenia, medzirezortné dohody o vzájomnom poskytovaní údajov a pod.). V zásade pôjde o všetky normy, ktoré obsahujú údaje v slovenskej mene.

ŠÚ SR a MF SR navrhnu minimálnu dĺžku historických štatistických časových radov, za ktoré bude vhodné prepočítať údaje vo finančných a štatistických databázach, ktoré sú nositeľmi finančných (hodnotových) informácií. Samotný proces prepočtu sa vykoná až po vydaní legislatívnej regulácie, dotedy treba určiť zoznamy dát, ktoré sa budú prepočítavať, všeobecne záväzné princípy prepočtov pre všetky štatistické systémy. Príslušní vlastníci veľkých informačných databáz pripraví softvérové riešenie prepočtu podľa charakteru a štruktúry jednotlivých skladov dát.

Pre podmienky konverzie štatistických databáz bude nevyhnutné zabezpečiť najmä:

- vyhotovenie úplných zoznamov ukazovateľov, ktoré sa budú prepočítavať,
- určenie spôsobu prepočítavania údajov pre obdobie zberu dát v slovenskej mene v procese spracovania štatistických údajov pred vstupom do eurozóny,
- definovanie princíпов a koeficientov prepočtov údajov do eura a určiť obdobie od ktorého sa budú povinné údaje publikovať v oboch menách,
- určenie spôsobu zaokrúhľovania a násobkov eura (merná jednotka) pre ukladanie údajov,
- stanovenie metodických princíпов zabezpečenia porovnateľnosti údajov a princípy riešenia bilančných rozdielov,
- navrhnutie špecifických štatistických zisťovaní sa vykonajú pre potreby zavedenia eura v SR (ukazovatele, samostatné zisťovanie, doplnenie ukazovateľov do existujúcich nosičov).

8.3) Zoznam úloh v oblasti informačných a štatistických systémov

Vytvoriť maticu informačných systémov verejného sektora s definovaním vzájomných väzieb

Z: MF SR

T: 30. 9. 2005

Vykonať špecializovaný audit informačných systémov verejného sektora so zameraním na schopnosť systémov k prechodu na euro

Z: MF SR, MDPaT

T: 31. 12. 2005

Pripraviť metodické usmernenie pre tvorbu nových informačných systémov s ohľadom na garancie ich kompatibility s eurom

Z: MF SR, MDPaT

T: 30. 6. 2005

Vypracovať a zverejniť metodické usmernenie pre postup konverzných prác s historickými údajmi

Z: MF SR, ŠÚ SR

T: 30. 6. 2006

Vypracovať a zverejniť zoznam kritických faktorov, ktorým je nevyhnutné venovať pozornosť v procese prípravy systémov na prechod na euro

Z: MF SR, MDPaT

T: 31. 12. 2005

Pripraviť odporúčania pre súkromný sektor týkajúce sa budovania nových informačných systémov, úprav existujúcich informačných systémov, konverzie historických a štatistických údajov

Z: MF SR, MDPaT

T: 31. 12. 2005

Vypracovať a zverejniť upravené štatistické formuláre

Z: ŠÚ SR v spolupráci s vecne príslušnými ministerstvami a verejnými orgánmi

T: 30. 6. 2008

Vypracovať metodiku konverzie štatistických údajov

Z: ŠÚ SR

T: 31. 12. 2006

Vykonať integračný test centrálnych systémov pre oblasť riadenia verejných financií

Z: MF SR

T: 30. 6. 2008

Vykonať integračný test informačných systémov bankového sektora

Z: NBS

T: 30. 6. 2008

9. Odporúčania Národného koordinátora

9.1) Národný koordinátor odporúča bankám a finančným inštitúciám:

1. V posledných decembrových dňoch roku 2008 zásobiť bankomaty prednostne bankovkami nižšej nominálnej hodnoty.
2. Začiatkom januára 2009 zásobiť bankomaty dostatočným množstvom eurových bankoviek, hlavne v menších nominálnych hodnotách (aby pri platení nimi nebolo potrebné veľa vydávať). Podľa možnosti všetky bankomaty by mali byť prestavené na euro okamžite 1. januára.
3. Zamieňať korunové bankovky za eurá do konca roku 2009 a mince do júna 2009 bezplatne a bez akýchkoľvek s tým spojených poplatkov.
4. V spolupráci s NBS poskytnúť svojim klientom a maloobchodu obaly (papierové vrecká) na triedenie mincí tak, aby zákazníci sami vykonali väčšiu časť triedenia a počítania a aby bolo možné zatriedené mince ľahko kontrolovať a označiť .
5. Počas duálneho obehu prijímať od maloobchodníkov korunovú hotovosť bez poplatkov a bez obmedzení.
6. Otvoriť niektoré pobočky aspoň pre hotovostné operácie (výmena korún za eurá) aj 1. 1. 2009.
7. Počas duálneho obehu vhodným spôsobom uľahčiť podnikateľským subjektom a živnostníkom ukladanie alebo výmenu korunovej hotovosti.
8. Duálne oceňovať služby a zasielať duálne výpisy až do 18 mesiacov po zavedení eura.
9. Pripraviť a zrealizovať pre svojich zamestnancov, klientov a obchodných partnerov vlastné komunikačné aktivity pred zavedením/po zavedení eura o všetkých súvislostiach v oblasti ich činnosti, ktoré zavedenie eura ovplyvní.
10. Používať pri informačných aktivitách súvisiacich so zavedením eura v SR schválené symboly informačnej kampane, uvedené v prílohe č. 2.
11. Národnej banke Slovenska popri aktívnej účasti na celonárodnej informačnej kampani pripraviť a uskutočniť aj vlastné komunikačné aktivity o zavedení eura v SR

Pre banky sú ďalej relevantné aj ostatné odporúčania podnikateľským subjektom v časti 9.4).

9.2) Národný koordinátor odporúča orgánom samosprávy a centrálnym orgánom:

1. V čo najkratšom termíne, najneskôr do 15. novembra 2005, vykonať revíziu existujúcich platných právnych predpisov, ktorých zmena je nevyhnutná na prijatie eura. Uvedené sa netýka iba zákonov, ale aj všetkých nižších právnych noriem, takisto všeobecných záväzných nariadení obcí a miest.
2. Pri úprave svojich normotvorných aktov postupovať obdobne ako bolo určené pre ministerstvá a ostatné ústredné orgány štátnej správy SR (kapitola 3).
3. V čo najkratšom termíne, najneskôr do 15. novembra 2005, vykonať revíziu existujúcich informačných systémov a identifikovať potrebu ich úpravy na podmienky prijatia eura.
4. V procese prípravy legislatívy a informačných systémov sa výlučne sústrediť na dôvod, prečo sa samotné revízie vykonávajú, t. j. zabezpečenie podmienok pre prijatie eura a vylúčiť tendencie a snahy o nabaľovanie úloh, ktoré bezprostredne nesúvisia s otázkou prípravy prijatia eura v SR.
5. Zabezpečiť efektívne využitie verejných prostriedkov v procese úpravy informačných systémov.

6. Zohľadniť pri všetkých nových informačných systémoch a technológiách možnosť ich konverzie na euro.
7. Združeniu miest a obcí Slovenska a Únii miest Slovenska pripraviť a zrealizovať pred zavedením/po zavedení eura pre všetkých zamestnancov samosprávy vlastné komunikačné aktivity o všetkých súvislostiach, ktoré zavedenie eura ovplyvní.
8. Verejnoprávnym inštitúciám okrem spolupráce s Národným koordinátorom na informačnej kampani pripraviť a zrealizovať v rámci svojej pôsobnosti aj vlastné komunikačné aktivity zamerané na svojich klientov. V prípade verejnoprávnych médií by malo ísť najmä o špecializované (jednorazové alebo cyklické) programy, relácie venované téme zavedenia eura.
9. Používať pri informačných aktivitách súvisiacich so zavedením eura v SR schválené symboly informačnej kampane, uvedené v prílohe č. 2.
10. Verejnoprávnym médiám uplatňovať pri vysielaní a najmä spolplatňovaní inzercie osobitný prístup adekvátny charakteru kampane.
11. Všetkým médiám informovať aj vo svojich spravodajských a publicistických reláciách o jednotlivých etapách a charakteristikách prístupového procesu SR do eurozóny.

9.3) Národný koordinátor odporúča občanom:

1. Najneskôr začiatkom decembra si uložiť do bánk prebytočnú hotovosť, hlavne mince (vysypať všetky prasiatka a pokladničky).
2. Sledovať informačné vývesky o právach spotrebiteľov a všeobecných požiadavkách pre zavedenie eura zverejnených na výveskách miestnej správy.
3. Oboznámiť sa s eurovými bankovkami a mincami, ako i s ochrannými známami eurových bankoviek.
4. V čase po zavedení duálneho oceňovania ihneď informovať kontrolné orgány na všetky nezrovnalosti, ktoré súvisia so zavádzaním eura.
5. Požadovať od predajcov záväzkov, aby duálne oceňovanie realizovali nad rámec zákonných povinností.
6. Požadovať od predajcov plnenie záväzku nezvyšovať ceny v dôsledku zavedenia eura.
7. V období duálneho obehu prednostne používať bezhotovostné spôsoby platby.

9.4) Národný koordinátor odporúča podnikateľským subjektom:

1. Identifikovať zmeny týkajúce sa denných, krátkodobých a dlhodobých operácií vo vzťahu k zavádzaniu eura, ktoré vplyvajú na procesy plánovania, riadenia a kontroly,.
2. Vypracovať individuálne podnikové plány na zavedenie eura a určiť spôsob ich kontroly.
3. Prehodnotiť potrebu existencie alebo redukcie bankových účtov, čo priamo súvisí s procesom technickej realizácie zavedenia eura.
4. Identifikovať (otestovať), napláňovať a implementovať všetky zmeny informačných technológií podniku.
5. V rámci novej alebo upravenej stratégie vo vzťahu k zavedeniu eura definovať všetky determinujúce riziká spojené s existenciou a fungovaním firmy. Potenciálne riziká týkajúce sa finančnej obsluhy, nákupu a predaja je možné rozčleniť na:
 - obchodné, kde ide o úrokové riziko; menové riziko a riziko likvidity a bonity vo vzťahu k zmenám v procesoch finančnej obsluhy podniku;
 - technické a organizačné, kde ide o riziká spojené s flexibilitou, s kapacitou a s chybami pri redenominácií;
 - strategické, kde ide o investičné riziká, riziká spojené s konkurencieschopnosťou, riziká spojené s úpravou zmluvných vzťahov a kooperácií.

6. Veľkým podnikom odporúča pripraviť a zrealizovať pre svojich zamestnancov, klientov a obchodných partnerov vlastné komunikačné aktivity pred zavedením/po zavedení eura o všetkých súvislostiach v oblasti ich činnosti, ktoré zavedenie eura ovplyvní.
7. Jednotlivým záujmovým združeniam a zväzom odporúča pripraviť a zrealizovať pre svojich členov (veľké podniky, banky, poisťovne...), ich klientov, zamestnancov a obchodných partnerov vlastné komunikačné aktivity zamerané na ich špecifické potreby.
8. Používať pri informačných aktivitách súvisiacich so zavedením eura v SR schválené symboly informačnej kampane, uvedené v prílohe č. 2.

9.4.1) Podnikateľskej sfére v oblasti maloobchodu:

1. Z začať s prepočtom cien čo najskôr po zverejnení oficiálneho konverzného kurzu pre duálne oceňovanie.
2. Prepočítavanie cien všetkých výrobkov a služieb ukončiť najneskôr do 31. 12. 2008.
3. V súlade so spôsobom navrhnutým v časti 4.1.2) zabezpečiť duálne oceňovanie a označovanie a pokračovať v duálnom oceňovaní do 30. 6. 2010.
4. V predajniach umiestniť menové kalkulačky, na ktorých si zákazníci sami prepočítajú hodnoty na eurá.
5. Verejne vyhlásiť záväzok udržať cenovú stabilitu a z dôvodu prechodu na euro nezvyšovať maloobchodné ceny.
6. V predstihu zabezpečiť softvérové úpravy elektronických registračných pokladníc na prepočet cien a celkových súm a na vystavenie dokladu pre spotrebiteľa v eurách a v korunách.
7. Pripraviť sa na prijímanie úhrad od spotrebiteľov v eurách aj v korunách v priebehu duálneho obdobia a na vydávanie len v eure.
8. Počas prvých týždňov po zavedení eura predĺžiť otváracie hodiny.
9. Výpredajové akcie nesústreďovať do prvých dní, resp. týždňov januára 2009.
10. Otvoriť niektoré prevádzkarne aj 1. januára 2009.
11. Vo veľkých nákupných centrách určiť jedného alebo viacerých zamestnancov, ktorí ako služba zákazníkom budú odpovedať na otázky zákazníkov týkajúcich sa eura a cien tovaru.
12. Uschovávať počas duálneho obehu korunové bankovky na samostatných miestach, aby neboli pre zákazníkov viditeľné a teda aby si zákazníci nevyžadovali vydávať v korunách.
13. Zabezpečiť si dostatočný tok eurových bankoviek a mincí z bánk v priebehu duálneho obehu, aby boli spôsobilí vydávať pri platbách v eurách.

9.4.2) Profesionálnym organizáciám v obchode a službách:

1. Spolupracovať s kompetentnými orgánmi štátnej správy pri príprave právnych noriem súvisiacich s prechodom na euro v Slovenskej republike.
2. Spolupracovať s kompetentným orgánom pri vybavovaní sťažností spotrebiteľov na porušenie generálneho zákona .
3. Zapojiť sa do národnej propagačnej a vzdelávacej kampane.

9.5) Odporúčania pre prispôsobenie informačných a štatistických systémov

Základným odporúčaním, ktoré by malo pomôcť eliminovať potenciálne negatívne dopady prechodu na euro je vykonanie technicko-technologického auditu dotknutých informačných systémov.

Obstarávanie nových informačných systémov a tiež významné zmeny systémov by sa mali už v súčasnosti realizovať s podmienkou prechodu na euro, ktorú odporúčame explicitne zapracovať aj do uzatváraných kontraktov s dodávateľmi informačných systémov.

Zameranie auditu dotknutých informačných systémov

Problémy so vstupmi:

- prijímanie finančných informácií vo dvoch menách (euro a slovenské koruny),
- zmena aktuálneho systému
 - vyžaduje čas na plánovanie a testovanie,
 - hrozí riziko chýb úradníkov,
- používanie paralelných systémov (dvoch rovnakých verzií finančných informačných systémov)
 - často nie je možné s ohľadom na technické obmedzenia hardvéru,
 - hrozí chyba v zámene informačného systému pracujúcom s eurom a systému pracujúcom v slovenských korunách,
 - problémy s transakciami,
 - problémy s limitmi pre zákazníkov,
- sekvenčný prechod
 - potreba interfejsov medzi systémami,
 - riziko zmätku medzi používateľmi o používanej mene.

Problémy s výstupmi

- vytváranie finančných výstupov vo dvoch menách (euro a slovenské koruny).

Problémy s interfejsami

- výmena finančných informácií medzi systémami pracujúcimi so slovenskou korunou a systémami pracujúcimi s euro,
- vytvorenie konvertorov,
- simultánna zmena – všetko naraz ,
- autonómne skupiny – skupiny informačných systémov, ktoré sú relatívne autonómne.

Problémy s konverziou

- pri historických finančných dátach v slovenských korunách, ktoré budú potrebné aj po prechode na euro, bude potrebná ich konverzia na eurá,
- manuálna konverzia,
- nástroj na automatizovanú konverziu,
- zmena informačných systémov.

Technické detaily, ktoré treba brať do úvahy

- zaokrúhľovanie
 - konverziou medzi slovenskými korunami a eurom môžu nastať rozdiely, ktoré povedú k zastaveniu spracovávania informácií,
- interfejsy medzi systémami
 - budovanie interfejsov môže byť náročnejšie než sa na prvý pohľad javí, najmä s ohľadom na problémy so zaokrúhľovaním,
 - treba sa venovať možným hrozbám z miešania objemov vyjadrených v eurách a objemov vyjadrených v korunách,
 - treba venovať pozornosť systémom, ktoré sú prepojené s inými systémami iných organizácií, v tom prípade treba dohodnúť spoločný postup oboch organizácií kedy a ako tieto systémy skonvertovať na eurá,
- konverzia historických dát
 - konverzia zdrojov historických dát musí byť vykonaná rovnakou metodikou a rovnakým systémom, inak môžu nastať nepredvídateľné chyby a problémy.

- problémy môžu nastať v konverzii finančných metadát (údajov v popisnom poli)
- jestvujú dve metodiky na konverziu objemov zo slovenských korún, pričom každá má svoje výhody. Každá metodika prináša rozdielne výstupy, preto sa organizácia musí rozhodnúť pre jednu z nich a tú precízne dodržiavať
- desatinné miesta
 - toto sa týka najmä tých informačných systémov, ktoré boli nastavené pre prácu s korunami bez desatinných miest, pri nich je potrebné spraviť úpravy pre využívanie euro centov
- zobrazovanie dvoch mien
 - toto môže spôsobovať problémy s ohľadom na limitovaný počet stĺpcov, zobrazovateľných na displeji
- hraničné hodnoty – finančné informačné systémy používajú často hraničné hodnoty, aby definovali akcie systému, tieto hraničné hodnoty musia byť prekonvertované na euro, aby sa zabránilo neočakávaným akciám informačných systémov
- Spreadsheets – s ohľadom na veľmi vysokú náročnosť vytvorenia nástroja na automatické konverzie tabuľkových modelov na euro je efektívnejšie prebudovať tento tabuľkový model a nie snažiť sa o manuálnu konverziu
- Školenia pre zamestnancov

10. Príloha 1: Inflačné riziká menovej konverzie a ako im čeliť

10.1) Teoretické očakávania

Menová konverzia v podmienkach eurozóny je technická operácia zahŕňajúca prepočet cien a finančných hodnôt a výmenu národných bankoviek a mincí za eurové bankovky a mince podľa presne stanoveného konverzného kurzu (v definícii na 6 platných čísel) v bezhotovostnom a hotovostnom obehú krajiny. Samotná zmena meny preto v zásade neobsahuje stimuly na zvyšovanie cien.

10.1.1) Riziká zrýchlenia inflácie

Napriek tomu, že z technického hľadiska nie je dôvod, aby konverzia národnej meny na euro viedla k všeobecnému zvyšovaniu cien, jestvuje niekoľko kanálov, prostredníctvom ktorých môže pri menovej konverzii dôjsť k rýchlejšiemu rastu cien, resp. zrýchleniu inflácie. Sú to

- implementačné náklady,
- rekalkulácia tzv. menu nákladov,
- zaokrúhľovanie na novú atraktívnu cenu v eure,
- nesprávne vnímaná inflácia obyvateľstvom.

Implementačné náklady. Na umožnenie vykonávania transakcií v eure budú mať súkromné spoločnosti jednorazové náklady (úprava a nákup technických a technologických zariadení, školenie personálu), ktoré by mohli (čiastočne) preniesť na spotrebiteľa v snahe udržať si ziskovú maržu. Tieto náklady by však mali byť iba minimálne. Okrem toho sú to náklady investičného charakteru a ich potenciálny efekt na ceny bude rozložený do dlhšieho obdobia.

Rekalkulácia nákladov (Menu costs). V maloobchode dochádza z času na čas k revízii cien (napr. na tlač nových cenoviek, jedálnych lístkov v reštauráciách a pod.), ktorá je spojená s určitými adaptačnými nákladmi. Tieto náklady firmy prenášajú do spotrebiteľských cien. Je možné očakávať, že obchodníci prepočítanie nákladov uskutočnia zároveň s prechodom na novú menu¹⁴. Tým by mohlo dôjsť k mimoriadnej koncentrácii individuálnych cenových zmien v krátkom časovom úseku pri zavedení eura, čo by mohlo ovplyvniť bežný sezónny priebeh. Na druhej strane simultánne uskutočnenie oboch operácií (prispôsobenia nákladov a prepočítania cien na eurá) môže obchodníkom časť týchto výdavkov ušetriť. V dlhšom období (t. j. viac ako jeden rok) by priemerná inflácia nemala byť ovplyvnená.

Zaokrúhľovanie na nové spotrebiteľsky atraktívne ceny. Je pravdepodobné, že spoločnosti budú zaokrúhľovať ceny na nové spotrebiteľsky atraktívne ceny v eurách. Používanie atraktívnych (psychologických, „baťovských“) cien (napr. končiacich na 9) je v maloobchodnej praxi veľmi časté. Spoločnosti budú musieť prehodnotiť štruktúru svojich cien po konverzii na euro, aby dosiahli nové psychologicky atraktívne ceny. Takéto zmeny by však mali zahŕňať úpravy oboma smermi (hore aj dolu) a celkový efekt na ceny by mal byť neutrálny¹⁵. Proces zaokrúhľovania cien môže mať dlhodobejší charakter.

Vnímaná inflácia. Ako potenciálny faktor zrýchlenia inflácie je potrebné vziať do úvahy aj fenomén tzv. vnímanej inflácie, t. j. inflácie, ktorú vníma obyvateľstvo na základe individuálnych spotrebiteľských a nákupných zvyklostí a skúseností. Vzhľadom na to, že základom vnímanej inflácie sú individuálne subjektívne hodnotenia, môže sa jej miera

¹⁴ Zmeny cien sú pre obchody nákladné, ceny sa preto bežne nemenia pri každej zmene nákladov, ale až vtedy, keď rozdiel medzi aktuálnou a optimálnou cenou dosiahne určitú hranicu. Maloobchodný sektor bude mať zároveň isté náklady súvisiace s prepočítaním cien z domácej meny na eurá.

¹⁵ Prirodzene, v prípade, že by v procese formovania atraktívnych cien výrazne prevládlo zaokrúhľovanie cien smerom nahor, mohol by tu vzniknúť istý inflačný stimul. Takémuto asymetrickému zaokrúhľovaniu cien by však mala brániť dostatočne silná konkurencia v maloobchodnom sektore.

odlišovať (niekedy až výrazne) od oficiálnych štatistík cenového vývoja. Vysoká vnímaná inflácia môže viesť následne k tlakom na zvyšovanie miezd a stať sa tak zdrojom nákladovej inflácie v makroekonomickom rozmere.

10.1.2) Faktory pôsobiace proti rastu cien

Proti rastu cien v čase zavedenia eura naopak možno očakávať, že budú pôsobiť tieto faktory:

- konkurencia na lokálnych trhoch,
- duálne oceňovanie a monitorovanie cenového vývoja,
- dohody o zachovaní cenovej stability v čase konverzie,
- dôsledné prepočítanie regulovaných cien podľa konverzného kurzu.

Konkurencia. Je možné predpokladať, že konkurencia na miestnych trhoch je v súčasnosti dostatočne silná na to, aby zabránila neodôvodnenému zvyšovaniu cien v dôsledku menovej konverzie. Spoločnosti naopak môžu pristúpiť aj k znižovaniu cien a využiť euro na prilákanie zákazníkov (s cieľom zvýšiť svoje podiely na trhu). Príležitosti na zvyšovanie cien môžu byť zároveň do značnej miery determinované aktuálnou situáciou v dopyte.

Duálne oceňovanie a monitorovanie vývoja cien. Na uľahčenie orientácie v nových cenách a na založenie spotrebiteľských návykov kalkulovať v novej mene budú po istý čas pred a po menovej konverzii ceny zobrazované dvojakým spôsobom: v domácej mene (v prípade SR v korunách) a v eurách. Duálne oceňovanie bude zároveň spotrebiteľom slúžiť ako nástroj kontroly nad cenovým vývojom, zvyšovanie cien v maloobchodnom sektore sa tým prinajmenšom skomplikuje. Spotrebiteľia a spotrebiteľské organizácie však budú musieť cenový vývoj pozorne sledovať a využívať oba významy duálneho oceňovania.

Dohody o nezvyšovaní cien. Pri vzniku eura sa vlády členských štátov eurozóny zaviazali, resp. verejne deklarovali, že zavedenie eura bude mať na spotrebiteľov cenovo a príjmovovo neutrálny účinok. Optimálnym riešením je dosiahnuť na obdobie menovej konverzie - t. j. minimálne na obdobie, počas ktorého sa bude uplatňovať duálne zobrazovanie cien - dohody o cenovej stabilite s podnikateľskými subjektmi, resp. obchodnými asociáciami vo všetkých sektoroch ekonomiky. Dohodu o garantovaní stabilných cien v maloobchode počas konverzie podpísalo na európskej úrovni 13 maloobchodných a obchodných asociácií.

Dôsledné prepočítanie regulovaných cien podľa konverzného kurzu. Zásada cenovej stability by mala byť primárne uplatnená v okruhu cien, spravovaných inštitúciami verejnej správy. Všetky regulované ceny by preto mali byť dôsledne prepočítané podľa konverzného kurzu. Štát tým dá silný signál súkromnému sektoru o dôveryhodnosti svojho deklarovaného záväzku zabezpečiť, aby sa menová konverzia nestala príležitosťou na neodôvodnené zvyšovanie cien.

Z uvedeného je zrejmé, že cenové efekty menovej konverzie môžu byť celkove rozložené do relatívne dlhého časového úseku pred zavedením aj po zavedení eura. Tomu je nevyhnutné podriaďiť monitoring cenového vývoja. Obdobie, počas ktorého sa bude cenový vývoj sledovať so zvýšenou pozornosťou, musí byť dostatočne dlhé na to, aby obsiahlo horizont predpokladaného zvýšeného výskytu pokusov o neodôvodnené zvyšovanie spotrebiteľských cien.

Ako súčasné krajiny eurozóny odhadovali inflačný vplyv zavedenia eura pred jeho samotným zavedením?

Uvedené odhady síce nie je možné priamo porovnávať vzhľadom na rozdiely v použitých analytických metódach, predpokladoch a sledovaných obdobiach, dávajú však rámcovú predstavu o očakávaných účinkoch zavedenia eura na spotrebiteľské ceny v eurozóne.

Štúdia *holandskej* De Nederlandsche Bank odhadovala, že efektom zaokrúhľovania všetkých cien môže byť príspevok k inflácii vo výške 0,7 %, nezohľadňoval sa tu však vplyv konkurencie. Inflačný efekt započítania implementačných nákladov do cien v rokoch 2001 a 2002 sa odhadoval na 0,2 – 0,3 %.

Štúdia Federálneho ŠÚ *Nemecka* a Deutsche Bundesbank odhadovala vplyv zavedenia eura na ceny v Nemecku v období január až október 2001 na 0,0 – 0,5 %. Od júna 2001 začali vývoj cien v Nemecku pravidelne monitorovať spotrebiteľské organizácie. Štúdia IFAV (Institut für angewandte Verbraucherforschung) z januára 2002 na základe prieskumu v 100 obchodoch, bankách a prevádzkach služieb s 841 rôznymi produktmi konštatovala zhruba vyrovnaný počet prípadov zvýšení, resp. znížení cien. V obchodoch boli v období jún 2001 až január 2002 zistené zmeny cien v 51 % prípadoch, z toho 49 % zvýšenie, 51 % zníženie; v bankách zmeny v 36,2 % prípadoch, z toho 52,9 % zvýšenie, 47,1 % zníženie; v službách 75 % prípadov zmien po zavedení eura, z toho vyše 80 % zvýšenie v rozsahu od 0,24 % do 48,5 %.

Spoločná štúdia centrálnej banky a ministerstva financií *Luxemburska* odhadovala, že v najpesimistickejšom scenári sa môže zavedenie eura prejavíť účinkom 0,52 – 0,60 % na národný index spotrebiteľských cien (CPI).

V *Portugalsku* podľa štúdie Inštitútu pre malé a stredné podniky 87 – 93 % majiteľov obchodov ceny nezvyšovalo, 6 – 9 % ceny zvýšilo, avšak z iných dôvodov než zavedenie eura. Štúdia centrálnej banky zameraná na odhad efektov zaokrúhľovania na najbližší cent s využitím údajov o cenách z januára 2001 dospela k výsledku, že v najhoršom prípade by mohlo dôjsť k zvýšeniu národného CPI o 0,23 %, v najoptimistickejšom prípade by naopak mohlo dôjsť k jeho poklesu o 0,26 %.

Výskum vo *Fínsku* o možných dopadoch konverzie z mája 2001, realizovaný vo Finnish Research Institute for Consumer Issues a na ministerstve financií v spolupráci so ŠÚ, identifikoval 107 produktov, ktorých ceny boli zaokrúhlené na atraktívnu cenu v eure. Medziročný rast cien tohto súboru sa odhadoval na 7,8 %. Jeho váha v CPI predstavovala iba 1,2 %, takže odhadovaný efekt na súhrnný CPI bol menší než 0,1 % z ročnej miery 3,4 %.

10.2) Skúsenosti krajín eurozóny

10.2.1) Hodnotenie na základe oficiálnych štatistických údajov Eurostatu

Medziročná miera inflácie meraná harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien (HICP) v roku 2002 dosiahla v eurozóne 2,3 % a v porovnaní s rokom 2001 zostala na nezmenenej úrovni. Podľa analýzy Eurostatu najväčšia časť rastu cien v roku 2002 bola podmienená bežnými a niektorými špecifickými faktormi, nesúvisiacimi so zavedením eura. Boli to najmä nepriaznivé počasie, volatilné ceny energií a podstatné zvýšenie daní z tabakových výrobkov. Bežné a mimoriadne faktory spolu vysvetľujú 2,01 – 2,18 % z celkovej inflácie 2,3 %.

Príspevok zavedenia eurových bankoviek a mincí do obehu Eurostat odhadol na 0,12 – 0,29 % z celkovej inflácie 2,3 %. Najvýznamnejšia časť celého tohto efektu odhadovaná v rozsahu 0,09 – 0,28 % sa uskutočnila v období medzi decembrom 2001 a januárom 2002.

Identifikovaný vplyv menovej konverzie na ceny v eurozóne bol výsledkom podrobnej analýzy. Čiastkové analýzy viedli k týmto zisteniam:

- prevažná väčšina položiek (výdavkových skupín), predstavujúca približne 54 % z celkových váh HICP, nevykázala v roku 2002 žiaden nezvyčajný cenový vývoj, ktorý by ovplyvnil súhrnný HICP;

- nepravidelný cenový vývoj vykázali výdavkové skupiny predstavujúce 20 % celkových váh HICP, tieto nepravidelnosti však nesúviseli so zavedením eura, ale s mimoriadnymi externými faktormi (volatilné ceny energií, zvýšenie bezpečnostných opatrení a následne cien za dopravu a dovolenky po 11. septembri 2001, výrazné zvýšenie daní z tabakových výrobkov zo začiatku roka 2002);
- zostávajúce výdavkové skupiny, rozdelené na podskupiny s „pravdepodobným“ a „najviac pravdepodobným“ účinkom menovej konverzie, v ktorej sa mohli potenciálne prejaviť efekty zavedenia eura, predstavovali 26 % váhového podielu na súhrnnom HICP eurozóny.

Výsledky podrobnej analýzy podskupín, v ktorých bol odhadnutý „pravdepodobný“ a „najviac pravdepodobný“ efekt zavedenia eura na cenový vývoj v roku 2002, sú zhrnuté v tabuľke 10.1.

Tabuľka 10.1: Odhadovaný vplyv menovej konverzie podľa výdavkových skupín (príspevok k inflácii v percentuálnych bodoch)

		Jan02/dec01	1Q02/4Q01	2002/2001
	Najpravdepodobnejšie efekty			
	Služby			
941	Rekreačné a športové služby	0,01	0,01	0,02
10X0	Školstvo	0,01	0,01	0,01
1111	Reštaurácie, kaviarne a pod.	0,06	0,07	0,08
1211	Kaderníctva a zariadenia osobnej starostlivosti	0,01	0,01	0,01
	Najpravdepodobnejšie efekty spolu	0,09	0,10	0,12
	Pravdepodobné účinky			
	Služby			
444	Ostatné služby spojené s bývaním	0,00	0,00	-0,01
723	Údržba a oprava osobných dopravných prostriedkov	0,01	0,01	0,02
1120	Ubytovacie služby	0,02	0,03	0,02
	Ostatné služby	0,01	0,00	0,00
	Medzisúčet za služby	0,04	0,04	0,03
	Potraviny			
444	Chlieb a obilniny	0,02	0,03	0,05
113	Ryby	0,00	0,02	0,02
114	Mlieko, syry, vajcia	0,03	0,03	0,02
116	Ovocie	0,04	0,05	0,04
117	Zelenina	0,04	0,00	0,00
118	Cukor, džem, med, čokoláda a cukrovinky	0,00	-0,01	-0,01
119	Potraviny bližšie nešpecifikované	0,00	0,00	0,01
213	Pivo	0,00	0,00	0,01
	Medzisúčet za potraviny	0,13	0,12	0,13
	Neenergetické priemyselné tovary			
933	Záhrada, rastliny, kvety	0,01	0,01	0,01
	Ostatné neenergetické priemyselné tovary	0,01	0,01	0,00
	Medzisúčet za neenergetické priemyselné tovary	0,02	0,02	0,01
	Spolu: Pravdepodobné efekty	0,19	0,18	0,17
	Interval			
	Dolná hranica (najviac pravdepodobné efekty)	0,09	0,10	0,12
	Horná hranica (pravdepodobné + najviac pravdepodobné efekty)	0,28	0,28	0,29

Zdroj: Euro changeover effects. Eurostat, Euro-Indicators, news release, Annex, 18. jún 2003.

Medzi položky (výdavkové skupiny), pri ktorých najpravdepodobnejším vysvetlením cenových zmien v období december 2001 – január 2002 bolo zavedenie eura, patrili predovšetkým rozličné služby, osobitne reštaurácie a kaviarne, malé prevádzky ako kaderníctva, rôzne opravárenské služby, čistiarne a služby súvisiace s rekreáciou, kultúrou a športom. Medzimesačný (január 2002/december 2001) vplyv týchto položiek na súhrnný HICP predstavoval 0,09 % a do konca roka dosiahol 0,12 % na priemernom ročnom HICP (2002/2001).

Položky, zahrnuté v skupine s pravdepodobným vplyvom zavedenia eura, sa vyznačovali v roku 2002 nezvyčajným cenovým vývojom, ktorý nenachádzal vysvetlenie v žiadnych neeurových faktoroch. Preto boli označené ako "pravdepodobne" ovplyvnené zavedením eura. Táto skupina obsahuje niektoré potraviny ako chlieb a pečivo, ovocie, zelenina, pivo, ako aj niektoré služby ako sú autoservisy a ubytovacie služby.

Podľa jednotlivých krajín sa účinky zavedenia eura na spotrebiteľské ceny rôznili. Výročná správa Európskej centrálnej banky (ECB) za rok 2002 uvádza, že inflačný efekt zo zavedenia eura podľa prepočtov národných štatistických úradov predstavoval 0,2 % (Francúzsko) až 0,6 % (Holandsko) na národných HICP. Rozdiely medzi krajinami sa vysvetľujú najmä rozdielnou konkurenciou na miestnych trhoch (podmienenu aj relatívnou významnosťou veľkých obchodných reťazcov a malých maloobchodných predajcov) a odlišnou situáciou v dopyte v jednotlivých krajinách. Výsledky jednotlivých štúdií však nie sú priamo porovnateľné, vzhľadom na rozdiely v použitých štatistických metódach, vecnom zameraní analýz atď.

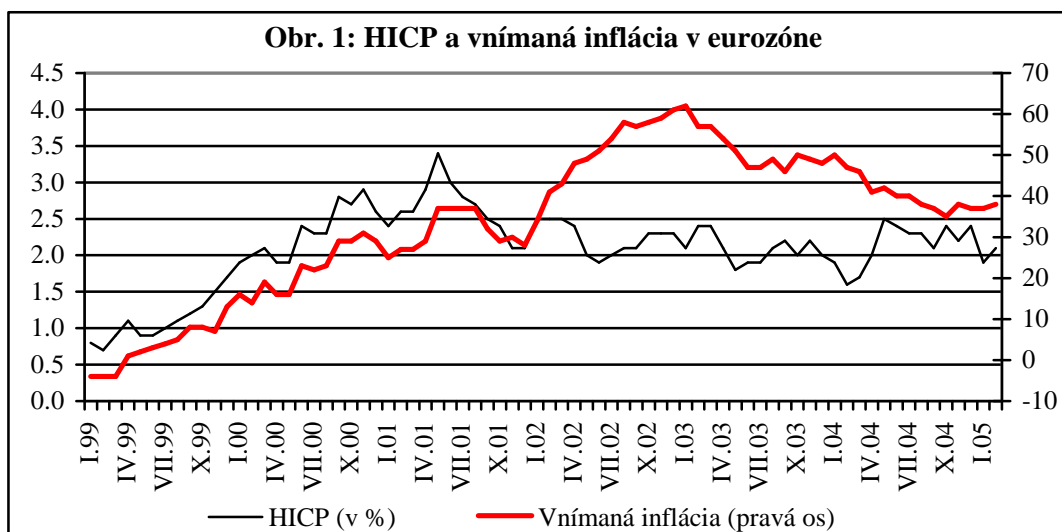
Ak zhrnieme: Hodnotenia prvého roku po zavedení eura do hotovostného obehu na báze oficiálnych štatistických údajov konštatovali iba mierny efekt menovej konverzie na súhrnný HICP eurozóny, ako aj na HICP jednotlivých členských krajín. Potvrdil sa predpoklad, že potenciálne vplyvy implementačných nákladov a zaokrúhľovania na rast cien v značnej miere potláčala konkurencia na transparentných trhoch eurozóny. Zvýšenie cien, ktoré je možné pripísať zavedeniu eura, bolo sústredené v úzkom okruhu tovarov a služieb, ktoré sú úzko viazané na domáce trhy a spotrebiteľské návyky. Vzhľadom na ich nízku váhu v súhrnnom cenovom indexe, efekt cenového zvýšenia sa v ňom premietol iba mierne.

10.2.2) Pohľad spotrebiteľov a spotrebiteľských organizácií

Na rozdiel od oficiálnych hodnotení, inflácia vnímaná obyvateľstvom bola v prvom roku fungovania eura vysoká a v niektorých krajinách došlo až k spotrebiteľským štrajkom a bojkotu spotreby niektorých segmentov spotrebiteľského koša¹⁶. Spolu s nedôverou spotrebiteľov ohľadne budúceho vývoja cien sa v spotrebiteľskom správaní začala presadzovať zdržanlivosť a obmedzovanie nákupov.

Prudký nárast vnímanej inflácie po zavedení eura do hotovostného obehu ilustruje obr. 1. Dojem rýchleho rastu cien sa zintenzívňoval v priebehu celého roka 2002. V roku 2003 sa intenzita vnímanej inflácie oproti predchádzajúcemu roku síce podstatne zmiernila, medzera medzi oficiálnym HICP však zostávala značná. K výraznému zblíženiu oboch ukazovateľov došlo v roku 2004, kedy napriek zrýchleniu inflácie meranej oficiálnym HICP miera inflácie vnímaná spotrebiteľmi v priebehu celého roka klesala.

¹⁶ Otvorenú nespokojnosť s rastom cien prejavovali najmä spotrebiteľia v Grécku, kde v septembri 2002 došlo k dvom nátlakovým akciám - generálnemu štrajku spotrebiteľov a trojdňovému bojkotu nákupov ovocia a zeleniny. V Taliansku v júli verejnoscť protestovala proti 25 – 50 %-nému zvýšeniu cien v supermarketoch a 10 %-nému zvýšeniu všetkých cien. Nadmerné zvyšovanie cien kritizovala v lete aj Federácia nemeckých spotrebiteľských organizácií.

Osobitným problémom, ktorý prispel po zavedení eura k pocitu "všeobecnej drahoty" sa stal pomerne rozsiahly odpor k používaniu mincí s najmenšími nominálnymi hodnotami (1 cent a 2 centy¹⁷). Spotrebitelia jednak nevenovali dostatočnú pozornosť navonok drobným cenovým rozdielom u rôznych predajcov, jednak pri platení veľmi často zaokrúhľovali v svoj neprospech (nevyžadovali tieto drobné mince vydat'), čím si sami svoje nákupy predražovali. Navyše, paradoxne k všeobecne kritizovanému prudkému nárastu cien v reštauráciách, kaviarňach, kaderníckych salónoch či autoservisoch, podobným správaním práve týmto službám poskytovali veľkorysý prepitný, resp. obslužný. Na upevnenie hodnotového povedomia o eure a na zmenu spotrebiteľského správania sa ešte v roku 2002 pristúpilo vo viacerých krajinách k dodatočným informačným kampaniam pod heslami "Každý cent sa ráta" a "Euro sa opláti"¹⁸.

10.2.3) Hlavné poznatky z celkového priebehu menovej konverzie

Analytické štúdie Eurostatu, ako aj štúdie členských štátoch eurozóny, dospeli k rovnakému záveru: zavedenie eura do hotovostného obehu nespôsobilo v roku 2002 rozsiahle zvýšenie spotrebiteľských cien. Potvrdili však dlhodobejší charakter adaptácie cien na novú menu. Cenové efekty menovej konverzie boli sústredené predovšetkým v špecifických oblastiach sektora služieb. Najvýraznejší, začiatkom roka 2002 až prudký nárast cien bol všeobecne zaznamenaný v reštauráciách, kaviarňach, prevádzkach rýchleho občerstvenia, kaderníctvach, čistiarňach, autoservisoch, v niektorých krajinách aj vo verejnej doprave, taxislužbe a rôznych druhoch poplatkov (parkovné, diaľnice).

Ceny tovarov, ktoré tvoria nadpolovičnú väčšinu výdavkov súkromnej spotreby, celkove za eurozónu neboli zavedením eura významnejšie ovplyvnené. Avšak ceny niektorých tovarov bežnej spotreby, ktoré domácnosti často nakupujú (napr. pečivo, noviny), v niektorých krajinách vzrástli až výrazne. Pri nízkej cene týchto tovarov zaokrúhľovanie spôsobilo relatívne vysoké zvýšenie ceny (merané zmenou v %). Naopak pri tovaroch, ktoré majú vyššiu (vysokú) hodnotu a teda aj cenu, napr. pri tovaroch dlhodobej spotreby, sa pri zaokrúhľovaní presadila skôr tendencia upravovať ceny nadol – vzhľadom na technický pokrok a vysokú konkurenciu na týchto trhoch.

Z priebehu zaokrúhľovania na nové spotrebiteľsky atraktívne ceny v eurách vyplynulo, že tu pôjde o dlhodobejší proces. Aj keď posledné mesiace roka 2002 naznačovali podstatné upokojenie cenového vývoja v eurozóne, neukončená adaptácia na nové ceny sa hodnotila ako

¹⁷Vo Fínsku tieto mince vôbec neboli do obehu zavedené.

¹⁸Na financovaní týchto kampaní sa podieľala (50 %) aj Európska komisia.

isté riziko pre budúci cenový vývoj v eurozóne. Najmä v krajinách uplatňujúcich indexáciu miezd by pretrvávanie zrýchleného rastu cien mohlo viesť k nežiaducim mzdovým tlakom a vytvoriť riziko vzniku nákladovej inflácie. V dlhodobom horizonte by však eurom vyvolané zdroje tlakov na rast cien mali byť eliminované a euro bude mať tlmiaci účinok na rast cien, pretože prinesie väčšiu cenovú transparentnosť a konkurenciu v eurozóne. Tieto prínosy budú trvalého charakteru.

Dodržiavanie dohôd o cenovej stabilite a efektívnosť prísneho monitorovania cien v období duálneho oceňovania sa zo strany oficiálnych inštitúcií hodnotilo vo všeobecnosti priaznivo. Vo viacerých krajinách sa však konštatovalo potvrdenie obáv, že firmy a obchod sa síce zdržia zvyšovania cien v sledovanom období, cenové úpravy však uskutočnia pred alebo po skončení duálneho zobrazovania cien¹⁹.

Z reakcií cenového vývoja na zavedenie eura do hotovostného obehu vyplynul dôležitý záver pre budúcu cenovú stabilitu v eurozóne: jednu z rozhodujúcich úloh v procese efektívneho presadenia všetkých systémových výhod spoločnej meny bude mať rýchlosť, akou sa podarí adaptovať spotrebiteľské správanie na novú cenovú štruktúru a potlačiť fenomén vnímanej inflácie.

Analýza cenového vývoja z roku 2002 ukázala, že zavedenie eura malo vplyv na ceny niektorých výdavkových skupín, ktorý sa najsilnejšie prejavil začiatkom roka 2002. Zvýšená pozornosť cenovému vývoju v týchto skupinách sa venovala aj v roku 2003. Ukázalo sa však, že priame cenové efekty menovej konverzie sa v roku 2002 pravdepodobne vyčerpali. V roku 2003 neboli zistené žiadne nezvyčajné pohyby cien, ktoré by bolo možné priamo spájať so zavedením eura.

Porovnanie celého šesťročného časového úseku existencie eurozóny (1999 – 2004) (tabuľka 10.2), ktoré dátum menovej konverzie rozdeľuje na dve rovnaké 3-ročné obdobia (1999 – 2001, 2002 – 2004) síce vyznieva nepriaznivo pre obdobie po konverzii s priemernou HICP infláciou 2,17 % oproti 1,83 % pred zavedením eura do hotovostného obehu, výsledok je však ovplyvnený veľmi nízkou hodnotou HICP z roka 1999²⁰. Po vylúčení extrémnej hodnoty tohto roka je zrejmé, že zavedenie eura do hotovostného obehu nemalo zvyšujúci vplyv na priemerné hodnoty inflácie v eurozóne. V trojročnom horizonte jeho existencie bola priemerná hodnota HICP dokonca nižšia (2,17 %) než priemer za posledné dva roky pred jeho zavedením (2,2 %).

Tabuľka 10.2: HICP eurozóny 1999-2004, ročný priemer v %

Prechodné obdobie bez hotovostného eura			Euro v hotovostnom obehu		
1999	2000	2001	2002	2003	2004
1,1	2,1	2,3	2,3	2,1	2,1
Priemer za obdobie 1999-2001: 1,83 % 2000-2001: 2,2 %			Priemer za obdobie 2002-2004: 2,17 % 2002-2003: 2,2 %		

10.3) Prečo môžu spotrebiteľia nesprávne vnímať mieru inflácie

Spotrebiteľia si vytvárajú svoje vlastné videnie inflácie tým, že porovnávajú ceny, ktoré v priebehu času zaplatia za tie isté výrobky. Ich videnie je spravidla krátkodobé - sústredujú sa na svoje najčastejšie a najdôležitejšie nákupy. Skúsenosť so zavedením eura naznačila, že

¹⁹ Príkladom je Rakúsko, kde duálne oceňovanie bolo nariadené zákonom (od 1. 9. 2001 do 28. 2. 2002). Toto nariadenie sa často kritizovalo: považovalo sa za zdroj podstatného anticipovaného zvýšenia cien od jari 2001 do augusta 2001. Od septembra boli ceny stabilné. V oblastiach s nízkou konkurenciou (plavárne, športové centrá a pod.) sa však od januára 2002 ceny výrazne zvýšili.

²⁰ Najmä v dôsledku veľmi nízkych hodnôt HICP v najväčších ekonomikách eurozóny (Nemecko, Francúzsko) a celkove vzhľadom na cyklické spomalenie tempa hospodárskeho rastu v eurozóne.

spotrebiteľia vnímali jeho vplyv na ceny predovšetkým prostredníctvom cien drobných tovarov a služieb, ktoré nakupujú pravidelne a najčastejšie (denne, týždenne).

Úloha pravidelných a častých nákupov položiek ako sú potraviny, noviny a časopisy, pohonné hmoty, autobusová a železničná doprava, reštaurácie a kaviarne, či kadernícke salóny, mala vo vývoji vnímanej inflácie určujúci vplyv. Ceny týchto položiek rástli rýchlejšie než súhrnný HICP od polovice roka 1999. Vyšší než priemerný rast cien týchto položiek môže podľa analýzy Eurostatu²¹ vysvetľovať až polovicu rozdielu medzi súhrnným HICP a spotrebiteľmi vnímanou infláciou. Na prudkom zvýšení vnímanej inflácie začiatkom roka 2002 sa okrem cenových dôsledkov zavedenia eura v uvedených položkách podieľalo aj podstatné zvýšenie cien (iného ako eurového pôvodu) ďalších často nakupovaných tovarov, osobitne alkoholu a tabaku.

Keď ceny niektorých položiek v kaviarňach a reštauráciách vzrástli v januári 2002 viac než býva bežné, spotrebiteľia si to uvedomili. Ťažšie je pre individuálneho spotrebiteľa uvedomiť si, že pri iných tovaroch sa ceny zmenili oboma smermi – hore aj dolu. Napríklad voči každému zvýšeniu ceny šálky kávy, ktoré by sa mohlo pripísať zavedeniu eura, by stálo iba veľmi malé percentné zníženie ceny počítača alebo chladničky, aby sa táto zmena v súhrnnom HICP vyrovnala.

Okrem samotného faktu (ne)uvedomenia si paralelne prebiehajúceho obojstranného pohybu cien, spotrebiteľské správanie sa vyznačuje významnou asymetriou v hodnotení „ziskov“ a „strát“, ktoré prinášajú cenové zmeny do uspokojenia (miery pocitovaného blahobytu) jednotlivcov. Oveľa menší úžitok pripisuje „zisku“, ktorý prináša zníženie ceny ako ochudobneniu zo „straty“,

spôsobenej zvýšením ceny o rovnakú sumu. Súvisí to, prirodzene, s tým, že zvýšenie ceny priamo zhoršuje dôchodkovú situáciu spotrebiteľa, ktorú je nútený kompenzovať znížením spotreby v iných položkách svojho spotrebného koša alebo siahnúť na úspory, zatiaľ čo zníženie ceny²² nie je sprevádzané nevyhnutnou potrebou tieto „ušetrené“ peniaze presunúť na zvýšenie spotreby v iných položkách alebo ich usporiť.

Bežný spotrebiteľ nemá, pravda, k dispozícii zrozumiteľnú štatistiku a situáciu hodnotí na základe svojej individuálnej aktuálnej a minulej skúsenosti. Navyše, okrem toho, že rast cien sleduje a infláciu hodnotí na zúženej vzorke svojho najfrekvencovanejšieho spotrebného koša, nie je schopný priamo identifikovať, ktoré faktory sú príčinou rastu cien jeho jednotlivých položiek. Zavedeniu eura preto spotrebiteľia pripisovali aj vysoké ceny potravín zo začiatku roka 2002 (hoci príčinou bolo nepriaznivé počasie), rovnako by mu pripísali napríklad zdraženie benzínu, keby bolo v tom čase došlo k zvýšeniu svetových cien ropy, alebo mäsa, keby choroba BSE, ktorej cenové efekty sa prejavili v roku 2001, prepukla o niekoľko mesiacov neskôr.

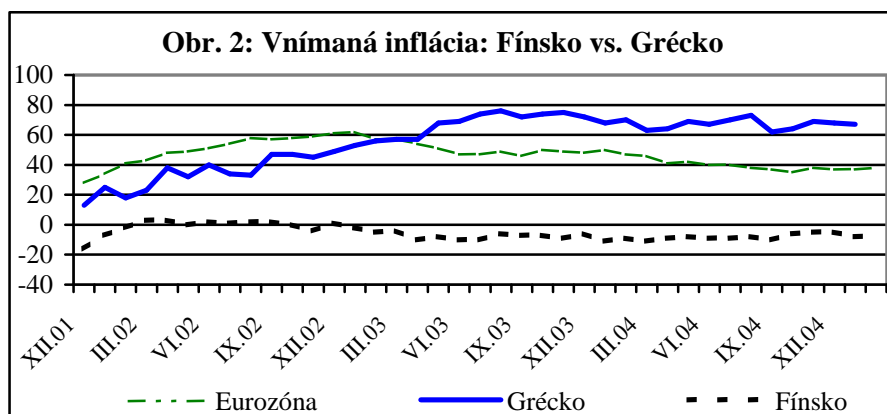
V čase zavádzania eura pritom spotrebiteľia s mimoriadnou pozornosťou sledovali vývoj cien a veľmi citlivo reagovali na všetky oficiálne i neformálne informácie o raste cien zverejňované v médiách, ale prenášané aj prostredníctvom náhodných „susedských“ skúseností. Kumulácia informácií o viacerých prípadoch rastu cien mohla vyvolať v spotrebiteľskom vnímaní aj vznik tzv. efektu snehovej gule, ktorý zvyšoval intenzitu vlastných skúseností so zvýšením cien a zosilňoval celkový dojem o inflačných efektoch zavedenia eura do obehu.

Na presadenie sa efektu snehovej gule a celkovú intenzitu vnímanej inflácie veľmi významne vplývala informovanosť verejnosti o hlavných aspektoch zavedenia eura. Dostatok informácií fungoval voči verejnosti zároveň ako faktor posilňujúci dôveryhodnosť o spoľahlivej pripravenosti celej operácie menovej konverzie. Korelácia medzi nedostatkom informácií

²¹ Euro changeover effects. Eurostat, Euro-Indicators, news release, Annex, 18. jún 2003.

²² V súvislosti s rozsiahlou praxou akciových cien sa vnímanie znížených cien posúva ešte ďalej – do bodovej polohy „výhodnej kúpy“.

a vysokou vnímanou infláciou, resp. dobrou informovanosťou a nižšou vnímanou infláciou sa ukázala presvedčivá (obr. 2). Zatiaľ čo Fínsko bolo podľa anketových prieskumov krajinou s najvyšším počtom dobre informovaných respondentov, v Grécku bol ich počet najnižší. Pritom práve v týchto dvoch krajinách bola zistená aj najnižšia (Fínsko), resp. najvyššia (Grécko) vnímaná inflácia²³.

Porovnanie vnímanej inflácie v Grécku (krajině s najnižšou informovanosťou o procese zavedenia eura) a Fínsku (krajině s najvyššou informovanosťou o procese zavedenia eura)

Dodatočným faktorom, ktorý pri zavedení eura prispel k zvýšeniu vnímanej inflácie, bola neskúsenosť obyvateľstva pohybovať sa v novom, v dôsledku komplikovaných konverzných kurzov, spotrebiteľsky väčšinou ťažko čitateľnom cenovom prostredí. Pamäť na ceny z minulosti, resp. odložené účty za nákupy v pôvodných národných menách, mohla spôsobiť niekedy až značné skreslenie informácie o cene v eurách pri prepočtoch cien po zrušení duálneho oceňovania za pomoci zaokrúhlených konverzných kurzov a zvyšovalo veľkosť cenovej zmeny²⁴.

Ak zhrnieme, hlavné faktory, ktoré sa pri zavedení eura podieľali na vysokej vnímanej inflácii, boli tieto:

- subjektívne hodnotenie cenového vývoja na položkách individuálneho (zúženého) spotrebného koša,
- zvýšenie cien v položkách tovarov a služieb s nízkymi jednotkovými cenami, ktoré spotrebiteľia opakovane a veľmi často nakupujú,
- nesymetrické vnímanie zvýšenia a zníženia cien,
- započítanie iných než s eurom súvisiacich príčin zvýšenia cien,
- efekt snehovej gule, ktorý zvyšoval osobnú skúsenosť s rastom cien,
- nedostatočná informovanosť obyvateľstva o všeobecných súvislostiach menovej konverzie,
- dlhodobá pamäť na ceny z dávnejšej minulosti,
- nepresné prepočítavanie cien podľa zaokrúhleného konverzného kurzu.

Fenomén vnímanej inflácie je preto žiaduce systematicky sledovať, analyzovať a celú problematiku jasne komunikovať verejnosti – s osobitným zreteľom na vybrané skupiny spotrebiteľov (napr. dôchodcovia).

²³ Eurobarometer, November 2001.

²⁴ Napríklad v Rakúsku ľudia pri rýchlych prepočtoch často používali kurz ATS/EUR v relácii 10/1, zatiaľ čo presný konverzný kurz bol 13,7603/1. V dôsledku toho suma na odloženom (referenčnom) účte v šilingoch napr. z roku 1999 bola podstatne nižšia než indikoval napr. v roku 2003 prepočet ceny toho istého tovaru v eurách na šilingy podľa vzorca 1x10. Spätne porovnanie referenčnej ceny v šilingoch s aktuálnou cenou v eurách generovalo vyšší cenový nárast než k akému (pokiaľ k nejakému) v skutočnosti došlo. Menšiu chybu, avšak opačným, cenovo znižujúcim smerom, poskytoval pochopiteľne prepočet podľa vzorca 1x14.

10.4) Náčrt opatrení a postupov na zamedzenie zrýchlenia inflácie pri zavedení eura v SR

10.4.1) S čím je potrebné v cenovom vývoji pri menovej konverzii rátať

Inflácia, resp. rast cien je jedným z najcitlivejších ukazovateľov, ktorým obyvateľstvo meria vývoj životnej úrovne a ktorým bude hodnotiť aj svoj vzťah k novej mene a následne k členstvu SR v eurozóne a celej EÚ. Hladké a celou spoločnosťou bezproblémovo akceptované zavedenie eura v podmienkach SR preto vyžaduje, aby príprava na jeho zavedenie obsahla vecne objektívnu informáciu o očakávaniach možných cenových dôsledkoch z prechodu na novú menu a o aktivitách na ich elimináciu a na ochranu konečného spotrebiteľa.

Na oboznamovanie sa s hodnotou eura a vytvorenie si návykov na platby v eure nebude mať obyvateľstvo SR - na rozdiel od terajších krajín eurozóny - žiadne prechodné obdobie jeho dobrovoľného používania (iba) v bezhotovostných transakciách, čo je istá nevýhoda. Na druhej strane výhodou všetkých budúcich členov eurozóny vrátane Slovenska je existujúce euro, čo umožňuje priebežne sa oboznamovať s jeho hodnotou i vizuálnymi charakteristikami jednotlivých bankoviek a mincí, a napokon aj ho (bežne) používať pri platbách v hotovosti.

Na rozdiel od terajších krajín eurozóny teda bude v podmienkach SR pri zavedení eura do obehu určitá skúsenostná základňa, a preto je možné predpokladať, že miera „hodnotového chaosu“ v novom cenovom prostredí bude nižšia. Spotrebiteľia budú pravdepodobne menej náchylní na úkor „vlastných chýb“ predražovať svoje platby v eurách napríklad pri používaní mincí s najmenšími nominálnymi hodnotami.

Na ilustráciu aktuálnych vedomostí a skúseností slovenskej verejnosti s hotovostným eurom uvádzame niektoré výsledky anketového výskumu²⁵ z októbra 2004:

- 45 % respondentov už držalo v rukách eurovú bankovku aj mincu; 39 % ešte vôbec nedržalo,
- za najväčšie prínosy zavedenia eura najviac respondentov považuje zjednodušenie cestovania do zahraničia a zjednodušenie platieb v obchodoch,
- za najväčšiu nevýhodu zavedenia eura najviac respondentov označilo rast cien, zdražovanie,
- zdražovanie po zavedení eura očakávajú viac ako štyri pätiny oslovených (46 % očakáva výrazné zvýšenie, 37 % mierne zvýšenie),
- z konkrétnych požiadaviek občanov na informácie o eure najžiadanejšia bola o vplyve zavedenia eura na ceny (17 % opýtaných), k čomu treba prirátať aj žiadateľov o všetky informácie (15 %).

S prechodne vyššou vnímanou infláciou v dôsledku zaokrúhľovania cien pri menovej konverzii treba rátať aj u nás. Nebude to však žiaden cenový šok a nepôjde o plošný jav. Bude síce sústredený do spotrebiteľsky najvnímanejších tovarových položiek a služieb, bude to však jav veľmi krátkodobý. U tovarov dlhodobejšej spotreby a služieb, ktoré aj u nás v čoraz väčšej miere realizujeme formou bezhotovostných platieb, pritom môžeme z pôsobenia „zákona jednej ceny“ očakávať skôr opačný cenový efekt smerom dole. U obchodovateľných tovarov bude proti rastu cien pôsobiť konkurencia.

Mierny rast cien bude, samozrejme, prebiehať aj po zavedení eura. Ten však bude súvisieť s rýchlejším hospodárskym rastom a procesom cenového dobiehania v našej krajine (reálnou konvergenciou k európskemu priemeru) a bude sprevádzaný adekvátnym rastom miezd. Nevyhneme sa ani krátkodobejším cenovým nárazom, ktoré budú spôsobované vývojom

²⁵ Výskum uskutočnil Ústav pre výskum verejnej mienky pri ŠÚ SR prostredníctvom svojich anketárov v dňoch 1. – 8. októbra 2004 na vzorke reprezentatívneho výberového súboru v počte 1111 respondentov vo veku 18 a viac rokov.

svetových cien ropy a iných energetických surovín, podmienkami pre pôdohospodársku produkciu, ale napríklad aj cenovou politikou regulátorov sieťových odvetví.

10.4.2) Ako čeliť neodôvodnenému zvyšovaniu cien

Na elimináciu impulzov, ktoré by mohli v súvislosti s menovou konverziou spôsobiť zrýchlenie inflácie, je predovšetkým potrebné dosiahnuť atmosféru všeobecného konsenzu inštitúcií verejnej správy a súkromného podnikateľského sektora a prostredníctvom spotrebiteľských organizácií zabezpečiť aj spoluprácu obyvateľstva. Kľúčovou podmienkou a zároveň hlavným nástrojom dosiahnutia takéhoto celonárodného konsenzu je dostatok relevantných informácií ako takých, no predovšetkým vhodné spôsoby ich difúzie do verejnosti, aby každý občan mal nielen možnosť prístupu k informáciám, ale bol aj skutočne informovaný o hlavných aspektoch týkajúcich sa zavedenia eura v SR.

- Postupy a opatrenia, ktoré môžu uplatniť štátne orgány a inštitúcie verejnej správy:
 - deklarácia štátu, že zavedenie eura bude mať na občanov cenovo a príjmovovo neutrálny charakter, t. j.:
 - regulované ceny sa prepočítajú presne podľa konverzného kurzu,
 - ceny, poplatky, mzdy a platy vo verejnom sektore, ako aj všetky druhy dôchodkov, dávok, ako aj daní sa prepočítajú podľa konverzného kurzu, resp. sa zaokrúhľia v prospech občana,
 - iniciovať dosiahnutie dohôd o nezvyšovaní cien (o cenovej stabilite) s podnikateľskými združeniami,
 - na firmy, ktoré dohody o cenovej stabilite odmietnu alebo ich budú porušovať, upozorňovať vo verejnoprávných médiách,
 - na obdobie niekoľko mesiacov pred zavedením eura, keď už bude známy konverzný kurz, vydať pre všetky subjekty maloobchodného sektora odporúčenie resp. stanoviť povinnosť uplatňovať duálne zobrazovanie cien v korunách a eurách,
 - na obdobie dvanásť mesiacov po zavedení eura duálne oceňovanie v eurách a korunách povinne nariadiť, vrátane vhodného zabezpečenia informácie o konverznom kurze,
 - monitorovanie cien vo veľmi krátkych intervaloch by mal Štatistický úrad SR vykonávať počas celého obdobia duálneho oceňovania (pred aj po dátume konverzie), ale aj istý čas po jeho zrušení (nebezpečenstvo nového cenového skoku),
 - osobitná pozornosť najmä v prvých týždňoch po zavedení eura by sa formou sledovania zúženého spotrebného koša mala venovať cenám tovarov a služieb každodennej spotreby,
 - zabezpečiť pre obyvateľstvo permanentný prístup k informáciám o
 - konverznom kurze,
 - pravidlách prepočítavania z korún na eurá,
 - vzhľade, hodnote a bezpečnostných charakteristikách eurových bankoviek a mincí,
 - zriadiť pre verejnosť telefónnu linku na oznamovanie zistených prípadov porušovania stanovených, resp. dohodnutých pravidiel menovej konverzie a zneužívania zavedenia eura na neodôvodnené zvyšovanie cien,
 - na potlačenie neodôvodnene vysokej vnímanej inflácie zo strany spotrebiteľov zabezpečiť prostredníctvom verejnoprávných médií jasnú komunikáciu aktuálneho cenového vývoja s dôrazom na prípadné mimoriadne príčiny rastu cien nesúvisiaceho s operáciou menovej konverzie.

- Postupy, ktoré môže prijať súkromný podnikateľský sektor:
 - vyhlásenia (záväzky) obchodných reťazcov a maloobchodných združení, že v období duálneho oceňovania nebudú zvyšovať ceny a tieto záväzky dodržiavať,
 - v každom obchode či inom maloobchodnom zariadení viditeľne umiestniť tabuľu s konverzným kurzom na uľahčenie prepočítavania cien z korún na eurá a naopak,
 - obchodné reťazce môžu v záujme podpory konkurencie prijať stratégie spotrebiteľsky výhodného zaokrúhľovania na psychologické ceny, ktorých výsledkom by malo byť prevažne znižovanie cien.
- Čo môžu urobiť spotrebiteľia:
 - venovať zvýšenú pozornosť informáciám o cenovom vývoji a naučiť sa rozoznávať, ktoré zvýšenia cien sú dôsledkom zavedenia eura a ktoré majú iné príčiny,
 - na vytvorenie si (relatívne spoľahlivých) referenčných cien, odložiť si v určitom časovom predstihu (zhruba 1 rok) pred zavedením eura účtenky a pokladničné bloky za svoje typické platby, s ktorými budú môcť porovnávať platby v eurách,
 - pozorne sledovať vývoj cien v období duálneho oceňovania a naučiť sa informáciu duálnej ceny využívať,
 - pri prvých platbách v eure (najmä pri väčších nákupoch) uprednostniť pri kontrolných prepočtoch kalkulačku pred hrubým prepočtom naspamäť podľa zjednodušeného konverzného kurzu,
 - nepreplácať nákupy a obslužné za poskytnuté služby: od začiatku používania eura mať na vedomí, že aj mince s najmenšími nominálnymi hodnotami majú reálnu hodnotu ("každý cent sa ráta"),
 - upozorňovať na predajcov a firmy, ktoré zneužívajú zavedenie eura na zvyšovanie cien.

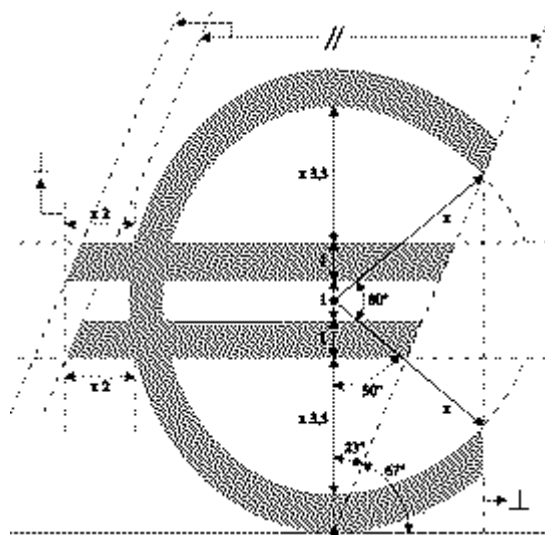
Literatúra:

1. A First Comparative Review of Consumers' Reactions to the Introduction of Euro Notes and Coins as Seen by a Panel of Consumers Associations and Member States Authorities. EC, DG Health and Consumer Protection, február 2002.
2. Dirschmid, W. – Fluch, M. – Gnan, E.: Economic Aspects of the Euro Cash Changeover in Austria. OeNB, Focus on Austria, 2/2001.
3. Ein Jahr Euro: Ein Geburtstagskind ohne Partygäste vzbv zieht insgesamt positive Bilanz der Euroeinführung. Verbrauchszentrale Bundesverband e.V., 23. 12. 2002.
4. Euro changeover effects. Eurostat, Euro-Indicators, news release, Annex, 18. jún 2003.
5. Euro changeover nudged up consumer prices in 2002. Eurostat, 18. jún 2003.
6. Euro gleich Teuro – so falsch ist das gar nicht. Neue Züricher Zeitung, 25.-26. september 2004.
7. European Central Bank: Annual Report 2001.
8. European Central Bank: Annual Report 2002.
9. European Central Bank: Annual Report 2003.
10. Every cent counts. Internetová správa.
Greece.gr/BUSINESS/OnCourseForEMU.
11. Kollmann, K. – Simpler, K. E. – Huber, R.: Endbericht zur qualitativen Euroeinführungs-Begleitforschung. ITW Wirtschaftsuniversität Wien, júl 2003.

12. Názory občanov SR na zavedenie spoločnej meny euro. Ústav pre výskum verejnej mienky pri ŠÚ SR. Informácia 18/2004.
13. Statistiker und Konsumenten im Widerspruch. Schweizerischer Nationalfonds, Horizonte, december 2004.
14. The Effects of the Euro Changeover on Inflation. EC, PAN II, marec 2005.
15. The euro and prices two years on. Deutsche Bundesbank, Monthly Report, január 2004.
16. The Euro, 3 Years later. EC, Eurobarometer 165, december 2004.
17. Two and half years after the introduction of euro cash: smaller rise in prices than during the DM era. FSO Germany, 27. júl 2004.

11. Príloha 2: Spoločné symboly informačnej kampane

11.1) Znak €

11.2) Spoločné logo a slogan

12. Príloha 3: Glosár

Veľký tresk	Súčasné zavedenie eura do hotovostného aj bezhotovostného obehu, bez prechodného obdobia.	Big Bang
BRIBOR	Bratislava Inter Bank Offered Rate	Referenčné
EURIBOR	Euro Inter Bank Offered Rate	úrokové
SKONIA	Slovak Over Night Index Average	sadzby v SR
EONIA	Euro Over Night Index Average	a v eurozóne
MRO	Main refinancing operation – Hlavná refinančná sadzba ECB.	MRO
Deň €	Deň zavedenia eura do obehu, na Slovensku 1. 1. 2009	€Day
Dôchodková jednotka	Hodnota investície klienta v systéme starobného dôchodkového sporenia a je vyjadrovaná prostredníctvom jednotiek, ktoré sa pravidelne oceňujú.	Pension unit
Duálne oceňovanie	Vyjadrenie peňažných hodnôt v korunách aj v eure, alebo vykazovanie peňažných čiastok paralelne v oboch menách.	Dual pricing
Duálne označovanie	Poskytovanie informácie duálneho oceňovania občanovi. Spôsob duálneho označovania v jednotlivých konkrétnych prípadoch bude rozdielny v závislosti od druhu tovaru alebo poskytovanej služby.	Dual display
Duálny výpis	Výpis pre klientov a občanov, v ktorých budú hodnoty uvedené duálne.	Dual statement
Duálny obeh	Doba počas, ktorej bude možné na Slovensku platiť v hotovosti a v eure aj v slovenských korunách	Dual circulation
ERM II	Mechanizmus výmenných kurzov, na ktorom sa musí podieľať mena každej krajiny minimálne 2 roky pred hodnotením konvergencie. Cieľom mechanizmu je pripraviť hospodárstvo na fungovanie v menovej únii.	ERM II (Exchange Rate Mechanism II)
Euro-Partner	Ľubovoľný komerčný alebo nekomerčný subjekt, ktorý sa zaviazal v rámci svojej bežnej činnosti v istom časovom období komunikovať otázky súvisiace so zavedením novej meny. Subjekt tieto aktivity vyvíja na vlastné náklady a získava tak právo používať oficiálne logo Euro-Partner v čase trvania komunikačnej kampane.	Euro-Partner
Generálny zákon	Hlavná právna norma, ktorá dáva základný právny rámec pre zavedenie eura na Slovensku – Zákon o niektorých opatreniach súvisiacich so zavedením eura ako zákonného platidla v Slovenskej republike.	Umbrella law
Harmonizácia práva	Zosúladenie európskych právnych noriem so slovenskými právnymi normami	Harmonization of law
HICP	Harmonizovaný index spotrebiteľských cien je ukazovateľom cenovej hladiny používaný v rámci EÚ, ktorý umožňuje objektívne porovnanie inflácie jednotlivých krajín na rovnakom základe.	HICP (Harmonized Index of Consumer Prices)
IBAN	Medzinárodné číslo bankového účtu. Jeho účelom je umožniť automatické spracovávanie cezhraničných platieb	IBAN (International Bank Account Number)

Implementácia práva	Prevzatie európskych právnych noriem do slovenských právnych predpisov	Implementation of law
Konverzný kurz	Konverzný kurz určený Radou EÚ, ktorým sa prepočítajú hodnoty v korunách na eurá.	Conversion Rate
Menovitá hodnota	Nominálna hodnota cenných papierov, napr. akcií.	Nominal value
Neodôvodnené zvyšovanie cien	Zvýšenie cien nespôsobené trhovými silami, ale zneužitím dominantného postavenia alebo neinformovanosti spotrebiteľov.	Unjustified price increase
POS terminál	Platobný terminál, prostredníctvom ktorého je možné realizovať platby debetnými alebo kreditnými platobnými kartami.	POS (Point of sale) terminal
Prechodné obdobie	Obdobie medzi zavedením bezhotovostného a hotovostného eura. Pri vzniku eurozóny trvalo prechodné obdobie od 1. 1. 1999 do 31. 12. 2001. Na Slovensku sa s prechodným obdobím nepočíta.	Transition period
PRINCE	Program partnerstva umožňujúci využiť zdroje Európskej komisie na spolufinancovanie vybraných komunikačných projektov a informačných materiálov.	PRINCE
Redenominácia	Prepočítanie základného imania a menovitých hodnôt podielov (vrátane akcií), ktoré sú vyjadrené v korunách na eurá.	Re-denomination
SIPS	Medzibankový platobný systém Slovenskej republiky, prostredníctvom ktorého sa realizujú všetky bezhotovostné platby v slovenských korunách.	SIPS (Slovak Interbank Payment System)
Štatút ECB	Základné pravidlá ECB, je súčasťou Zmluvy o založení ES.	Statutes of ECB
TARGET 2	Transeurópsky expresný automatizovaný systém hrubého zúčtovania v reálnom čase. Je to systém pokrývajúci európske teritórium, ktorý slúži na zúčtovania platieb v eure v reálnom čase. (Trans-European Automated Real-Time Gross Settlement Express Transfer System 2)	TARGET 2
Vnímaná inflácia	Inflácia podľa odhadov spotrebiteľov, meraná na základe prieskumov verejnej mienky.	Perceived inflation
Výnimka	Dočasná úľava členskej krajine EÚ z povinnosti zaviesť euro ako zákonné platidlo. Výnimku môže zrušiť Rada EÚ.	Derogation

13. Príloha 4: Zoznam skratiek

AB	Asociácia bánk
CDCP	Centrálny depozitár cenných papierov
CPI	Index spotrebiteľských cien (Consumer price index)
ECB	Európska centrálna banka
EK	Európska komisia
ES	Európske spoločenstvo
EÚ	Európska únia
MDPaT	Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií SR
MF SR	Ministerstvo financií SR
MH SR	Ministerstvo hospodárstva SR
MPSVaR SR	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti SR
MŠ SR	Ministerstvo školstva SR
MV SR	Ministerstvo vnútra SR
NBS	Národná banka Slovenska
NKV	Národný koordinačný výbor
OeNB	Rakúska národná banka (Oesterreichische Nationalbank)
PVK	Pracovný výbor pre komunikáciu
SOI	Slovenská obchodná inšpekcia
SOPK	Slovenská obchodná a priemyselná komora
SRo	Slovenský rozhlas
STV	Slovenská televízia
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
ÚOŠS	Ústredné orgány štátnej správy
ÚV SR	Úrad vlády SR
VÚC	Vyšší územnosprávny celok
ZBK	Združenie pre bankové karty SR
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska